

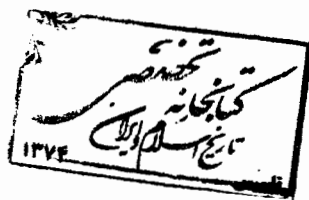
تجلیات افکار آریامهر

دوره اول انقلاب

تألیف: آیت الله العظمی بروجردی

با عرض تشکر خواهشمند است کلمات و اعدادی را که بدانها اشاره شده قبل از مطالعه تصحیح فرمائید .

صفحه	غلط	صحیح
۱۷	۱۷/۴۳	۱۷۴/۳
۲۲	هیئت ویران	هیئت وزیران
۲۲	خودداشت	خواهد داشت
۲۴	طره‌های	طرح‌های
۷۳	مطالعه	مماطله
۷۶	مستول	مستولیت
۱۴۱	۱۲۴۹	۱۳۴۹
۱۵۱	بانک ملی	بانک مرکزی

تجلیات افکار آریامهر

دورهٔ اول انقلاب

تألیف: سید عبدالحمید حمیرت سجادی

این کتاب در بهمن ماه ۱۳۵۱ در یک هزار و پانصد نسخه در چاپ زهره بچاپ رسید

فهرست مطالب

صفحه

۱۴۱	موافقتنامه‌های اقتصادی و بازرگانی
۱۴۴	بررسی انقلاب شاه و مردم در دهه سال اول و بیان نتایج ثمربخش آن
۵	اصول سیاست خارجی ایران
۸	اوضاع اقتصادی ایران
۲۵	اصلاحات ارضی
۲۷	پیروزیهای نهضت تعاونی روستائی
۲۹	شرکت های تعاونی روستائی
۳۲	سد و آبیاری
۳۵	فعالیت‌های آموزشی در شیلات ایران
۳۶	ملی کردن جنگلها
۳۸	فروش سهام کارخانه‌های دولتی
۴۳	سهیم شدن کارگران در سود کارگاهها
۴۸	اصلاح قانون انتخابات
۵۰	سپاه دانش
۵۴	سپاه بهداشت
۵۷	سپاه ترویج و آبادانی
۶۰	تشکیل خانه‌های انصاف و شورای داوری
۶۳	توسعه منابع آب ایران
۶۷	قانون ملی کردن منابع آب
۶۸	نوسازی کشور
۶۹	نوسازی روستاها
۷۳	انقلاب اداری و آموزشی
۷۵	ارزشیابی انقلاب آموزشی
۷۷	صنایع و معادن
۷۹	تاریخچه و سابقه ذوب آهن

صفحه	مطلب
۸۷	نفت
۹۰	پتروشیمی
۹۲	گاز
۹۴	صنایع سنگین - شرکت سهامی ماشین سازی تبریز
۹۷	» » ماشین سازی اراك
۹۸	» » تراكتور سازی ایران
۱۰۰	» » آلومینیوم ایران (ایرالکو)
۱۰۱	» » ایران جان دیر
۱۰۲	اصلاح نظام آموزشی و بهبود سازمان و روشها
۱۰۹	اثر انقلاب آموزشی ایران در آموزش عالی
۱۱۱	تحولات اخیر دانشگاه تهران
۱۱۴	دانشگاه پهلوی شیراز
۱۱۶	فعالیت‌های دانشگاه صنعتی آریامهر
۱۱۸	دانشگاه ملی ایران
۱۱۹	دانشگاه اصفهان
۱۲۰	دانشگاه گندی شاپور
۱۲۲	دانشگاه مشهد
۱۲۲	دانشگاه تبریز
۱۲۳	پیشرفت‌های دادگستری در دوران انقلاب
۱۲۵	پیشرفت‌های وزارت پست و تلگراف و تلفن
۱۳۰	اثرات انقلاب در وزارت دارائی
۱۳۵	اقدامات سازمان امور اداری و استخدامی کشور
۱۳۸	سازمان گوشت کشور
۱۴۱	موافقتنامه‌های اقتصادی و بازرگانی
۱۴۴	بررسی انقلاب شاه و مردم در ده سال اول و بیان نتایج ثمربخش آن

اصول سیاست خارجی ایران

دولت شاهنشاهی ایران در روابط بین‌المللی، هماهنگ با انقلاب سفید دوره جدیدی را آغاز نموده و توسل به زور را برای حل اختلافات سیاسی و کسب افتخارات مردود دانسته است و آنرا با توجه به مقتضیات دنیای امروز دیگر بعنوان وسیله وصول به‌دفعهای ملی نمی‌پذیرد و سیاست خود را بنا نگاه با اصول معنویت و تأمین رفاه مادی و تعالی معنوی و فرهنگی ادامه می‌دهد و معتقد است که امروز پیروزی واقعی دولتها در قدرت نمایی نظامی و مادی آنها نیست بلکه موفقیت آنها در غلبه بر فقر و جهل و بیسوادی، غلبه بر بیعدالتیهای اجتماعی برای مردم نهفته است. کشور ایران در این راه تفاهم و همزیستی و همکاری بین‌المللی را کمال مطلوب میدانند و بر اساس این روش فکری در سیاست خارجی

خود اصولی را برگزیده است که در روابط بین‌المللی همواره ملحوظ‌نظر می‌باشد و این عبارتند از :

حفظ حقوق و آزادیهای فردی و اجتماعی ، همزیستی بین‌الملل ، همکاری بین‌الملل و وابستگی سرنوشت کشورها و ملل جهان بیکدیگر ، حفظ و حمایت از صلح ، شناختن سازمان ملل متحد بعنوان بزرگترین مرجع همکاری ملل در جهان و احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر .

رعایت این اصول موجب شده است تا کشور ایران بتواند موقعیت جهانی خود را در دنیا از هر جهت استحکام بخشد . انعقاد قرار دادهای فرهنگی ، فنی ، اقتصادی و بازرگانی با اکثر کشورهای مختلف جهان ، امکان بسط و توسعه هر چه بیشتر روابط دوستانه ایران را با سایر کشورها فراهم آورده است .

مسافرنهای ارزنده اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بشرق و غرب عالم و ملاقات و مذاکره با سران کشورها و تشریح سیاست روشن ایران در مجالس مقننه و دانشگاههای مختلف و محافل سیاسی و بین‌المللی بیان کننده آنستکه کشور ایران بر اساس منشور ملل متحد و با در نظر گرفتن منافع ملی و سنن باستانی خود در راه تأمین صلح جهانی کوشش میکند و برای تشدید روابط مودت با همه کشورهای دور و نزدیک منتهای سعی را بکار میبرد . بتعهدات بین‌المللی خود احترام میگذارد . با کلیه دول جهان بر اصل و داد و تعاون و احترام متقابل معامله میکند و نه تنها در امور داخلی دیگران دخالت نمی‌ورزد بلکه این عمل را تقبیح میکند . با برادران مسلمان رسم اخوت را بجای می‌آورد با همسایگان بر اساس پیمانهای موجود و حسن جوار زندگی میکند و بطور کلی با سیاست روشن و مستقل خود منادی صلح و خواستار امن و آبادانی کلیه کشورها

و ترقی و رفاه همه ملتها است .
بر اثر همین حسن سیاست اکنون ملت ایران موفق شده است نه تنها امنیت
و استقلال سیاسی و اقتصادی خود را حفظ کند بلکه در زمینه ترقیات اجتماعی
و اقتصادی نمونه شایسته‌ای برای ساکنان منطقه بشمار آید .

(اوضاع اقتصادی ایران)

وضع عمومی

کشور ایران در سال ۱۳۵۰ که بمناسبت دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران بنام سال کورش بزرگ نامیده شد و مقارن با چهارمین سال اجرای برنامه عمرانی چهارم بود شاهد یکی از برجسته ترین مراحل رشد اقتصادی خود بوده است.

در این سال ، علیرغم جنگ و آشوب و بحرانهای پولی و مالی در قسمت اعظم جهان منجمله منطقه خاورمیانه ، کشور مادر سایه رهبری خردمندان شاهنشاه آریامهر از نعمت امنیت و ثبات سیاسی و تحرك اقتصادی بر خوردار بود و بر سرعت آهنگ رشد اقتصادی که چند سال است بطور مستمر مداومت دارد ، افزوده گردید . تولید ناخالص ملی حدود ۱۴ درصد بقیمت ثابت و

۱۹ در صد به قیمت جاری که بیش از میزان پیش بینی شده بود افزایش یافت. جشنهای شاهنشاهی ایران که در سال ۱۳۵۰ با موفقیت عظیمی برگزار شد، علاوه بر اثرات مادی، سبب ایجاد تحول عمیق در روابط ایران و سایر کشورها و شناساندن تاریخ و عظمت تمدن ایران به جهانیان گردید.

در سال مذکور، عملیات سیستم بانکی از رونق بی سابقه‌ای برخوردار شد و این امر امکانات لازم جهت تقویت و بسط دامنه پولی کشور را فراهم ساخت.

از دیاد در آمده‌های بخش دولتی از طریق افزایش کم نظیر در آمدنفت منجر به تمرکز وجوه قابل ملاحظه‌ای از سپرده‌های بخش دولتی نزد سیستم بانکی گردید و قدرت اعتباری بانکها را بالا برد و بر میزان سپرده‌های دپواری و مدت دار پس انداز مردم نزد بانکها افزوده گردید و در نتیجه حجم پول کشور یازده در صد نسبت بسال قبل افزایش یافت.

تولیدات صنعتی ۱۷ درصد افزایش یافت، در حالیکه این افزایش در سال قبل ۱۳ در صد بود. در این سال نیز بهره‌برداری از کارخانه ذوب آهن آریانه مهر شروع گردید در امور زیربنائی برخی از طرحهای مهم از جمله سدهای کورش بزرگ وارس و پالایشگاههای شیراز و کرمانشاه به نتیجه رسید.

در آمد کشور از نفت که در سال اول انقلاب بیش از ۶۰ در صد افزایش یافته بود در سال ۱۳۵۰ به ۱۶۰ میلیارد ریال بالغ گردید تولید نفت خام ایران با ۲۸/۶ در صد افزایش، بحدود ۲۶۳ میلیون متر مکعب و صادرات آن با ۲۰/۳ در صد افزایش به ۲۳۱ میلیون متر مکعب بالغ گردید و کشور ایران مقام اول خود را در صدور نفت جهان حفظ کرد.

در این دوره کار تقسیم املاک و اصلاحات ارضی پس از ده سال کوشش مداوم با موفقیت پایان پذیرفت و بر تعداد و میزان سرمایه شرکتها و اتحادیه -

های تعاونی روستائی و همچنین اعضاء آن افزوده گردید، ولی تولیدات کشاورزی بعلت کافی نبودن بارندگیهای مؤثر افزایش کافی پیدا نکرد .

در سال ۱۳۵۰ صادرات کشور دارای رشد بی سابقه‌ای بود و از لحاظ ارزش ۲۸ درصد افزایش یافت و به ۲۷ میلیارد ریال رسید . واردات نیز بموازات اجرای طرحهای بزرگ در بخشهای دولتی و خصوصی ، چهارده میلیارد ریال افزایش پیدا کرد . تراز پرداختهای کشور بعلت افزایش فوق العاده در آمد نفت و صادرات و همچنین دسترسی به بازارهای پولی و سرمایه جهان مازاد قابل توجهی نشان داد و حدود ۱۳۰ میلیون دلار بر ذخایر ارزی کشور افزوده گردید . قیمتها در ده ماه اول سال ۱۳۵۰ بعلت کمبود محصولات کشاورزی و ترقی بهای پاره‌ای از کالاهای وارده در بازارهای جهانی ، ۶/۶٪ در صد که بیش از دو برابر سال قبل می باشد ، افزایش یافت .

در سال آینده پیش بینی می شود رشد اقتصادی مانند سنوات قبل مداومت یابد ولی لازم است با اتخاذ تدابیر و سیاستهای پولی و مالی و بازرگانی جامع و مناسب و اقدامات اساسی در سایر زمینه‌های اقتصادی از بروز تورم که آثار آن در نیمه دوم سال قبل نمایان گردیده است ، جلوگیری بعمل آید .

حجم پول ، پس انداز ، سپرده‌ها و اعتبارات

۱ - حجم پول

در ۱۳۵۰ حجم پول کشور از ۹۷/۴ میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۴۹ بحدود ۱۰۷/۶ میلیارد ریال (۱۱ درصد) افزایش یافت ، در حالیکه

حجم پول در پنج ماه اول سال ۱۳۴۲ در سطح ۴۳ میلیارد ریال قرار داشت و سپرده‌های پس انداز و مدت دار خصوصی در طی سال ۱۳۴۲ حدود ۱۱/۶ در صد بیش از رقم سال ۱۳۴۱ بود .

چنانچه افزایش حجم پول در سال ۱۳۵۰ در نتیجه از دیاد سپرده‌های دیداری بخش خصوصی بمبلغ ۸/۳ میلیارد ریال و اسکناس و مسکوک در دست مردم بمبلغ ۱/۹ میلیارد ریال صورت گرفته است . بنا بر این ، توسعه حجم پول در سال مذکور مانند سال قبل بطور عمده در سپرده‌های دیداری بخش خصوصی منعکس گردید .

۲ - پس اندازها و سپرده‌های مدت دار

پس اندازها و سپرده‌های مدت دار بخش خصوصی در ده ماه اول سال ۱۳۵۰ با ۱۶ درصد رشد نسبت بسال قبل معادل ۲۶/۷ میلیارد ریال افزایش یافت مانند سال قبل رشد سپرده‌های پس انداز کمتر شد و بر عکس بر رشد سپرده‌های مدت دار افزوده گردید . سپرده‌های پس انداز ۸/۶ میلیارد ریال و سپرده‌های مدت دار مردم نزد بانکها ۱۸/۱ میلیارد ریال افزایش یافت در نتیجه سهم پس انداز از سپرده‌های غیر دیداری به کمتر از ۵۰ درصد کاهش یافت . بنظر میرسد که با تغییرات حاصله در ترکیب سپرده‌های غیر دیداری و افزایش سریع سپرده‌های مدت دار ، در آینده امکانات بانکها برای فعالیت در رشته‌های تولیدی که به منابع مالی بلند مدت نیازمند است ، بمقیاس وسیعی گسترش یابد .

۳ - اعتبارات

الف - اعتبارات بخش خصوصی

سیاست تسهیل اعتباری که در سال ۱۳۴۱ آغاز شده بود در سال ۴۲ نیز

تعقیب شد در سال ۱۳۴۲ اعتبارات بخش خصوصی ۱۰/۷ میلیارد ریال افزایش یافت و با مقایسه با اعتبارات سالهای اخیر می بینیم که مانده اعتبارات اعطائی بانکهای تجاری و تخصصی به بخش خصوصی در پایان دیماه ۱۳۵۰ بر قم ۱/۲۶۰ میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۴۹ معادل ۳۰ میلیارد ریال فزونی داشت، در حالی که افزایش مذکور در مدت مشابه سال قبل ۲۴ میلیارد ریال بود.

افزایش سرعت اعتبارات بخش خصوصی با افزایش زیاد سرعت سپرده های غیر دیداری آن بخش همزمان بود و در نتیجه خالص اعتبارات بخش خصوصی فقط ۳/۳ میلیارد ریال بالا رفت که معادل یک ثلث افزایش در مدت مشابه قبل میباشد.

در سال ۱۳۵۰، سهم بانکهای تجاری در تأمین اعتبارات بخش خصوصی در حدود هفت برابر بانکهای تخصصی بود در نتیجه سهم بانکهای تخصصی که عموماً « به اعطای وامهای تولیدی بلند مدت مبادرت میورزند، از کل اعتبارات پرداختی توسط بانکها نسبت بسال قبل تقلیل پیدا کرد. بخش کشاورزی با مقایسه با سایر بخشها کمتر از افزایش اعتبارات خصوصی برخوردار گردید، در حالی که برای افزایش تولیدات کشاورزی مورد نیاز کشور اختصاص اعتبارات زیادتر توسط بخش دولتی و خصوصی ضروری میباشد.

ب - اعتبارات بخش دولتی

در سال ۱۳۴۲ اعتبارات جدید بخش دولتی ۵/۴ میلیارد ریال اضافه شد و سپرده ها نیز ۴/۹ میلیارد ریال افزایش یافت و بهمرفته تاثیر خالص اعتبارات ریالی بانکی بخش خصوصی و دولتی در سال ۱۳۴۲ به ۳/۷ میلیارد ریال رسید که متجاوز از سه برابر رقم سال ۱۳۴۱ بود. در سال ۱۳۵۰ افزایش

استثنائی در آمد نفت وجوه معتنابهی در اختیار بخش دولتی قرار داد و قسمت اعظم این وجوه بشکل سپرده ارتش و سازمان برنامه و سایر مؤسسات دولتی نزد بانکها متمرکز گردید . طی ده ماه اول سال ۱۳۵۰ سپرده های بخش دولتی نزد سیستم بانکی ، معادل ۳۱۶ میلیارد ریال افزایش یافت . با وجود اینکه اعتبارات اعطائی سیستم بانکی به بخش دولتی در مدت مذکور ۲۴۶ میلیارد ریال افزایش یافت ولی با احتساب تغییرات حاصله در سپرده های بخش مزبور خالص استفاده وزارتخانه ها و سازمانها و مؤسسات دولتی از اعتبارات معادل ۷ میلیارد ریال منفی بود ، در حالیکه رقم مشابه در سال قبل معادل ۲۳/۳ میلیارد ریال مثبت بود .

افزایش اعتبارات بانکهای تجاری و تخصصی به بخش دولتی کلاً ناشی از خرید اوراق قرضه و پرداخت وام و اعتبار به شرکتهای صنعتی دولتی بود . کلیه اعتبارات پرداختی بانک مرکزی ایران به بخش دولتی توسط سازمان برنامه مورد استفاده قرار گرفت و خزانه داریکل در این دوره نه تنها اعتباری دریافت نکرد بلکه اندکی نیز از میزان بدهی خود کاست .

طی نه ماه اول سال ۱۳۵۰ ، بدهی بانکهای تجاری و تخصصی به بانک مرکزی ۱/۱ میلیارد ریال افزایش یافت و در مقابل به حجم سپرده های بانکها نزد بانک مرکزی ایران ۷/۲ میلیارد ریال افزوده گردید .

موازنه ارزی کشور

در سال ۱۳۴۲ از محل صادرات کالا معادل ۹۶/۶ میلیون دلار ارز به بانکها فروخته شد که ۱۴/۸ میلیون دلار بیش از سال ۱۳۴۱ بود و تعهدات فروش ارز صادر کنندگان نیز در این سال معادل ۱۳/۸ میلیون دلار افزایش پیدا کرد .

در سال ۱۳۴۲ با وجود تسهیلات ارزی و گمرکی برای ورود کالاهای سرمایه‌ای، فروش ارزهای وارداتی $\frac{2}{3}$ میلیون دلار از سال ۱۳۴۱ کمتر بود و فروش ارزهای وارداتی به بخش خصوصی نیز $\frac{7}{8}$ میلیون دلار کاهش و به بخش دولتی $\frac{5}{5}$ میلیون دلار افزایش پیدا کرد.....

در نه ماه اول سال جاری، دریافتی‌های ارزی کشور بعثت افزایش در آمد نفت و صادرات کالاها و خدمات نسبت به سال قبل ۶۴ درصد زیادتر شد و برقم $\frac{1969}{2}$ میلیون دلار بالغ گردید. پرداختهای ارزی نیز بعثت توسعه و ورود کالاهای تولیدی و مواد اولیه ۱۶ درصد افزایش یافت و به $\frac{1907}{4}$ میلیون دلار رسید. در نتیجه تراز حسابهای جاری کشور معادل $\frac{61}{8}$ میلیون دلار مازاد نشان داد، در حالی که حساب مذکور در مدت مشابه سال قبل بیش از ۴۰۰ میلیون دلار کسری داشت.

در دوره مذکور بعثت ورود سرمایه‌های قابل توجه خارجی به کشور، خالص حساب سرمایه تراز پرداختهای کشور حدود ۳۲۵ میلیون دلار مازاد نشان داد و تراز پرداختهای کشور که در سال قبل کسردار بود از ۴۴۵ میلیون دلار اضافه، بر خوردار گردید و مبلغ قابل توجهی بر ذخایر ارزی کشور افزوده شد.

سیر قیمت‌ها

چنانچه سیر قیمت‌ها در سال ۱۳۴۲ با سال ۴۱ مقایسه شود شاخص هزینه زندگی $\frac{3}{4}$ درصد و شاخص بهای عمده فروشی $\frac{3}{0}$ درصد افزایش نشان داد. در سال ۱۳۵۰ بخصوص در نیمه دوم سال، شاخص قیمت‌ها با مقایسه با سال قبل افزایش قابل ملاحظه‌ی یافت، طی ده ماه اول سال ۱۳۵۰، متوسط شاخص

بهای عمده فروشی ۶/۶ در صد افزایش یافت ، در حالیکه افزایش مزبور در مدت مشابه سال قبل ، ۳/۱ در صد بود . بین گروههای عمده تشکیل دهنده شاخص قیمتها ، بیش از همه مربوط به شاخص مواد غذایی بود که افزایش آن به ۸/۶ در صد رسید و تحت تأثیر کمبود محصولات کشاورزی بعلت خشکسالی بود .

اجرای برنامه‌های وسیع عمرانی ، توسعه اعتبارات برای تأمین هدفهای عمده اقتصادی کشور ، افزایش دستمزد گروه‌هایی از کارمندان و کارگران ، ترقی بهای برخی از کالاهای وارداتی در بازارهای بین‌المللی و عدم افزایش محصولات کشاورزی بمقدار مورد احتیاج از مهمترین عوامل در افزایش قیمتها بود . لکن دولت در اواخر سال با ایجاد تسهیلات در ورود پاره‌یی از مواد غذایی و کالاهای ضروری ، تا حدودی موفق گردید از ترقی سریع قیمتهای آنها جلوگیری بعمل آورد . در تنظیم مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۵۱ نیز وزارت اقتصاد در وهله اول با ایجاد شرایطی توجه داشت که با اجرای آنها از ترقی سریع قیمتها بخصوص در قسمت مواد غذایی و خوراکی و همچنین تولیدات صنایع داخلی جلوگیری بعمل آید .

بورس

جمع کل معاملات بورس که در سال ۱۳۴۹ کمی بیش از ۱۲۱ میلیون ریال بود در سال ۱۳۵۰ به بیش از ۳۸۸ میلیون ریال بالغ گردید . در این سال جمعاً سهام ۱۷ بانك و شرکتهای صنعتی در بورس معامله گردید ؛ علاوه بر این دستور پرداختهای اصلاحات ارضی ، اوراق قرضه دولتی یکساله ، دو ساله و سه ساله و اوراق قرضه عباس آباد نیز مورد معامله قرار گرفت .

از نظر تعداد سهام مورد معامله ، در سال ۱۳۱۰، مجموعاً حدود ۴۶۱۵۰ سهم در بورس مورد معامله قرار گرفت که از این تعداد ۲۱۶۷۱ سهم فقط به شرکت شیشه قزوین تعلق داشت .

از نظر ارزش سهام معامله شده در بورس ، مقام اول با مبلغ ۲۸،۷۵۸،۰۰۰ ریال از آن شرکت قند کرمانشاه است و شرکتهای شیشه قزوین با ۲۶ میلیون و ۳۸۳ هزار ریال نورد ایران با ۲۴ میلیون و ۱۶۸ هزار ریال و بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران با ۱۴ میلیون و ۴۲ هزار ریال بترتیب در مقامهای دوم تا چهارم قرار دارند .

از طرف دیگر ، اوراق قرضه عباس آباد که از آذرماه ۱۳۵۰ وارد معاملات بورس گردید نقش اساسی را در افزایش حجم معاملات بورس در این سال ایفا نمود .

جمع کل معاملات اوراق قرضه عباس آباد از آذر تا اسفند ماه ۱۳۵۰ به بیش از ۲۰۶ میلیون و ۷۶۶ هزار ریال بالغ گردید که با توجه به جمع کل سالیانه معاملات بورس که ۳۸۸ میلیون ریال است بیش از ۵۲ درصد از کل معاملات را تشکیل میدهد .

مع الوصف صرف نظر از معاملات اوراق قرضه عباس آباد ، معاملات بورس در سال ۱۳۵۰ در مورد سایر سهام و اوراق بهادار نیز نسبت به سال قبل افزایشی قابل ملاحظه داشته است .

بودجه

بودجه کل کشور در سال ۱۳۴۲ به ۵۵/۱ میلیارد ریال رسید و پس از گذشت هشت سال بودجه کل کشور در سال ۱۳۵۰ که در روزهای آخر اسفند ماه ۱۳۴۹ بتصویب مجلسین رسید ، از نظر در آمد و هزینه متعادل و مبلغ آن ۴۸۱٫۴

میلیارد ریال بود که نسبت به بودجه سال ۱۳۴۹ قریب ۷۵ میلیارد ریال افزایش نشان می داد .

اقلام در آمد و هزینه بودجه سال ۱۳۵۰

(میلیارد ریال)

هزینه	درآمد
۱۷۴/۳	۱۷۴/۳ عادی و اختصاصی
۱۸۱/۹	۱۸۱/۹ عمرانی
۱۵۲/۲	۱۵۲٫۲ مؤسسات وابسته

بودجه کل کشور در سال ۱۳۵۱ ، در بهمن ماه ۱۳۵۰ از طرف دولت به مجلسین تقدیم گردید و در اوایل اسفند ماه بتصویب مجلسین رسید . این بودجه که به ۷۵۲٫۰۰۰٫۵۴۸٫۵۳۶٫۷۵۲ ریال بالغ میگردد ، متعادل بوده و بدون کسری تدوین گردیده است . در این بودجه به ادامه تحکیم زیربنای اقتصادی ، توسعه اقتصادی از طریق بخشهای اصلی کشاورزی و صنعت ، تقویت بنیه دفاعی ، تأمین رفاه اجتماعی و تثبیت قیمتها توجه شده است .

بودجه سال ۱۳۵۱ ، نسبت به بودجه سال قبل بیش از ۶۷ میلیارد ریال (۲۱ در صد) افزایش دارد . بودجه عمومی (عادی و اختصاصی) در بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور ، به ۱۲۵/۹ میلیارد ریال و عمرانی به ۱۷۱ میلیارد ریال و بودجه مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بودجه خالص سایر مؤسسات به ۱۶۱/۶۶ میلیارد ریال بالغ گردیده است هدفهای اساسی دولت در تدوین بودجه مذکور ادامه رشد اقتصادی تقویت بنیه دفاعی کشور ، اصلاح توزیع درآمد ،

تعمیم رفاه عمومی ، تثبیت قیمت‌ها، تأمین تعادل اقتصادی ، توسعه صادرات و بهبود موازنه پرداخت‌های بازرگانی بوده است .

در مورد در آمد باید دانست که ۵۸ درصد از در آمد پیش بینی شده در بودجه از محل در آمد نفت تأمین خواهد شد و مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم بترتیب ۱۲ و ۲۰ درصد بودجه را تشکیل خواهد داد .

در مورد هزینه‌ها ۲۲ درصد از کل هزینه ها به امور اجتماعی و ۳۶ درصد بامور اقتصادی اختصاص یافته است .

افزایش سهم هزینه‌های کشاورزی در بودجه‌های عادی و عمرانی حدود ۳۸ درصد بر آورد شده است و اعتبارات مربوط به نفت و گاز در حدود ۵۵ درصد ، همچنین اعتبارات بخش‌های بهداشت و درمان ، ساختمان و مسکن و رفاه اجتماعی بترتیب ۴۳ و ۳۶ و ۶۹ درصد نسبت به بودجه قبلی افزایش دارد .

بازرگانی خارجی

واردات و صادرات کشور در سال ۱۳۵۰ همانند سال قبل از نظر وزن و ارزش از افزایش قابل ملاحظه‌ای برخوردار گردید . مع الوصف بر اثر رشد سریع اقتصادی ، کسری تراز بازرگانی بدون در نظر گرفتن صادرات مواد نفتی قریب ۱۵ میلیارد نسبت بسال قبل نیز افزایش یافت و به مبلغی در حدود ۱۱۶ میلیارد بالغ گردید .

ارقام مربوط به حجم و ارزش واردات و صادرات سه ساله اخیر کشور ، تغییرات مذکور در فوق را روشن می‌نماید .

حجم و ارزش صادرات و واردات ایران

در سالهای ۴۸ - ۱۳۵۰

سال	واردات		صادرات (بدون مواد نفتی)	
	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱۳۴۸	۲/۸۶۲	به میلیون ریال ۱۱۵/۵۶۷	به هزار تن ۸۸۹	به میلیون ریال ۱۸/۵۳۳
۱۳۴۹	۳/۰۷۵	۱۲۸/۲۶۰	۱/۷۴۲	۲۱/۱۹۲
۱۳۵۰	۴/۳۰۰	۱۴۳/۲۳۲	۱/۹۴۵	۲۷/۱۱۶

واردات

در نتیجه توسعه اقتصادی کشور بطور کلی و اجرای طرحهای بزرگ در بخشهای خصوصی و دولتی و تحکیم زیر بنای اقتصادی کشور، ارقام واردات نسبت بسال ۱۳۴۹ افزایش پیدا کرد.

تغییرات در ترکیب واردات نیز همانند چند سال قبل ادامه داشت و سهم کالاهای سرمایه‌ی و ماشین آلات و مواد اولیه در کل واردات، قسمت اعظم واردات کشور را تشکیل میداد.

افزایش واردات در سال ۱۳۵۰ از نظر وزن به بیش از یک میلیون تن بالغ گردید و از حیث ارزش از ۱۴ میلیارد ریال تجاوز کرد.

کشورهای آلمان غربی ، ژاپن و ایالات متحده آمریکا در نه ماهه اول این سال از نظر ارزش واردات بایران مقامهای اول تا سوم را دارا بوده اند

صادرات

رشد صادرات کشور در سال ۱۳۵۰ قابل توجه بود و همانطوری که در جدول فوق مشاهده می شود ، صادرات در مدت سه سال اخیر از لحاظ وزن بیش از دو برابر و از نظر ارزش نیز افزایشی بیش از ۵۰ درصد داشته است . صادرات غیر نفتی کشور در سال ۱۳۵۰ ، از نظر وزن نسبت به سال قبل نزدیک به ۱۴ درصد و از نظر ارزش قریب به ۲۸ درصد افزایش نشان میدهد و جمعاً در سال فوق الذکر بیش از یک میلیون و نهصد و چهل و پنج هزار تن کالا از کشور صادر گردید که ارزش آن متجاوز از ۲۷ میلیارد ریال بود .

در سال ۱۳۵۰ (سال دوم از دهه صادرات) در نتیجه اقدامات دولت و بخش خصوصی و بخصوص تحکیم اتحادیه های صادراتی ، توصیه های مرکز صادرات ایران تشکیل نمایشگاهها ، اعزام هیئتهای بازار یاب به نقاط مختلفه جهان ، اخذ سیاستهای اعتباری صحیح و ایجاد تسهیلات در امر حمل و نقل و قرار دادهای بازرگانی ، وصول به هدفهای مرکز توسعه صادرات مقدور گردید . از طرف دیگر ، تحول ترکیب صادرات کشور ادامه یافت و سهم کالا- های صنعتی در مجموع کالاهای صادراتی افزایش پیدا کرد و قریب ۲۰ درصد ارزش کل صادرات از صادرات کالاهای صنعتی بدست آمد .

برخلاف سال گذشته ، از نظر ارزش مقام اول در صادرات را فرش دستباف و گلیم با رقمی نزدیک به ۵/۴۹ میلیارد ریال بدست آورد ؛ صادرات پنبه با ارزشی در حدود ۵/۰۳ میلیارد ریال در مقام دوم قرار گرفت . از نظر اهمیت صادرات میوه های خشک با ارزشی نزدیک ۱/۹۸ میلیارد ریال ، انواع پوست

بازرزش ۱/۳۳ میلیارد ریال و کلوخه‌های کانی فلزی با ارزشی در حدود ۱/۱۸۵ میلیارد ریال ، بترتیب مقامهای سوم تا پنجم را در صادرات غیرنفتی سال ۱۳۵۰ دارا بوده‌اند .

بر روی هم پنج قلم عمده صادراتی مذکور در فوق در سال ۱۳۵۰ بیش از ۵۵ درصد کل صادرات غیر نفتی را تشکیل داده است .

همانند سال قبل، در آخرین روزهای اسفند سال ۱۳۵۰ ، مقررات عمومی بازرگانی (صادرات و واردات سال ۱۳۵۱ با تصویب هیئت دولت اعلام گردید : در تنظیم و تدوین مقررات مزبور ادامه سیاست بازرگانی خارجی کشور ، تثبیت قیمت کالاهای مورد نیاز عمومی تعدیل حمایت از صنایع ، (صنایعی که بر اثر توجه و حمایت دولت از قدرت بیشتری در رقابت با محصولات مشابه ساخت خارج بدست آورده‌اند) و ادامه رشد اقتصادی پیش بینی شده است .

همچنین توجه به تعدیل بهای کالاهای ساخت داخل کشور ، از طریق استفاده کامل از قدرت تولیدی واحدهای صنعتی و ایجاد امکان دسترسی به بازارهای وسیعتر خارج از کشور مورد نظر بوده است . علاوه بر این در جهت حمایت و رفاه مصرف کننده نیز تصمیماتی بصورت آزاد ساختن ورود و یا تعدیل سود بازرگانی بعضی از مواد غذایی بخصوص کره ، پنیر ، شیر خشک ، حبوبات میوه‌جات و داروهای اختصاصی گرفته شده است .

در مقررات بازرگانی خارجی سال ۱۳۵۰ ، بمنظور تثبیت قیمت و تضمین کیفیت کالاهای ساخت کشور ، به وزارت اقتصاد اختیار داده شده بود در مواردیکه قیمت اجناس داخلی بی جهت افزایش یابد و یا از کیفیت آنها کاسته شود ورود یازده قلم کالاهای مورد مصرف عمومی از قبیل یخچال برقی ، پارچه‌های

نخی ، اجاق خوراک پزی ، بخاری، رادیو، تلویزیون را آزاد اعلام نماید .
در مقررات سال ۱۳۵۱ علاوه بر ابقای اختیار مذکور ، چند کالای دیگر مورد
نیاز عمومی نیز به یازده قلم کالاهای سابق الذکر اضافه گردیده است .
در زمینه حمایت از صنایع داخلی ، مقررات بازرگانی خارجی حمایت
معقول و مشروط را قبول نموده است . بالاخره در مقررات صادرات و واردات
کشور در سال ۱۳۵۱ تصریح شده است که در مقابل ایجاد محدودیت و یا بر
قراری تفضیقات نسبت با اقلام صادراتی ایران از طرف هر کشور یا اتحادیه‌ای از
کشورها ، وزارت اقتصاد مجاز خواهد بود ، با تصویب هیئت ویران نسبت
بتمام یا بعضی از اقلام کالاها و خدمات آن کشورها محدودیت یا سود بازرگانی
بخصوصی بر قرار نماید و بهمین ترتیب نیز در مورد کشور یا کشورهایی که
امتیازاتی جهت صادرات کالاهای ایران قائل شوند باز با تصویب هیئت وزیران ،
وزارت اقتصاد اختیار خود داشت نسبت به کالاها و خدمات صادراتی آن
کشور امتیازاتی مثلاً بصورت تعدیل سود بازرگانی در حق آن کشورها بر
قرار سازد :

موافقتنامه‌های اقتصادی و بازرگانی و مذاکرات سرمایه گذاری

سال ۱۳۵۰ از نظر انعقاد قراردادهای اقتصادی و موافقت‌نامه‌های
بازرگانی و کنفرانسهای مالی نیز شایان توجه بود و موافقت‌نامه‌های بازرگانی ،
اقتصادی ، مالی ، فرهنگی و توریستی با چندین کشور با مضاء رسید که اهم آنها
عبارتند از : موافقت نامه بازرگانی و همکاریهای صنعتی ایران و عربستان
سعودی ، پروتکل اقتصادی ایران و بلغارستان ، پروتکل اقتصادی ایران و اطریش ،

قرار داد توریستی با سازمان ملل متحد ، قرار داد تأسیس شرکت مختلط حمل و نقل ایران و شوروی و پروتکل اقتصادی و بازرگانی ایران و رومانی . علاوه بر این ، در سال ۱۳۵۰ مذاکراتی بین ایران و فرانسه ایران و بلژیک در مورد سرمایه گذار بهای مشترک دو کشور بعلم آمد . همچنین توافقیهای متعددی نیز بین ایران و ژاپن ، ایران و آلمان ، در زمینه سرمایه گذاری حاصل گردید و از کنفرانس بزرگ سرمایه گذاری امریکا در ایران ، که در امریکا تشکیل گردید ، نتایج عمده ای بدست آمد .

کشاورزی

با خاتمه تقسیم اراضی بین کشاورزان از طریق اجرای مراحل مختلف اصلاحات ارضی و ایجاد شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی زیربنای نوسازی کشاورزی و عمران دهات تا حدودی فراهم آمده است . در چهار سال اول برنامه پنجساله چهارم عمرانی کشور ، با اینکه رشد اقتصادی در حد بی سابقه ای هر ساله ادامه داشت ، مع الوصف رشد متوسط بخش کشاورزی در همین مدت از ۲ در صد تجاوز نمود .

با توجه باین امر ، قرار است در برنامه پنجم عمرانی کشور از طریق سرمایه گذار بهای بیشتر در این بخش ، رشد سالیانه بخش کشاورزی بحدود ۶ در صد ارتقاء پیدا کند .

در طول سال ۱۳۵۰ ، نتایج طرحهای مختلفی که در بخش کشاورزی اجرا شده بود ظاهر گردید . در زمینه توسعه و اصلاح کشت برنج از بذر دانه دراز و دانه کوتاه خارجی استفاده گردید و میزان بر داشت در هر هکتار ۵۰ در

صد بیش از برداشت حد معمول در هر هکتار بود. همچنین با استفاده از بندر
پر حاصل گندم، طرحی بمنظور توسعه و اصلاح کشت گندم در ۱۰۰ هزار هکتار
اجرا گردید که نتایج مطلوبی بیار آورد بعنوان مثال در مزارع آبی گرگان،
میزان برداشت گندم در هر هکتار به ۳ تا ۴ تن رسید و متوسط برداشت در هر هکتار
در مناطق مختلف اجرای طرح ۳ تن بر آورد میگردد.
علاوه بر این، در مورد توسعه کشت نیشکر و چغندر قند طرهای اصلاحی
نیز اجرا گردید.

اصلاحات ارضی

در سال ۱۳۵۰ کار تقسیم املاک بین زارعین کشور پس از دهسال کوشش مداوم پابان پذیرفت و وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی رسماً اعلام داشت که «از بامدادروز اول مهرماه ۱۳۵۰ زارعی وجود نخواهد داشت که مالک نسق زراعی خود نباشد و اگرهم هنوزسند مالکیت زارعان صادر نشده باشد ، طبق مقررات قانون اصلاحات ارضی ایران ، نمایندگان اصلاحات ارضی این املاک را که تاکنون مورد توافق بین مالک و زارع واقع نشده ، بزارع منتقل خواهد کرد و از این تاریخ کار تقسیم زمین بین زارعان ایران خاتمه یافته تلقی میشود .»

با اجرای مرحله اول قانون اصلاحات ارضی ، تعداد ۱۶۳۵۱ ده ششدانگ و با کمتر از آن و ۹۴۶ مزرعه ششدانگ و یا کمتر از آن خریداری گردید و بین ۷۶۱۹۳۱ خانواده زارع تقسیم شد : اجرای مرحله دوم و قانون تقسیم و

فروش املاک مورد اجاره بزارعین مستأجر و قانون مواد الحاقی بقانون مذکور، انتقال حق مالکیت املاک ۱۰۹۴۳۸ نفر مالک را به ۲۷۴۰۳ نفر زارع ممکن گردانید و املاک ۳۰۲۰ نفر از مالکین بین آنها و ۱۴۳۵ نفر زارع تقسیم شد، علاوه بر این انتقال مالکیت املاک موقوفه عام بزارعین جامعه عمل پوشید .

پیروزیهای نهضت تعاون روستائی

در روزهاییکه برنامه مرحله اول اصلاحات ارضی با سرعت و قاطعیت پیشرفت میکرد سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران برای کمکهای مالی و فنی بکشاورزانیکه صاحب آب و زمین میشدند تشکیل گردید (مرداد ۱۳۴۲) تشکیل سازمان مزبور با هدفهای مشخص و حساب شده ای بود تا نه تنها کشاورزان را در مرحله جدید کمک و یاری کند بلکه راه و رسم تعاون را بآنها بیاموزد و دهقانان آزاد شده ایران را در واحدهای اقتصادی و اجتماعی بنام شرکتهای تعاونی متشکل سازد.

سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران در سال گذشته نیز بمنظور نیل به هدفهای غائی که ایجاد نهضت تعاونی فعال در روستاهای ایران است بتلاشهای خود ادامه داد.

سرمایه سازمان که اختصاص بفعالیت اعتباری و بازرگانی دارد از ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به ۳/۰۶۳/۲۴۰/۰۰۰ ریال افزایش یافت و گروه بیشتری

از دهقانان به‌عضویت شرکتهای تعاونی در آمدند و فعالیت‌های آموزشی و بازرگانی و اعتباری شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی رونق بیشتری داشت .
مجموع کل معاملات اتحادیه‌های تعاونی از طریق فروش محصولات کشاورزی اعضا، در سال ۱۳۴۷ به ۱/۲۷۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال بالغ گردید و اتحادیه‌های شرکتهای تعاونی با استفاده از تجاربی که در سالهای قبل بدست آورده بودند موفق شدند که برای فروش محصولات کشاورزی بازارهای جدیدی بدست آورند .

در مورد فعالیت‌های آموزشی علاوه بر ادامه فعالیت‌های مشابه سال قبل در زمینه تربیت سرپرستان تعاونی ، آموزش کارکنان سازمان در حین خدمت ، تشکیل دوره‌های تعلیماتی ، اعزام کارکنان به سمینارهای تعاونی خارج از کشور ، تربیت مدیران عامل حرفه‌ای برای شرکتهای تعاونی آغاز گردید .

بدین ترتیب **فرمان شاهنشاه آریامهر** تعداد یکصد و ده نفر از جوانان باسواد دهکده‌های ایران که آماده انجام وظایف مقدس سربازی بودند انتخاب شدند که برای نه هفته در پادگانهای عجب شیر - کرمان - خرم‌آباد و بیرجند تحت تعلیمات و فنون نظامی قرار گرفته و بعداً برای گذراندن ۶۹ هفته دوره مدیریت تعاون در پادگان منجیل مستقر گردیدند که هم اکنون تحت تعلیم قرار دارند و بعد از پایان دوره مزبور برای اداره شرکتهای تعاون روستائی بروستاها اعزام خواهند شد و این برنامه در سالهای آینده نیز ادامه خواهد داشت که بدون تردید يك قدم مؤثر برای پیشرفت نهضت تعاونی در سطح روستاها خواهد بود .

شرکتهای تعاونی روستائی

در سال ۱۳۵۰ تعداد شرکتهای تعاونی روستائی به ۸۴۷۶ شرکت بالغ گردید که در ۲۸۲۶۲ ده از دهات کشور فعالیت مینمایند و غالباً وجود همین شرکتهای تعاونی روستائی موجب ادغام امور اقتصادی واجتماعی دهات مذکور در یکدیگر گردیده است. با توجه باین امر که در کشور ۶۶۷۴۵ مرکز سکونت روستائی وجود دارد و جمعیت روستانشین در سطح کشور بی نهایت پراکنده است، نقش عمده شرکتهای تعاون روستائی در ادغام امور اقتصادی واجتماعی دهات کوچک در یکدیگر و در نتیجه ایجاد امکانات بیشتری در بالا بردن سطح زندگی روستائیان و تحکیم زیر بنای اقتصادی ونوسازی دهات بخوبی معلوم میشود.

همزمان با اعلام خاتمه تقسیم زمین بین زارعان و اصلاحات ارضی، شرکتهای تعاونی مزبور ۶۷۱/۶۲۷/۱ عضو داشته‌اند و ذخایر قانونی این شرکتهای در همین زمان از شصت و پنج میلیون ریال متجاوز بوده است: شماره

اتحادیه‌های تعاونی ۱۱۹ و سرمایه آنها بیش از یک میلیارد ریال بر آورده شده است .

شرکتهای سهامی زراعی

بمنظور افزایش درآمد کشاورزان و راهنمایی زارعین باصول کشاورزی جدید و جلوگیری از تقسیم اراضی مزروعی به قطعات کوچک غیر اقتصادی اقدام به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی گردید . تعداد اینگونه شرکتهای در سال ۱۳۵۰ به ۲۷ شرکت رسید . مساحت عمل کرد شرکتهای مذکور ۹۳۸۶۸ هکتار و عده سهامداران به ۸۹۰۶ نفر بالغ میگردد . میزان سرمایه شرکتهای سهامی زراعی ، در پایان سال موردنظر ، بیش از ۳۵۴ میلیون ریال بوده است . تشکیل ۲۷ شرکت سهامی زراعی ، موجب ادغام ۱۶۴ ده در یکدیگر گردیده است . باتوجه باینکه تشکیل شرکت های سهامی زراعی موجب تغییرات بنیادی در کلیه سازمانهای مختلف روستا میگردد . لذا توسعه سریع آنها چندان آسان بنظر نمیرسد .

خانه‌های فرهنگ روستائی

یکی دیگر از عواملی که در پیشبرد هدفهای نهائی اصلاحات ارضی ایران مؤثر بوده است خانه های فرهنگ روستائی است که در مناطق مختلف کشور بمنظور بالا بردن سطح اطلاعات عمومی واجتماعی زارعین و ایجاد زمینه لازم جهت پرورش ذوق های مختلف آنان تأسیس یافته است :

تا اواخر اسفند ماه ۱۳۵۰، مجموعاً ۶۳۴، خانه فرهنگ روستائی با ۵۳۴۷۷۷ نفر عضو تشکیل شده است. حوزه عملیات این خانه های فرهنگی جمعیتی بیش از یک میلیون و سیصد هزار نفر را در بر میگیرد. علاوه بر این مقدمات تشکیل ۶۴ خانه فرهنگ روستائی دیگر نیز فراهم شده است، برای تشکیل اینگونه خانه ها از طرف زارعین عضو شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی و اشخاص نیکوکار ۶۳۴ دستگاه ساختمان اختصاص داده شده است. تا آخر سال ۱۳۵۰ جمعاً ۲۲ انجمن ملی خانه های فرهنگ روستائی وابسته به انجمن مرکزی در مراکز استانها و فرمانداری های کل و ۱۸ انجمن دیگر در شهرستانها فعالیت داشته اند.

سد و آبیاری

همزمان با پیشرفت قابل ملاحظه‌ای که در چند سال اخیر در امور اقتصادی و صنعتی و بازرگانی نصیب کشور گردید ، در امر سد سازی و آبیاری نیز اقدامات مؤثری بعمل آمد . در حالیکه ۱۱ سد با گنجایش در حدود ۸/۵ میلیارد متر مکعب آب ساخته شده است ، مطالعات در مورد چهار سد دیگر مراحل نهائی را طی میکنند و دو سد با گنجایش در حدود ۳/۹ میلیارد متر مکعب در دست ساختمان است .

در فروردین ماه ۱۳۵۰ عملیات اصلی ساختمان سد رضاشاه کبیر بر روی رودخانه کارون شروع گردید . این سد پس از ساختمان از نظر گنجایش ذخیره آب بعد از سد محمدرضا شاه در درجه دوم اهمیت قرار خواهد گرفت . سد رضاشاه کبیر از نوع سدهای بتونی و بطور قوسی ساخته خواهد شد . و میزان نیروی حاصله از چهار نیروگاه بزرگ آن در حدود یک میلیون کیلووات بر آورده شده است .

محل سد در ۵۵ کیلومتری شمال شرقی مسجد سلیمان است و انتظار می‌رود که ساختمان آن در اواخر ۱۳۵۴ پایان پذیرد.

در اوایل تیرماه سال ۱۳۵۰ در حضور شخصیت‌های رسمی دو کشور ایران و شوروی بهره برداری از سد ارس آغاز شد. سد ارس از نوع سدهای مخزنی است و در ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی شهر نخجوان (در شوروی) و ۳۰ کیلومتری غرب جلفادر محلی بنام قزل تشلاق ساخته شده است. این سد علاوه بر ایجاد امکانات وسیع آبیاری از خسارات ناشیه از طغیانهای فصلی رود ارس نیز جلوگیری خواهد نمود.

در مرحله نهائی ساختمان شبکه آبیاری، از این سد در آبیاری ۸۰ هزار هکتار استفاده خواهد شد.

سد ارس از نوع سدهای خاکی با هسته خاکی رس و سرریز و نیر و گاهای بتونی است. حجم آب دریاچه آن ۱۳۵۰ میلیون متر مکعب بسا مساحتی در حدود ۱۴۵ کیلومتر مربع است:

از این سد ایران و شوروی بالمناصفه استفاده خواهند نمود: نیروی برق تولیدی سد ۴۴ هزار کیلووات بر آورد شده است. سد انحرافی دیگری نیز در این منطقه در ۳ کیلومتری غرب اصلاندوزود را بتدای دشت مغان ساخته شده است.

در مهر ماه سال ۱۳۵۰ سد کورش بزرق که بر روی زربینه رود ساخته شده است بدست مبارك شاهنشاه آریامهر افتتاح گردید و بهره برداری از آن آغاز شد. زربینه رود که از کوه‌های زاگرس سر چشمه می‌گردد پس از عبور از کنار شهر میاند و آب بدریاچه رضائیه میریزد. قبل از ایجاد سد، علاوه بر اینکه از آب فراوان زربینه رود خیلی کم استفاده میشد طغیانهای فصلی این رود خانه خساراتی نیز بیار می آورد.

طرح آبیاری زرینه رود شامل پنج قسمت مشخص است که بترتیب عبارت است از:

سد ذخیره کورش بزرگ در ۸۵ کیلومتری جنوب میاند و آب، سد انحرافی نوروزلو واقع در ۱۵ کیلومتری جنوب شرقی میاند و آب، شبکه آبیاری مرحله اول بوسعت ۵۰ هزار هکتار شبکه آبیاری مرحله دوم بوسعت ۳۵ هزار هکتار و نیروگاه برق آبی بقدرت ۱۰ هزار کیلووات.

سد شاپور اول که بر روی رودخانه مهاباد ساخته شده است نیز در مهر ماه ۱۳۵۰ بدست مبارک شاهنشاه آریامهر افتتاح گردید. این سد در سه کیلو-متری شهر مهاباد قرار دارد.

رودخانه مهاباد که از دو شاخه تشکیل یافته از کوه‌های زاگرس سرچشمه گرفته و پس از عبور از کنار شهر مهاباد بدریاچه رضائیه میریزد.

سد شاپور اول علاوه بر ذخیره آب لازم جهت ۲۰ هزار هکتار، خطرات ناشیه از طغیان‌های فصلی را نیز در این منطقه بر طرف می‌نماید. سد مذکور از نوع سدهای مخزنی است، بدنه سنگی و هسته خاکی دریاچه پشت سد در حدود ۵۰ کیلومتر طول دارد و نیروی برق تولیدی این سد ۷ هزار کیلووات است. سد انحرافی دیگری دور از این سد ساخته شده که قسمت بتونی آن ۱۵۰ متر طول و ۵ متر ارتفاع دارد.

علاوه بر این، در زمینه سد و آبیاری به پیروی از نظرات عمیق شاهنشاه- آریامهر در مورد جلوگیری از فرسایش آبخیزها و پرشدن مخازن سدها اعتباری معادل ۴۵۰ میلیون ریال با تصویب هیئت عامل سازمان برنامه باین امر اختصاص پیدا کرد. این اعتبار امکاناتی در زمینه مطالعه و بر رسی کامل آب خیزها و تهیه نقشه‌ها و برنامه‌های جامع کوتاه مدت و بلند مدت فراهم خواهد ساخت.

فعالیت‌های آموزشی در شیلات ایران

با توجه به ترقیات روز افزون دانش‌ها و علوم در جهان امروز تردید نیست که پیشرفت دستگاهها و سازمانها به‌ویژه مراکز فنی مستلزم بهره‌برداری از نیروی انسانی کارآموده و مناسب‌زمان است. شیلات ایران برای انجام برنامه‌های در دست اقدام و آینده خود صرف‌نظر از اعزام مأموران فنی به کشورهای خارج برای استفاده از بورسهای آموزشی کوتاه‌مدت و درازمدت به تأسیس آموزشگاه عالی ماهی‌شناسی و صنایع شیلات و همچنین تأسیس دوره ششماهه کلاس فنی خاویار سازی اقدام نموده است. از این آموزشگاه که دوره آن دو سال است هر سال ۲۵ نفر با درجه تکنیشینی فارغ‌التحصیل خواهند شد.

ملی کردن جنگلها

در اجرای فرمان شاهنشاه آریامهر قانون ملی شدن جنگلها روزیست و هفتم دیماه ۱۳۲۱ به تصویب هیئت وزیران رسید .

بر طبق قانون ملی کردن جنگلها عرصه و اعیانی کلیه مراتع و جنگلها و بیشه های طبیعی اراضی جنگلی کشور جزء اموال عمومی محسوب و متعلق به دولت است و سازمان جنگلبانی ایران مسئولیت حفظ و احیاء و توسعه منابع فوق و بهره برداری از آنها را بعهدہ دارد .

با آمارى که از جنگلهای ایران بعمل آمده است سطح جنگلهای ایران بالغ بر هجده میلیون و دویست هزار هکتار است که سه میلیون و چهارصد هزار هکتار آن در دامنه ها و ارتفاعات جبال البرز مشرف بدریای مازندران قرار گرفته و بقیه بترتیب در دامنه های سلسله جبال زاگرس و دامنه های جنوبی البرز و استپ های کرمان و بلوچستان و سیستان و خراسان واقع است . مراتع ایران

نیز بنا بر تخمین زده شده قریب چهل میلیون هکتار میباشد که هشت میلیون هکتار آن از نوع مراتع خوب و یسا متوسط بشمار میرود .

در زمینه اجرای قانون ملی کردن جنگلها اقداماتی از قبیل ، حفظ و حمایت جنگلها، بهره برداری بطرز صحیح ، تأسیس کارخانجات چوب، توسعه جنگل کاری ، تشکیل مؤسسات تحقیقات منابع طبیعی ، اقدام در بهبود وضع مراتع ، تقسیم اراضی جنگلی جنگلهای شمال ، بعمل آمده که صددرصد بهره برداری از آنها مفید خواهد بود .

فروش سهام کارخانه‌های دولتی

فروش سهام کارخانه‌های دولتی بعنوان پشتوانه اجرای قانون اصلاحات ارضی سومین اصل انقلاب بزرگ شاه و مردم است. در اجرای قانون مذکور بدو مقرر گردید که کلیه کارخانه‌های مزبور بصورت شرکتهای سهامی در آید و پس از اصلاح وضع و جلوگیری از ضایعات و تبدیل آنها بواحدهای سود دهنده سهام انتشار یافته آن برای فروش در اختیار بانک کشاورزی ایران قرار گیرد در آغاز سال ۱۳۴۲ ارزیابی واحدها که بالغ بر ۵۶ واحد در نقاط مختلف کشور بود شروع شد و در بهمن ماه همان سال ارزیابی آن خاتمه یافت و مقرر گردید با حذف دارائی‌های زاید و غیر انتفاعی که طبق نظر کارشناسان رسمی و حسابداران قسم خورده تعیین گردیده است باقیمانده بعنوان سرمایه شرکت مورد تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام قرار گرفت و بر همین اساس سهام شرکت تهیه و آماده فروش گردید ولی بعداً برای تسهیل در جلب سرمایه‌های

كوجك در مرداد ماه سال ۱۳۴۴ قانونی در مجلسین بتصویب رسید و به شرکت سهامی کارخانجات ایران اجازه داد تا با تصویب مجمع عمومی ، صاحبان سهام هر يك از کارخانه های خود را که مقتضی بدانند با تشکیل شرکت سهامی مستقل سهام آنها را جداگانه منتشر نماید. چون در فاصله سالهای ۴۲ تا مرداد ماه ۴۴ تغییراتی در دارائی و بدهی کارخانه ها حاصل شده بود مجدد آزریابی کارخانه ها انجام شد و بتدریج ۳۲ واحد از کارخانه ها با سرمایه های مختلف و سهام یکپهزار ریالی بصورت شرکت سهامی مستقل به ثبت رسید اسامی شرکتهای مزبور و میزان سرمایه هر يك از کارخانه ها با این شرح است .

نام شوکت

مبلغ سرمایه بریال

۲۹۶۸۶۸۰۰۰	۱ - شرکت سهامی قند آبکوه
۳۷۷۸۹۶۰۰۰	۲ - « « « تربت حیدریه
۲۸۹۰۰۲۰۰۰	۳ - « « « چناران
۳۴۰۳۸۸۰۰۰	۴ - « « « رضائیه
۲۶۰۳۱۶۰۰۰	۵ - « « « فسا
۲۷۵۷۴۲۰۰۰	۶ - « « « بردسیر کرمان
۲۳۸۸۳۴۰۰۰	۷ - « « « تصفیہ خانه قند و رامین
۱۶۸۷۳۲۰۰۰	۸ - « « « گونی بافی شاهی
۸۸۹۱۳۰۰۰	۹ - « « « گلسیرین و صابون
۳۶۲۲۹۳۰۰۰	۱۰ - « « « قند مرو دشت
۲۰۵۷۳۶۰۰۰	۱۱ - « « « میان دو آب

مبلغ سرمایه بریال	نام شرکت
۱۸۶۹۴۲۰۰۰	۱۲ - شاه آباد » »
۱۸۵۸۸۹۰۰۰	۱۳ - شازند » »
۱۷۱۰۱۴۰۰۰	۱۴ - کرج » »
۴۳۱۱۱۷۰۰۰	۱۵ - نساجی شاهی » »
۴۱۵۴۲۲۰۰۰	۱۶ - چیت سازی به شهر » »
۵۲۴۴۴۴۰۰۰	۱۷ - سیمان ری » »
۱۱۶۵۵۰۰۰	۱۸ - مواد نسوز » »
۲۰۶۷۳۱۰۰۰	۱۹ - شرکت سهامی روغنکشی و رامین
۲۷۷۴۵۰۰۰	۲۰ - کنسرو شاهی » »
۲۷۱۷۸۰۰۰	۲۱ - روغنکشی گنجه رودبار » »
۹۱۱۳۰۰۰	۲۲ - پنبه جیتو » »
۷۴۸۱۰۰۰	۲۳ - گرمسار » »
۱۷۲۳۹۰۰۰	۲۴ - بابل » »
۱۶۶۳۲۰۰۰	۲۵ - بابلسر » »
۱۹۲۸۷۰۰۰	۲۶ - کیاکلا » »
۲۰۱۵۷۰۰۰	۲۷ - جویبار » »
۱۷۵۷۸۰۰۰	۲۸ - ساری » »

۲۳۴۱۷۰۰۰	۲۹- شرکت سهامی نکا
۱۸۹۴۴۰۰۰	۳۰- « « به شهر
۳۱۱۱۵۰۰۰	۳۱- « « علی آباد
۳۵۵۷۹۰۰۰	۳۲- « « گنبد کاوس

و سرمایه شرکت‌های فوق‌الذکر به سهام یک‌هزار ریالی تقسیم و برای فروش در اختیار بانک تعاون کشاورزی ایران گذارده شده و تا کنون سهام شرکت‌های زیر کلاً بفروش رسیده است .

- ۱- شرکت سهامی قند کرج
- ۲- « « « شازند
- ۳- « « « شاه‌آباد غرب
- ۴- « « « چناران
- ۵- « « « میان‌دوآب
- ۶- « « « مرودشت
- ۷- « « « روغنکشی و رامین
- ۸- « « « گنجه رودبار
- ۹- « « « گیل‌سیرین و صابون
- ۱۰- « « « کنسرو شاهی

و سهام بقیه بشرح زیر فروخته شده و یا در جریان فروش میباشد .
شرکت سهامی تربت حیدریه ۲۲۲۸۴ سهم یک‌هزار ریالی بفروش رسیده

شرکت سهامی قند فسا ۴۰۸۱ سهم یکهزار ریالی بفروش رسیده

«	«	«	«	«	۲۱۵۲۷۹	قند آبکوه	«	«
«	«	«	«	«	۳۵۳	قند کرمان	«	«
«	«	«	«	«	۳۳۹۸۵۶	قند رضائیه	«	«
«	«	«	«	«	۲۵۲۹	قند ورامین	«	«
«	«	«	«	«	۹۰۰	نساجی شاهی	«	«
«	«	«	«	«	۱۸	چیت سازی بهشر	«	«
«	«	«	«	«	۱۲	گونی بافی شاهی	«	«
«	«	«	«	«	۳۲	مواد نسوز امین آباد	«	«

سهیم شدن کارگران در سود کارگاهها

کارگران اکثریت عظیمی از مردم اجتماع ما را تشکیل میدهند و چرخ اقتصاد و صنعت کشور بر بازوان آنان استوار است .
بمنظور افزایش درآمد این طبقه و بهبود وضع زندگی آنان که خود بخود موجب بهبود وضع اجتماع میگردد قانون سهیم کردن کارگران در سود کارگاهها بمرحله اجرا درآمد .

توجیه اثرات درخشان این قانون در افزایش محصول و افزایش درآمد کارگر بسیار آسان است . هنگامیکه کارگر دریافت که در منافع حاصله کارگاهش سهیم است با احساس تملك و شوق و علاقه فراوان میکوشد تا محصول بهتر و بیشتر عرضه کند . نتیجه تلاش و کار بیشتر کارگر در آمد بیشتر است که صرف تأمین مایحتاج زندگی خود و خانواده اش میگردد و در نتیجه وضع اجتماع نیز که از مجموع این افراد تشکیل شده بتدریج بهبود مییابد . در حقیقت سهیم کردن

کارگران در منافع کارگاهها نه تنها يك اقدام مفید اقتصادی است بلکه قدم مهمی است که در راه حفظ و حمایت طبقه کارگر و برقرار کردن عدالت اجتماعی برداشت شده است .

شاهنشاه آریامهر در این زمینه چنین فرموده‌اند .

این کار انقلابی نه تنها منافع بیشتری را از دسترنج کارگران ایران عاید آنها میکرد بلکه در عین حال از این نظر اهمیت داشت که کارگر ایرانی از شخصیت و احترام انسانی خاصی که حقاً استحقاق آنرا داشت برخوردار شد زیرا احساس کرد که خودش در حاصل کاری که انجام میدهد سهم است و دیگر دسترنج او مورد استثمار قرار نمیگیرد» .،.

تا پایان سال ۱۳۴۹ تعداد ۱۶۲۶۸۵ نفر کارگر از مزایای اجرای قانون استفاده کرده‌اند .

سندیکای کارگران

یکی از مسائل مهم کارگری تعلیم سازمانهای کارگری و کارفرمایی است که هدف آن تشویق کارگران و کارفرمایان بایجاد سندیکاست تا مسائل و مشکلات با مذاکره دسته جمعی حل و فصل شود و با انعقاد پیمانهای دسته جمعی بین سازمانهای کارفرمایی و کارگری شرایط کار تعیین و از بروز اختلافات جلوگیری شود .

تعداد سندیکاهای کارگری و کارفرمایی که در پایان سال ۴۲ فقط به ۲۳ سندیکا میرسید در پایان سال ۱۳۴۹ به ۴۷۵ سندیکای کارگری و کارفرمایی رسیده است .

شرکتهای تعاونی

در اجرای هدفهای انقلاب شاه و مردم برای ببالا بردن قدرت خرید کارگران با ارائه اصول تعاونی و تشریح و مزایای آن ، کارگران بتأسیس شرکتهای تعاونی مصرف و مسکن ، تولید و اعتبار همت گماردند و هم اکنون ۷۹۷ شرکت تعاونی اعتبار تولید ، مصرف و مسکن کارگری بسا ۳۲۰ ر ۱۰۰۰ ر ۲ عضو و ۱۲۱ ر ۱۲۳ ر ۱۵۶ ریال سرمایه بکار مشغول میباشند .

آمار سهم کردن کارگران در منافع کارگاههای صنعتی

و تولیدی تا پایان خرداد ماه ۱۳۵۱

الف تعداد پیمانها و کارگران بر حسب صنایع

کارگر	کارگاه	
۳۰۹۵۷	۸۰۴	صنایع وابسته به کشاورزی
		دامپروری و جنگل
۱۱۰۱۹	۳۱۴	صنایع غذایی
۶۶۴۰	۲۶	« لاستیکی
۲۳۲۹	۳۰	« شیشه و بلور
۱۱۹۶۳	۵۷۲	« ساختمانی
۶۶۶۲۰	۶۰۴	« نساجی
۲۸۳۴۲	۳۴۱	« فلزی
۱۰۳۳۳	۲۱۴	« شیمیائی
۳۴۸۴	۱۰۶	« متفرقه و چاپ
۱۷۱۶۸۷	۳۰۱۱	جمع

ب : تعداد پیمانها و کارگران در سطح استانهای کشور

کارگر	کارگاه	
۹۶۴۰۵	۱۷۸۷	استان مرکزی
۵۷۴۲	۱۶۱	« گیلان
۱۰۷۷۱	۱۰۷	« مازندران
۵۷۶۲	۲۲۰	« آذربایجان
۱۳۲۴	۳۹	« کرمانشاهان
۴۶۲۵	۱۷۳	« خوزستان
۳۶۶۴	۵۰	« فارس
۷۴۶	۱۸	« کرمان
۸۹۶۶	۱۶۲	« خراسان
۳۰۰۰۳	۱۶۱	« اصفهان
۴۶	۷	« سیستان
۶۷	۱۳	« کردستان
۸۳۴	۴۸	فرمانداریکل همدان
۱۲۱۹	۳۰	« لرستان
۱۴۶۲	۲۷	« سمنان
۵۱	۸	استان ساحلی
۱۷۱۶۸۷	۳۰۱۱	جمع

تعداد کارگرانیکه از مزایای اجرای قانون استفاده کرده‌اند

سال	پیمان منعقدہ جدید	تعداد کارگران	جمع کل پیمانهای دستجمعی	جمع کل کارگرانیکه از مزایای اجرای قانون استفاده کرده‌اند
۱۳۴۲	۴۱۲	۵۰۸۳۸	۴۱۲	۵۰۸۳۸
۱۳۴۳	۲۷۵	۱۳۸۲۲	۶۸۷	۶۴۶۶۰
۱۳۴۴	۱۸۹	۲۰۱۳۱	۸۷۶	۸۴۷۹۱
۱۳۴۵	۲۰۰	۵۴۳۱	۱۰۷۶	۹۰۲۲۲
۱۳۴۶	۱۸۴	۲۷۴۳۸	۱۲۶۰	۱۱۷۶۵۰
۱۳۴۷	۲۷۰	۱۳۷۴۴	۱۵۳۰	۱۳۱۳۹۵
۱۳۴۸	۴۲۹	۱۹۶۴۴	۱۹۵۹	۱۵۱۰۴۰
۱۳۴۹	۴۸۸	۱۶۴۸۶	۲۴۴۰	۱۶۲۶۸۵

اصلاح قانون انتخابات

اصلاح قانون انتخابات بدین سبب بود که صحت و آزادی و حسن اجرای انتخابات تأمین شود و با کوتاه شدن دست کارگزاران حرفه‌ای و عوامل متنفذ و اربابان و فنودالها از دخالت در امر انتخابات کوتاه شود و نمایندگان واقعی طبقات مختلف کشاورزان، کارگران، اصناف و زنان بتوانند به مجلس راه یابند. در زمینه اصلاح قانون انتخابات شاهنشاه آریامهر چنین فرموده‌اند:

« اصلاح قانون انتخابات گذشته از رفع تبعیض‌هایی که صرفاً بِنفع طبقه متنفذ و به منظور جلوگیری از راه یافتن سایر افراد به پارلمان صورت میگرفت شاید مهمترین نتیجه آن آزاد شدن زن ایرانی از بسیاری از قیود غیر عادلانه و احراز تساوی کامل حقوق او با مردان کشور بود.

میدانیم که تا پیش از اصلاح قانون انتخابات زنان ایرانی در ردیف دیوانگان و ورشکستگان به تقصیر از حق رأی دادن و انتخاب شدن یعنی از شرکت در تعیین سرنوشت جامعه‌ای که خودنیمی از آنرا تشکیل میدادند

محروم بودند . انقلاب ما میلیونها زن ایرانی را از حق انسانی و طبیعی خود
برخوردار کرد »

در اجرای اصلاح قانون انتخابات روز هشتم اسفندماه ۱۳۴۱ شاهنشاه آریامهر
هنگام افتتاح کنگره اقتصادی کشور ، زنان ایران را با اعطای آزادی کامل مفتخر
فرمودند و از آن هنگام زنان رسماً حق احراز مقامات و مناصب عالی مملکتی و
شرکت در انتخابات مجلسین را یافتند و با کوشش در راه تأمین حقوق و توسعه
آموزش و بالا بردن سطح معرفت عمومی زنان در شهرها و روستاها و آماده
ساختن آنان برای زندگی امروز پرداختند .

زنان ایران در مناصب مختلفی از وزارت ، معاونت وزیر ، مدیریت کل ،
ریاست اداره ، قضاوت ، وکالت دادگستری ، مسئولیت در کار سیاسی و در شهر-
داریها و بخشداریها و در خدمت پلیس فعالیت خاصی دارند و ابراز شایستگی
میکنند . در حال حاضر زنان در مجلسین سنا و شورایملی عضویت دارند و در
مسائل مختلف سیاسی و اجتماعی برای سازندگی ایران نودر سایه انقلاب شاه
و مردم کوشش مینمایند .

سپاه دانش

فعالیت‌های آموزشی سپاهیان دانش دوره‌های ۴ - ۵ - ۶ دختر و ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ پسر در مدارس سپاه دانش و عادی (شهر و روستا) تا آخر آذر ماه سال تحصیلی ۵۰ - ۵۱ بدین ترتیب بوده است .

تعداد ۱۶۳۰۲ سپاهی دانش در ۱۰۶۷۶ دبستان سپاهی بخدمت مشغول بوده‌اند این دبستان‌ها دارای ۱۶۳۵۲ کلاس بوده است . کل دانش آموزانی که تحت تعلیم این سپاهیان دانش بوده‌اند ۵۰۸۲۶۸ نفر است که ۴۰۵۱۳۴ نفر آنها پسر بوده‌اند . از تعداد کل دبستان‌های ۱۰۶۷۶ دبستان سپاهی دانش و بقیه دبستان عادی بوده است در دبستان‌های سپاهی دانش ۱۳۹۶۷ سپاهی به ۴۲۷۲۳۹ دانش آموز تعلیم داده‌اند و در دبستان‌های عادی ۷۸۹۳۳ دانش آموز تحت تعلیم ۲۲۸۱ سپاهی بوده‌اند تعداد دانش آموزان دبستان‌های مراکز شهر ۲۰۹۶ و تعداد سپاهیان ۵۴ نفر بوده است .

فعالیت‌های عمرانی و اجتماعی سپاهیان دانش پسر که از اوایل سال ۱۲۴۲ تا آخر سال ۱۳۵۰ در روستاهای سراسر کشور انجام داده‌اند بدین‌قرار می‌باشد :

تعداد ۱۵۳۰۸ دبستان احداث و تعداد ۲۵۴۳۲ دبستان را تعمیر نموده‌اند
تعداد مساجد نو بنیاد ۳۰۴۳ باب و تعداد مساجد تعمیر شده ۱۷۷۴۳ باب بوده
است . ۱۵۵۷ غسلخانه بدست سپاهیان دانش پسر احداث و ۳۳۳۲ غسلخانه
مورد تعمیر قرار گرفته است . سایر فعالیتها بدینترتیب است : ساختمان و مرمت
راههای فرعی ۱۴۳۸۰۶ کیلومتر ، لاروبی قنات ۲۴۶۷۳ رشته ، احداث پل
۵۲۱۹۳ دهنه ، مزرعه نمونه ۴۰۷۶۰ قطعه ، غرس نهال ۳۸۵۱۵۰۳ اصله ، حمام
ساخته شده ۷۴۹۵ باب چاه بهداشتی ۷۸۰۹۸ حلقه ، میز و نیمکت ساخته شده
۳۴۱۱۶ دستگاه ، صندوق پست ۷۳۲۲ عدد ، انجمن همکاری خانه و مدرسه
۲۴۵۰۵ جلسه و تعداد پیشاهنگان در طی این مدت ۱۷۳۳۸۴ نفر بوده است .

فعالیت‌های عمرانی و اجتماعی سپاهیان دانش دختر که از ابتدای سال ۱۳۴۸ تا آخر سال ۱۳۵۰ در سراسر روستاهای کشور انجام داده‌اند بدین شرح می‌باشد :

تعداد ۴۳۸ دبستان ساخته و ۱۵۰۴ باب دبستان را تعمیر نموده‌اند در طی
این سالها ۸۴۵۲ نفر از کتابخانه استفاده کرده و ۴۹۱۸۲ کتاب به کتابهای کتابخانه
افزوده شده است تعداد پیشاهنگان ۴۵۷۴۱ نفر ، تعداد جوانان شیر و خورشید
۷۵۴۲ نفر و تعداد دفعات شرکت در سمینارهای منطقه ۱۱۸۰۱ بار بوده است
برای تعلیم بزرگان روستائی در باره خیاطی ۲۳۹۷۴ جلسه کلاس ، برای آشپزی
۱۹۳۰۹ جلسه و برای خانه‌داری ۲۰۸۸۶ جلسه و برای بچه‌داری ۱۷۴۱۱ جلسه
کلاس تشکیل شد . تعداد دفعات بازدید بهداشتی ۶۴۱۵۷ ، و تعداد دفعات
حضور در مجالس عمومی روستائیان ۶۱۳۳۴ بار بوده است . در باره بهداشت

آموزشگاه ۳۰۴۱۹ مسئله در باره تنظیم خانواده ۲۱۱۷۶ مسئله مورد بررسی قرار گرفت .

آمار آموزش ابتدائی مناطق روستائی در سال تحصیلی ۵۱ - ۵۰ بدین شرح است:

در ۱۰۶۷۶ دبستان سپاهی تعداد ۵۰۸۲۶۸ نو آموز خردسال ۶ تا ۱۵ سال تحت تعلیم ۱۶۳۰۲ سپاهی بوده اند . تعداد ۳۰۸۸۹ آموزگار در ۱۰۹۷۶ دبستان به ۱۰۳۰۹۱۱ نو آموز خردسال ۶ تا ۱۵ سال در ۲۱۶۵۲ دبستان عادی و سپاهی تحت تعلیم ۴۷۱۹۱ آموزگار سپاهی بوده اند .

آمار سهامیهان دانش دبلیه ولیماسیه انهد واجرای برناه ناکسون

جمع کسل	منقذ حصد مست				شم افصل خصد مست				شافل تصمیل در براکز اموزش		
	لیسانسیه		دبلیه		لیسانسیه		دبلیه		دبلیه		
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	
۹۸۵۹۹	۷۱۲۸۸	۲۵۰	۶۴۱۰۴	۶۳۶۴	۲۰۵۶۱	۳۱۷	۱۵۶۳۴	۴۶۱۰	۶۷۵۰	۵۰۰	۱۷۵۰
		۵۷۲									

فهرست تمداد سهامیهان دانش دره هسای مختلف پسرورد خنسر

سیاهیهان	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره	دوره
۸۴۷۳۶	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۱۲۷۲۴	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸۸۹	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۲۵۰	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۹۸۵۹۹	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹

سپاه بهداشت

با توجه به نتایجی که از فعالیت سپاهیان دانش حاصل شد روزاول بهمن ماه ۱۳۴۲ شاهنشاه آریامهر فرمانی دایر بر تشکیل سپاه بهداشت صادر کردند و بموجب آن مقرر گردید تا جوانان تحصیل کرده کشور در لباس مقدس سربازی به نقاط دور افتاده و محروم از خدمات درمانی و بهداشتی رهسپار شوند و به کمک دردمندان روستانشین پردازند .

بموجب آئین نامه اجرائی قانون تشکیل سپاه بهداشت ، پزشکان ، دندانپزشکان، دارو سازان و لیسانسیه ها و دیپلمه های که فارغ التحصیل می شوند در مهرماه هر سال بخدمت خوانده میشوند و نفقات مورد نیاز از هر دسته ورشته در اختیار سپاه بهداشت قرار میگیرند . این عده پس از گذراندن يك دوره آموزشی به روستاها و نقاط بی بهره از امکانات پزشکی اعزام میشوند و ضمن درمان مردم روستاها در راه توسعه بهداشت مردم مناطق روستاها و سالم

سازی محیط روستاها به فعالیت می‌پردازند .

نخستین دوره‌های سپاه بهداشت روز اول شهریورماه ۱۳۴۳ به فراگیری تعلیمات پرداختند و در دیماه همان سال به روستاها اعزام شدند: هدفهای کلی این سپاهیان انقلاب ، بالا بردن سطح بهداشت عمومی و پرورش نسل سالم از طریق مداوای بیماران ، پیش گیری از شیوع بیماریهای واگیر ، واکسیناسیون افراد علیه بیماریهایی از قبیل آبله ، وبا ، تیفوئید ، دیفتری و غیره ، ایجاد محیط سالم و بهداشتی با استفاده از وسائل و امکانات مهندسی بهداشت ، راهنمایی بهداشتی مردم روستانشین برای داشتن زندگی بهتر ، مراقبتهای بهداشتی از مادران و کودکان بمنظور ایجاد نسل سالم ، آموزش روستائیان در بهبود وضع تغذیه و زیست و تنظیم خانواده‌ها است . سپاهیان بهداشت کوشش لازم را بکار میبرند تا با بوجود آوردن افراد سالم و تندرست موجبات افزایش میزان درآمد و بهبود وضع اقتصادی روستائیان را فراهم آورند و در زمینه گسترش و بالا بردن سطح فرهنگ از طریق تأمین سلامت افراد و پرورش انسانهای سالم کوشش فراوان بکار برند .

تاکنون طی ۱۲ دوره سپاه بهداشت مرکب از ۱۸۸۹ پزشک و ۱۸۸۸ دندانپزشک و ۳۲۹ داروساز و ۱۱ دامپزشک بخدمت سپاه بهداشت در آمده‌اند .

آمار سپاهیان بهداشت از دوره اول لغایت دوره سیزدهم

دوره	پزشك	دندان پزشك	داروساز	دامپزشك	لیسانسیه های حرف پزشکی	جمع گروه پزشکی	جمع نفرات دیپلمه كمك پزشك	جمع كل
دوره اول	۶۰	۳۱	۲۳	۱۱	۷	۱۳۲	۲۹۶	۴۲۸
«دوم»	۱۱۰	۳	۲۰	—	۱۳	۱۴۶	۲۸۹	۴۴۵
«سوم»	۷۸	۱	۹	—	۱	۸۹	۱۷۳	۲۶۲
«چهارم»	۱۶۹	۲۶	۱۸	—	۱	۲۱۴	۴۳۱	۶۴۵
«پنجم»	۱۱۲	۲	۳۵	—	۱۴	۱۶۳	۳۱۲	۴۷۵
«ششم»	۲۷۹	۱۸	۴۷	—	۲۸	۳۷۲	۷۸۵	۱۱۵۷
«هفتم»	۲۹۰	۲۲	۴۰	—	۳۹	۳۹۱	۶۹۳	۱۰۸۴
«هشتم»	۲۴۲	۱۷	۲۲	—	۲۸	۳۰۹	۷۳۷	۱۰۴۶
«نهم»	۲۱۲	۱۸	۲۶	—	۶۹	۳۲۵	۷۲۷	۱۰۵۳
«دهم»	۱۸۴	۱	۳۸	—	۵۹	۲۸۲	۷۲۵	۱۰۰۷
«یازدهم»	—	—	—	—	—	—	۱۳۸	۱۳۸
«دوازدهم»	۲۰۴	۴۹	۴۹	—	۵۶	۳۵۸	۴۴۴	۸۰۲
«سیزدهم»	۱۶	۵	۹	—	۱۹	۴۹	۴۴۰	۴۸۹
جمع كل	۱۹۵۶	۱۹۳	۳۳۶	۱۱	۳۳۴	۲۸۳۰	۶۱۹۰	۹۰۲۱

سپاه ترویج و آبادانی

نخستین دوره سپاهیان ترویج و آبادانی بفرمان شاهنشاه آریامهر از روز ۲۸ دیماه ۱۳۴۳ مرکب از نیروهای علمی و جوان کشور شامل مهندسان رشته‌های کشاورزی، ساختمانی و راهسازی، برق و مکانیک و سایر افراد تحصیل کرده تشکیل گردید، ۴۹۵ نفر از مهندسان و جوانان دیپلم در اردیبهشت ماه ۱۳۴۴ بخدمت احضار شدند و پس از طی یکدوره آموزش در مهرماه همانسال به روستاها اعزام گردیدند. سپاهیان ترویج و آبادانی در آشنا کردن روستائیان به استفاده از روش‌های جدید کشاورزی از طریق استفاده از کودهای شیمیائی، احداث مزارع نمایشی، احداث باغهای نمونه و غرس درخت و مبارزه با آفات نباتی و تشویق و راهنمایی روستائیان به مکانیزه کردن کشاورزی و سایر امور مربوط به کشاورزی مبادرت میورزند آمار قسمتی از فعالیتهای سپاهیان ترویج و آبادانی بشرح جدول است.

جدول آمار سپاهیان ترویج و آبادانی از بد و اجرای قانون تا کنون

ردیف	دوره	تاریخ اعزام	تاریخ پایان خدمت	تعداد		جمع کل
				لیسانس	دیپلمه	
۱	اول	۴۴/۲/۱۵	۴۵/۸/۱۵	۲۲۳ نفر	۲۷۲	۴۹۵
۲	دوم	۴۴/۷/۸	۴۶/۱/۸	۲۹۴	۲۸۳	۵۷۷
۳	سوم	۴۴/۱۱/۱۱	۴۶/۵/۱۳	۳۹۸	۴۰۱	۷۹۹
۴	چهارم	۴۵/۱۱/۳۰	۴۷/۵/۳۰	۳۸۶	۱۱۸۳	۱۵۶۹
۵	پنجم	۴۶/۱۱/۹	۴۸/۵/۹	۳۵۵	۱۳۸۲	۱۷۳۷
۶	ششم	۴۷/۷/۱۵	۴۹/۷/۱۵	۲۳	۱۳۷۵	۱۳۹۸
۷	هفتم	۴۸/۱/۱۵	۵۰/۱/۱۵	۳۳۶	۱۳۹۱	۱۷۲۷
۸	حین تحصیل دوره یکم	۴۸/۹/۱۵	۵۰/۱/۲۰	۱۴۴	—	۱۴۴
۹	هشتم	۴۸/۷/۱۵	۵۰/۷/۱۵	۳۷۰	۱۶۰۶	۱۹۷۶

تعداد کل سپاهیان از بد و اجرای قانون تا کنون که خدمت آنان پایان

رسیده ۱۰۳۹۲

۱۴۹۳	۱۳۸۷	۱۰۶	۵۱/۱/۲۹	۴۹/۱/۲۹	نهم	۱۰
۴۲۱	—	۴۲۱	۵۱/۱/۲۹	۴۹/۷/۲۹	حین تحصیل دوره دوم	۱۱
۱۲۴۱	۱۱۷۳	۶۸	۵۱/۷/۲۹	۴۹/۷/۲۹	دهم	۱۲
۴۹	—	۴۹	۵۱/۸/۱۵	۵۰/۴/۱۵	حین تحصیل دوره سوم	۱۳
۱۳۹۱	۱۳۹۱	—	۵۲/۱/۲۵	۵۰/۱/۲۵	دوره بازدهم	۱۴
تعداد سپاهیان شاغل خدمت در سطح روستاهای کشور ۴۵۹۵-۳۹۵۱-۶۴۴						

جمع کل سپاهیان از بدو اجرای قانون ۱۵۰۱۷ نفر
در حال حاضر تعداد ۶۴۲ نفر لیسانسیه و بالاتر و ۱۱۵۶ نفر دیپلمه در مرکز آموزش
ترویج کشاورزی کرج مشغول گذراندن دوره آموزش میباشند

تشکیل خانه‌های انصاف و شورای داورى و توسعه امور

قضائى کشور در ده سال اخير

ششم بهمن سال ۱۳۴۱ را میتوان بدون تردید مبداء تاریخ جدید ایران و سرفصل تحولات شگرف و دگرگونی‌هائی دانست که آثار و تجلیات آن بتدریج در کلیه شئون کشور آشکار خواهد شد :

از آنجا که وزارت دادگستری خود را در اصلی از اصول این رستاخیز بزرگ سهیم میدانست ، ایجاب مینمود که با تهیه و تدوین قوانین جدید و مفید و توسعه تشکیلات و تکمیل کادر قضائى و ادارى و گسترش عدالت و دادرسی رایگان در روستاها خود را هر چه بیشتر و بهتر با این انقلاب مقدس هماهنگ سازد :

فرصت بسیار کم و کارهائیکه میبایست انجام گیرد بسیار حساس و دشوار و مستلزم دور اندیشی و درایت و دقت فوق العاده بود که در

عین حال میبایستی متناسب با طبیعت دستگاہ قضائی کشور باشد مع الوصف با این همه مشکلات و معطلات وزارت دادگستری توانست در اندک مدتی با کوشش- های مداوم و خستگی ناپذیر بموفقیت های قابل ملاحظه و چشمگیر نایل گردد تا بجائیکه این پیشرفتها از لحاظ اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر دورنمانده و معظم له بهنگام افتتاح دوره اجلاسیه مجلسین در مهرماه ۱۳۴۸ دربارۀ دادگستری فرمودند «فعالتهای خانه های انصاف و شوراهای داورى در این سال طبق برنامه بخوبی پیشرفت داشته و در امر داد گستری نیز در سه ماهه اول سال جاری نسبت به ماهه اول سال گذشته در حدود ۴۰ هزار پرونده بیشتر مورد رسیدگی قرار گرفته و مختومه شده است؛ زمانی بود که روستائیان کشور ناگزیر بودند در جستجوی عدالت و احقاق حقوق از دست رفته خود فرسنگها راه پیمائی کنند تا نظم خود را بسمع نزدیکترین داده گاه برسانند که آن دادگاه هم بعلت تراکم امور در اسرع وقت بدر دلد شاکی قادر نبود رسیدگی و رفع شکایت نماید ولی امروز ببرکت وجود خانه های انصاف که در چند قدمی آنها قرار گرفته بدون کوچکترین تحمل رنج و زحمت از مزایای عدل پهلوی برخوردار میباشند و نه تنها روستائیان از عدالت سریع و سالم برخوردارند بلکه در شهرها و بخشهای بزرگ کشور قضات که وظیفه سنگین و طاقت فرسای اجرای عدالت را بعهدہ دارند هر سال توانسته اند بیش از سال گذشته پرونده ها را رسیدگی و مختومه نمایند و در پیشبرد هدفهای رستاخیز شاه و ملت قدمهای مثبتی بردارند.

تعداد خانه‌های انصاف در سراسر کشور تا تیر ماه ۱۳۵۱

مجموعه خانه‌های انصاف مستقل و منطقه	منطقه	مستقل	استانها
۴۸۲	۸۰	۴۰۲	استان مرکزی
۵۵۵	۱۶۳	۳۹۲	» گیلان
۷۳۱	۲۶۳	۴۶۸	» مازندران
۴۹۳	۸۷	۴۰۶	» آذربایجان شرقی
۳۹۰	۳۷	۳۵۳	» آذربایجان غربی
۶۶۸	۳۲۹	۳۳۹	» کرمانشاهان
۲۴۴	۶۲	۱۸۲	» خوزستان
۴۴۶	۱۶۱	۲۸۵	» فارس
۵۰۸	۲۹۲	۲۱۶	» کرمان
۷۶۳	۴۷	۷۱۶	» خراسان
۵۳۴	۱۰۰	۴۳۴	» اصفهان
۵۳۴	۳۵	۱۱۱	» بوچستان و سیستان
۳۲۸	۶۳	۲۶۵	» کردستان
۶۶۷۶	۱۷۱۹	۴۵۶۹	جمع

آمار تعداد شوراهاى داورى کشور از سال ۱۳۴۵ تا تاريخ ۵۱۹۹۳

سال	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱
تشکیل شده درسال	۶	۴۰	۳	۴۹	۲۵	۴۰	۱۷
جمع شوراهاى داورى در سال	۶	۴۶	۴۹	۹۸	۱۲۳	۱۶۳	۱۸۰

توسعه منابع آب ایران

قنات يکى از شاهکارها و ابتکارات ایرانیان است که از سه هزار سال به اینطرف سابقه دارد .

در ایران اکنون ۳۵۰۰۰ رشته قنات دائر وجود دارد که طول هر تونل بطور متوسط پنج کیلومتر و مجموع آبی که از آنها استخراج میشود در حدود ۵۰۰ متر مکعب در ثانیه یا ده میلیارد متر مکعب در سال میباشد . طول يکى از این قنات هفتاد کیلو متر و عمق عمیق ترین چاه قنات دیگر ۴۰۰ متر میباشد که مدت حفر آنها چند نسل طول کشیده است

با بکار بردن تکنیک امروزی دنیا در حدود ۲۷ سال اخیر و با سرمایه گزاری در حدود ۶۵۰ میلیون دلار این توفیق حاصل شده است که حدود ثلث آبی که در قرون گذشته تهیه شده بود مهار شود و با اجرای برنامه های مختلف از جمله

ایجاد شش سد بزرگ و ۲۱ سد انحرافی و شبکه‌های آبیاری و پنج هزار حلقه چاه عمیق بیش از هشت میلیارد مترمکعب آب اضافه توسعه اقتصادی و اجتماعی پیدا میکنند.

بر اساس این نیاز هدفهای درازمدت توسعه منابع آب که در قالب خطوط کلی برنامه توسعه اقتصادی ایران طرح ریزی شده است عبارتند از:

۱- مهار کردن و ایجاد تأسیسات انتقال و توزیع آب بمیزان ۱۷۰ میلیارد مترمکعب در سال.

۲- اعمال تدریجی مدیریت دولتی در طرح و برنامه ریزی و ایجاد بهره برداری منابع آب از طریق ملی کردن آن.

۳- اجرای سیاست توسعه در قطبهای منابع آب و خاک و ایجاد هم آهنگی بین برنامه‌های توسعه و آبیاری و کشاورزی بموازات برنامه ملی کردن آب.

۴- جانشین کردن سدهای مخزنی و سدهای انحرافی و گروه چاههای عمیق و نیمه عمیق مجهز به نیروی برق و تأسیسات انتقال و انصراف آب و شبکه توزیع مدرن آبهای سطحی و زیر زمینی بصورت مشترک بجای قنوات و چاههای عمیق و نیمه عمیق متفرق و تأسیسات ابتدائی آبیاری فعلی.

۵- اتخاذ تدابیری که فاضل آب کارخانجات و شهرها احیاء گردد و مجدداً به مقیاس قابل ملاحظه‌ای بمصرف برسد.

۶- از دیاد باران مملکت از طریق حد اعلاى استفاده از ابرهائی که به آسمان ایران میرسد.

۷- شیرین کردن آب شور دریا برای مصرف شهری و صنعتی بطوریکه با رعایت جوانب اقتصادی و تنگنای توسعه اقتصادی مملکت از لحاظ منابع آب

مهيار گردد .

امكان مهيار كردن رودخانه‌هاى بزرگ و حفر چاه‌هاى عميق دسته جمعى و تدارك آب بمقدار زياد در نواحى محدود اثر عميقى در سياست توسعه كشاورزى ايران خواهد كرد و واحد روستائى را كه در قرون گذشته بمناسبت محدوديت ميزان آب در دسترس وسعت آن در حدود ۵۰ هكتار بود و هر واحد با واحد مجاور كيلومترها فاصله داشت در واحدهاى بزرگ كشاورزى و صنعتى چند هزار هكتارى ادغام خواهد نمود و روستاهاى كوچك و كم اهميت تدويجاً از بين رفته و جاي خود را به مراكز كشاورزى بزرگ كه در كنار آنها شهرهاى بيست ، سى هزار نفرى ايجاد خواهد شد ميدهد .

هدفهای توسعه منابع آب ایران

استفاده از منابع آب کشور با توجه باافزایش جمعیت و توسعه اقتصادی و اجتماعی اهمیت حیاتی در آینده ملت ایران دارد . يك رشته فعالیت‌های اساسی جدید از جمله اصلاحات ارضی ، ایجاد صنعت ذوب آهن و پتروشیمی و توسعه صنعت برق که با سرمایه‌های دولتی آغاز گردیده موجب میشود که این مسأله مورد توجه قرار گیرد که آب نه فقط برای مصارف صنعتی کشاورزی و مصارف شهری بلکه برای صنایع مختلف نیز مورد نیاز میباشد مضافاً باینکه از منابع آب ایران میتوان در حدود پنجاه میلیارد کیلووات ساعت انرژی برق فراهم کرد .

قانون ملی کردن منابع آب

برطبق ماده يك قانون ملی کردن منابع آب کلیه آبهای جاری در رودخانه‌ها و انهار طبیعی و دره‌ها و جویبارها و هر مسیر طبیعی دیگر اعم از سطحی و زیر زمینی و همچنین سیلابها و فاضل آبها و زها بها و دریاچه‌ها و مردابها و برکه‌های طبیعی و چشمه‌سارها و آبهای معدنی و منابع آبهای زیرزمینی ثروت ملی محسوب میشود و متعلق بعموم است و مسئولیت حفظ و بهره‌برداری این ثروت ملی و احداث و اداره تاسیسات توسعه منابع آب به وزارت آب و برق محول شده است . همچنین بسترانهار طبیعی و رودخانه‌ها اعم از اینکه آب دائم یا فصلی داشته باشند متعلق بدولت است .

نوسازی شهرها

... کمال مطلوب ماد راينمورد اين است که زندگانی جدیدی برای عموم خانواده‌های ایرانی ایجاد و تأمین شود که از هر حیث با شئون اجتماعی ملت ایران، با آن روح و مفهوم عالی که ما برای حیثیت و شایستگی ایرانی قائل هستیم و با امکانات ثروت خداداد این مملکت و نیروی کامل کار افراد آن تناسب داشته باشد. برای نیل بدین هدف میباید تمام نیروها و امکانات مادی و معنوی اجتماع ما با همان روح تحرك و جهش انقلابی که لازمه اصلی تحقق چنین هدفی است بکار افتد و هیچ قسمت از استعدادها در این مورد بی‌حاصل نماند.

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر

بمنظور ایجاد اصول صحیح و منطقی شهرسازی و براساس گرایش کشور به صنعتی شدن و هجوم ساکنان دهکده‌ها، شهرها و ایجاد تراکم در مراکز شهری و مسائل مسکن و ترافیک و همچنین برای شکل دادن سرویس‌های شهری به ساکنان شهرها و نظارت قانونی بفعالیت‌های عمرانی در شهرهای مختلف نوسازی

کشور در تمام مظاهر زندگی آنچه در شهرها و در روستاها مورد توجه قرار گرفت و بعنوان اصل یازدهم انقلاب اعلام گردید .

در اجرای این قانون با استفاده از تجارب گذشته و نظر کارشناسان فنی شهر سازی از طریق تهیه و ایجاد نقشه های جامع مقدمات امر فراهم شده است تا بتدریج در شهرهای مختلف بمورد اجرا گذارده شود . برای تسریع در اجرای این اصل از منشور انقلاب سپید ایران ، قانون نوسازی بتصویب رسید تا بسا همکاری مردم اقدام لازم بعمل آید .

در اجرای ماده ۲ این قانون تاکنون ۷۲ شهر بشرح زیر :

آبادان ، آباد ، اراك ، اردبیل ، اصفهان ، آمل ، اهواز ، ایلام ، بابل ، بابلسر ، بروجرد ، بجنورد ، بم ، بندرپهلوی ، بندر بوشهر ، بندرعباس ، بهشهر ، بهبهان ، بیرجند ، تبریز ، تربت حیدریه ، جهرم ، جیرفت ، چالوس ، خرم آباد ، خرمشهر ، خوی ، دماوند ، دزفول ، رامسر ، رشت ، رضائیه ، رودسر ، زاهدان ، زنجان ، ساری ، ساوه ، سبزوار ، سمنان ، سنندج ، سیرجان ، شاهرود ، شاهی ، شوشتر ، شهبوار ، شهرضا ، شیراز ، فسا ، قزوین ، قصر شیرین ، قم ، قوچان ، کازرون ، کاشان ، کرج ، کرمان ، کرمانشاه ، گرگان ، گنبد کاوس ، لار ، نیشابور ، همدان ، یزد ، لاهیجان ، لنگرود ، مراغه ، مسجد سلیمان ، مشهد ، ملایر ، مهاباد ، میانه ، نوشهر ، برای نوسازی رسیدگی لازم بعمل آمده است .

نوسازی روستاها

تحولات عمیق اجتماعی و اقتصادی که پس از اجرای اصلاحات ارضی و سایر قوانین انقلابی از بهمن ماه ۱۳۴۱ در وضع روستائیان پدید آمد ضرورت اجرای برنامه های وسیعی را در جهت بهبود زندگی روستائیان ایجاب نمود .

در اجرای این هدف شاهنشاه آریامهر با روشن بینی فرمان اصل یازدهم انقلاب را که عبارت از نوسازی کشور میباشد صادر فرمودند . هدف نوسازی کشور بیشتر معطوف به نوسازی روستاها گردید که در اثر رژیم فئودالیسم گذشته در وضع اسف با رو عقب ماندگی مفرطی قرار داشت .

هنگامی که فکر نوسازی روستاهای کشور مطرح گردید بررسی دروضع دهات ایران از لحاظ استعداد تولیدی وزراعی - تعداد جمعیت - ارتباط قرا با یکدیگر - هم جواری آنها - منابع آب مشروب و زراعی - سطح دانش و تکنیک تأسیسات بهداشتی - وضع زندگی درده - تقویت نیروی جسمانی روستائیان - تأسیسات اجتماعی - نیروی برق مورد توجه عمیق قرار گرفت . آمار موجود نشان میدهد که در ایران ۶۶ هزار واحد کشاورزی باعنوان ده وجود دارد که از این تعداد ۴۸۸۳۵ قریه کمتر از ۵۰ خانوار جمعیت و ۱۶۸۶۱ قریه بین ۵۰ تا ۳۰۰ خانوار و فقط ۱۰۴۹ قریه بیش از ۳۰۱ خانوار جمعیت دارا میباشد ، نکته مهم آنکه جمعیتی که در روستاهای بیشتر از ۵۰ خانوار سکونت دارند حدود ۶۳٪ کل روستائینان کشور را تشکیل میدهند .

چون طبق آمار سال ۱۳۴۵ کشور ، کل جمعیت روستائین ایران بالغ بر ۱۵۳۱۸۲۳۱ نفر است با منظور داشتن هر خانواده بطور متوسط ۵ نفر حدود ۹۶۶۰۹۶۵ نفر از روستائیان در ۱۷۹۱۰ قریه پر جمعیت کشور سکونت دارند . بمنظور افزایش بازده سرمایه گذاریهای عمرانی و استفاده هرچه بیشتر از فعالیتهای آبادانی در مناطق روستائی تصمیم گرفته شد که در برنامه چهارم عمرانی کشور با توجه به تعداد زیاد روستاها و امکانات محدود مالی به نوسازی روستاهائی که بیش از ۲۵۰ نفر جمعیت دارد و تعداد آنها در حدود ۱۸۰۰۰ ده میباشد توجه گردد تا هم رعایت اصل اولویت شده باشد و هم ساکنان روستاهای

با جمعیت کمتر از ۲۵۰ نفر تشویق گردند که بتدریج برای استفاده از تسهیلات بیشتر زندگی بروستاهای پر جمعیت گرویده و در آنها سکونت اختیار نمایند.

از مفهوم عبارت نوسازی روستاها برای عده‌ای این توهم ایجاد میشود که منظور تجدید ساختمان خانه‌های روستائیان میباشد، در صورتیکه این تجدید ساختمان با استفاده از کمکهای دولت بصورت وام به بخش خصوصی واگذار گردیده است تا از این طریق خانه‌های قدیمی روستاها به خانه‌های جدیدی که مقاوم در برابر زلزله و عوامل جوی و همچنین بهداشتی باشد تبدیل گردد، بنابراین توجه دولت در زمینه عمران روستائی معطوف به ایجاد تأسیسات عام-المنفعه و همگانی از قبیل تأمین آب آشامیدنی و برق و مدارس و تأسیسات و راه به‌سازی محیط میباشد که در نتیجه آنها ارتقاء سطح بهداشت و فرهنگ در روستاها عملی خواهد گردید.

در برنامه سوم عمرانی کشور وزارت آبادانی و مسکن با صرف ۲۷۵ میلیون ریال موفق گردید ۸۳۲ پروژه عمران روستائی را در سطح کشور پایان برساند.

در برنامه چهارم اعتبارات بیشتری برای نوسازی کشور تخصیص یافت بطوریکه در فصل هشتم برای طرحهای تأمین آب آشامیدنی و لوله‌کشی روستاها، تأسیسات و ساختمانهای بهداشتی و تأسیسات همگانی و به‌سازی محیط و خانه‌های روستائی جمعاً ۹۱۰۰ میلیون ریال منظور شده و همچنین برای احداث راههای روستائی و تأمین برق و ساختمان مدارس و درمانگاهها و غیره در سایر فصول اعتبارات کافی تأمین گردیده است.

اعتباریکه در سه سال اول برنامه چهارم یعنی سالهای ۴۷ و ۴۸ و ۴۹

سازمان برنامه در اختیار وزارت آبادانی و مسکن برای نوسازی روستاها گذارده بالغ بر ۲۵۰۰ میلیون ریال است که در قبال آن جمعاً در کلیه زمین‌های نوسازی روستاها با اخذ سهمیه و خودیاری از انجمنهای ده تعداد ۵۳۸۴ طرح با هزینه کل ۳۱۳۹ میلیون ریال بمرحله اجرا درآمده است کل جمعیت اسفنداده کننده از طرحهای مزبور بالغ بر ۵۰۸۶۱۵۵ نفر میباشند.

انقلاب اداری و آموزشی

شاهنشاه آریامهر در مهر ماه ۱۳۴۶ هنگام گشایش بیست و دومین دوره قانونگزاری مجلس شورایملی و پنجمین دوره قانونگزاری مجلس سنا فرمودند. مفهوم این اصل این است که همه فرادی که در سازمانهای اداری و دولتی مملکت و وظیفه‌ای را اعم از بزرگ یا کوچک بعهده دهند، با کمال صداقت و وظیفه‌شناسی با قبول مسئولیت در انجام وظیفه خود بکوشند و روح اتلاف وقت و باصطلاح قرطاس بازی و بوروکراسی در ادارات ما از بین برود، هر کارمند اداری بداند که وظیفه او در درجه اول سرعت در انجام مراجعات مردم و اجرای صحیح و بی‌غرضانه وظایف اداری و تسهیل گردش کارهای کشور است زیرا همین مردمنده که از راه دادن مالیات حقوق این کارمندان را تأمین میکنند، ادارات ما میباید از روح مطالعه و دفع الوقت و بی‌تصمیمی و نیراز تشبث و توسل پاك و منزله شود و روح خدمتگزاری و شور و علاقه‌ای که لازمه تحول اجتماعی امروز ایران است جایگزین آن گردد.

از طرف دیگر میباید تمرکز بی‌دلیل و زیاده از حد امور در پایتخت

مملکت ازمیان برود و به استانها و شهرستانهای کشور امکان ابتکار و مسئولیت بیشتری در کارهای مربوط بخودشان داده شود، حتی شایسته است ترتیبی داده شود که خدمت در نواحی مختلف کشور با خدمت در پایتخت و شهرهای بزرگ لازم و ملزوم یکدیگر باشند بهر صورت، اصلاح وضع دستگاههای دولتی و تجدید بنای سازمانهای اداری و تغییر اساسی در روش کار و اعمال مدیریت صحیح، دقت در حسن انجام کارهای اداری و سرعت اتخاذ تصمیم با بی نظری و خیرخواهی اصولی است که قطعاً میباید در اجرای انقلاب اجتماعی ایران تحقق یابد.

همینطور میباید تحول و جهشی اساسی در امر آموزش به جوانان ایرانی امکان آن بدهد که استعداد های مختلف آنان در هر رشته ای با بهترین صورت به تجلی در آیند و روح سازندگی و حسن ابتکار و نو سازی و همکاری اجتماعی پرورش بسیار کاملتری یابد و هر کس در هر شغلی که بعهده میگیرد تبعه و تخصصی داشته باشد. بدین نظر با توجه به اهمیت روز افزون تعلیمات حرفه ای و تخصصی، و با ضرورت تهیه کادر لازم مدیریت در سطح بالا بدولت دستور داده ایم که مطالعات لازم را در این مورد انجام داده و از نظر توسعه و تحولی که میباید در این زمینه در سازمان آموزشی کشور صورت گیرد به بهترین وجهی که بتواند این منظور را تأمین کند تصمیمات لازم اتخاذ نماید. هدف اساسی از تحول آموزشی میباید این باشد که شخصیت جوانان ما و حس اعتماد بنفس ایشان از هر جهت تقویت شود تا افرادی که در آینده سر نوشت کشور را بدست خواهند گرفت برای قبول مسئولیتهای خود واقعاً آماده و مجهز باشند.

اصولاً جامعه ما برای اینکه سیر پیشرفت خود را بصورتی اصیل و همه جانبه دنبال کند میباید بطور دائم خودش را با مقتضیات این پیشرفت و تکامل تطبیق دهد بطوریکه همیشه از این لحاظ با مترقی ترین جوامع جهان همگام باشد.

و چه بهتر که حتی بتوانند در این راه از دیگران نیز جلو تر رود...

بدنبال اعلام اصل دوازدهم دایر به انقلاب اداری و آموزشی کنفرانس انقلاب آموزشی رامسر از پانزدهم تا هفدهم مرداد ماه ۱۳۴۷ در پیشگاه شاهنشاه

آریامهر تشکیل شد و اصول و خط مشی اساسی این انقلاب در سطح آموزش عالی مورد بررسی قرار گرفت و مسائل مربوط به سیاست و طرح ریزی آموزشی و تحقیقاتی و مسائل دانشگاهی و دانشجویی مطرح گردید .

در پایان کنفرانس رامسر منشور انقلاب آموزشی ایران اعلام شد در اجرای منشور انقلاب آموزشی وزارت علوم و آموزش عالی فعالیت خود را در زمینه برنامه ریزی و کارهای اجرایی آغاز کرد .

منشور انقلاب آموزشی از این جهت اهمیت دارد که برای اولین بار هدفهای آموزشی را روشن ساخت در مقدمه منشور، صریحاً گفته شده است که « هدف از انقلاب آموزشی در وهله اول آن است که وسایل تربیت و رشد کلیه افراد و طبقات ملت ایران بطور همه جانبه فراهم گردد تا در دنیای آینده سر نوشت ملت ایران در دست انسانهای رشید و کامل قرار گیرد »

ارزشیابی انقلاب آموزشی

دومین کنفرانس ارزشیابی انقلاب آموزشی روز سه شنبه ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۴۸ در پیشگاه شاهنشاه آریامهر در دانشکده مهندسی دانشگاه پهلوی تشکیل شد و شاهنشاه آریامهر ضمن سخنانی در اطراف مسائل مربوط به انقلاب آموزشی کشور تأکید فرمودند . « تحقیقات علمی باید اصیل و ارزنده باشد و از مصرف اعتبارات ملی در راه اقدامات سطحی و بی ارزشی که بنام تحقیق انجام میگردد خودداری شود و توصیه فرمودند که بررسی لازم بمنظور تعریف دقیق تحقیق و روشن کردن انواع تحقیقات و تعیین آن گونه تحقیقات که باید مورد حمایت و تشویق قرارگیرد صورت پذیرد . »

سومین کنفرانس ارزشیابی انقلاب آموزشی در ۲۵ تیر ماه سال ۱۳۴۹ در

پیشگاه شاهنشاه آریامهر آغاز بکار کرد ، شاهنشاه آریامهر در این کنفرانس فرمودند .

انقلاب آموزشی بر نامه‌ای نیست که برای يك سال ، دو سال یا سه سال ، چهار سال طرح شده باشد این يك بر نامه دائمی است و همانطور که هدفهای سیاسی و بر نامه‌های ما در داخل مملکت دائمی است و همیشه خودش را با پیشرفت علوم و تکنولوژی و تمدن دنیا تطبیق میدهد ، انقلاب آموزشی نیز باید همه مطالب را پیش بینی بکند و همانطور که بارها گفتیم در این رشته نیز مثل رشته های دیگر انشاء الله همیشه چند قدم جلوتر یعنی در پیشاپیش وقایع گام بردایم .

چهارمین کنفرانس ارزشیابی انقلاب آموزشی کشور روز اول و دوم تیرماه ۱۳۵۰ در پیشگاه شاهنشاه آریامهر در رامسر تشکیل شد . شاهنشاه در این کنفرانس بار دیگر مطالب مهمی در باره انقلاب آموزشی ، وضع دانشگاهها ، مسووقیتهای گذشته بر نامه‌های آینده و سایر مسائل مربوط به استاد و دانشجو و بطور کلی نسل جوان بیان فرمودند ، شاهنشاه تأکید فرمودند « ما پیوسته کوشیده ایم چند قدمی پیشاپیش حوادث گام برداریم و مثلاً در همین مورد بخصوص با عنوان کردن انقلاب آموزشی کشور خواستیم پیش از آنکه چیزی از ما خواسته شود قبل از آنکه در دنیا قدم مثبت تر و تازه تری برداشته شود ما راسا و با احساس مسؤل تدابیر لازم را از پیش اتخاذ کرده باشیم ... »

صنایع و معادن

در نه ماه اول سال ۱۳۵۰ پرداختهای عمرانی سازمان برنامه برای فصل صنایع و معادن به حدود ۱۷ میلیارد ریال رسید که ۲٪ کمتر از مبلغ پرداخت شده دوره مشابه سال گذشته بود، در این دوره پرداختهای مربوط به صنایع پتروشیمی و صنایع شیمیائی در نتیجه تکمیل طرحهای بزرگ پتروشیمی در حدود ۵۰٪ نسبت به دوره مشابه سال قبل کمتر بود که این امر عامل اصلی در کاهش پرداختهای سازمان برنامه در این فصل بشمار میآید، ولی پرداختهای سازمان برنامه برای ایجاد صنایع جدید بخصوص ذوب آهن نسبت به سال قبل افزایش قابل توجهی یافت، همچنین کمک سازمان مذکور به سرمایه گذاریهای خصوصی در رشته های صنعتی ۳۲٪ نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش پیدا کرد.

مبلغ وامهای تصویب شده و پرداخت شد با نگرشهای توسعه صنعتی و معدنی

وبانك اعتبارات صنعتی به بخش خصوصی نیز بیش از سال قبل بود .
در نه ماه اول سال ۱۳۵۰ بر روی هم تعداد ۶۱۲ پروانه برای اکتشاف
معادن صادر شد که این رقم در حدود ۴ /۱ کمتر از رقم مشابه در نه ماه اول سال
۴۹ میباشد .

در سال مزبور ، لایحه قانونی تشکیل شرکت سهامی معادن سر -
چشمه کرمان به پارلمان تقدیم شد باین ترتیب استخراج مس از معادن واقع
در این منطقه صورت گرفت طبق پیش بینی کارشناسان حدود سه میلیارد و دو بیست
میلیون تومان هزینه اجرای مربوط به استخراج مس کرمان میباشد که در مدت
۴ سال توسط دولت تأمین خواهد شد .

تاریخچه و سابقه ذوب آهن

تاریخچه ایجاد ذوب آهن در ایران بسال ۱۲۶۳ میرسد که برای اولین بار حاج حسن امین‌الضرب در شهر آمل اقدام به تأسیس چنین کارخانه‌ای نمود ولی در عمل با شکست مواجه گردید .

مرحوم صنیع‌الدوله در زمان مظفرالدین شاه در داودیه شمال تهران برای ایجاد ذوب آهن اقدام کرد که به علت اشکالات موجود بهره‌برداری از آن میسر نشد .

در سال ۱۳۱۶ به امر اعلیحضرت رضاشاه کبیر در کرج اقدام به تأسیس و ساختمان کارخانه ذوب آهنی به ظرفیت ۱۰۰ هزار تن گردید که بروز جنگ جهانی دوم عملیات آنرا متوقف ساخت .

بالاخره در ۲۳ اسفندماه ۱۳۴۴ شمسی موافقتنامه تأسیس کارخانه ذوب آهن واحداث شاه‌لوله گاز بین دولتین ایران و شوروی در مسکو منعقد و در اسفندماه ۱۳۴۴

فرمان ملوکانه در مورد اجرای این موافقتنامه که به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده بود شرفصدور یافت ، و بدین ترتیب اولین کارخانه ذوب آهن بنیاد نهاده شد .

اکنون بعد از چهار سال منطقه ای در ۴۲ کیلومتری اصفهان که سالهای سال ساکت و خاموش بود بصورت قلب بزرگترین واحد صنعتی کشور در حال تبدیل و بهره برداری است .

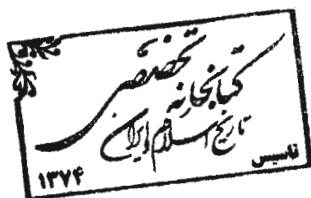
تحقق این هدف با کوشش و مجاهدت و فداکاری هزاران مهندس و ده ها هزار کارگر معدنچیان ، مونتاز کاران و غیره جامعه عمل پوشید ، تا آنجا که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر افتخار لقب «سربازان حافظ استقلال مملکت» را نصیب خود ساختند .

هم اکنون در پهنه کشور ایران از شمال به جنوب و از شرق تا غرب ده واحد وابسته باین شرکت سرگرم کاوش و در تلاش تأمین زغال سنگ ، سنگ آهن ، آهک ، دلمیت و سایر مواد اولیه مورد نیاز کوره مرتفع میباشد تا بکمک مغز متفکر کارشناسان ایرانی و بهمت بازوان نیرومند کارگران ورزیده کشور بهم ترکیب و بصورت فز مذاب در شاهرگهای کارخانه ذوب آهن آریامهر جریان یابد .

کشورهای جهان ایجاد صنایع سنگین را اولین قدم برای توسعه اقتصادی می شمارند همچنانکه اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در کتاب انقلاب سفید میفرمایند :

« برنامه اساسی ما برای پیشرفت مملکت بالا بردن سطح زندگی مردم یعنی تأمین آینده استوار و کاملاً اطمینان بخش ؛ رای ملت ایران یعنی صنعتی کردن کشور است . زیرا هیچ مملکت مترقی را در دنیای امروز نمیتوان یافت که در آمد سرانته مردم آن به يك حد عالی رسیده باشد

مگر آنکه آن مملکت هر چه بیشتر صنعتی شده باشد .
اکنون تحت رهبری های خردمندانه پیشوای عالیقدر ایران هزاران طرح
صنعتی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جامه عمل پوشیده آرزوی دیرینه ملت
ایران مبنی برداشتن ذوب آهن نیز تحقق یافته و با بکار افتادن کوره بلند و بهره
برداری از آن ، سال ۱۳۵۰ رامیتوان سال استقلال صنعتی کشور نامید .

تاسیسات کارخانه آریامهر

پایگاه ساختمانی کارخانه آریامهر در زمینی بوسعت پانصد هزار متر مربع برای ساختمان کارخانه ایجاد گردید. در این پایگاه، کارخانه‌های بتن و ملات سازی، کارگاههای آرماتور سازی، انبار شن و ماسه، کارگاه تهیه شیره آهک بلیگونی بندی جهت ساخت قطعات پیش ساخته بتنی، کارگاه نجاری و قالب سازی، کارگاه تجهیزات تکنولوژیکی و تأسیسات بهداشتی، تعمیرگاه (۴۰۰ دستگاه) برای تعمیرات و سرویس اتومبیلها و کامیونها، تعمیرگاه (۶۰۰ دستگاه) جهت تعمیرات ماشین آلات سنگین ساختمانی کارخانه، تهیه شن و ماسه شکسته و انبارها بنا گردید. همزمان با ایجاد پایگاه ساختمانی کارهای خاک برداری ساختمانی کارخانه نیز شروع که در سال ۱۳۵۰ مرحله اول آن یعنی قسمتهای مربوط به تولید چدن پایان یافت و عملیات مرحله دوم یعنی کارگاههای مربوط به تولید فولاد و محصولات فولاد در سال ۱۳۵۱

بانهجام خواهد رسید .

کارخانه آریامهر فولاد دارای ظرفیت حدود ۶۰۰ هزار تن فولاد است و مواد اولیه مورد نیاز آن بترتیب : سنگ آهن از چغارت واقع در ۴۶۶ کیلومتری جنوب شرقی کارخانه ، ذغال سنگ از معادن زیر آب ، سنگ رود و ده ملا در منطقه شمال و کرمان که در فاصله ۷۰۰ کیلومتری کارخانه قرار دارد ، سنگ آهنک از ناحیه پیربکران در ۵۰ کیلومتری شمال کارخانه ، کوارتزیت از متکستانه اردکان یزد ، خاک نسوز از سمیرم ، دو لومیت از معدن لاجوله واقع در ۱۵۵ کیلومتری شمال شرق کارخانه تأمین میشود. سنگ آهن ، آهنک و لومیت در انبار مواد خام ذغال سنگ در سیلوهای ذغال انبار و توسط تسمه نقاله های مربوط به کارخانه حمل میگردد .

دستگاههای تهیه فولاد و کارخانه های نورد در طول سال ۱۳۵۱ بکار خواهد افتاد و امید میرود در اواخر سال ۱۳۵۱ انواع محصولات فولادی کارخانه ذوب آهن به بازار عرضه گردد . در مرحله فعلی بهره برداری روزانه بیش از ۵۰۰۰ تن مواد اولیه از نقاط مختلف کشور به کارخانه حمل میشود . ذغال سنگ مورد نیاز کارخانه از معادن شمال و کرمان و سنگ آهن از معدن بافق و مواد غیر فلزی از معادن اطراف اصفهان بدست میآید مع الوصف فعالیت های اکتشافی جهت دسترسی به منابع جدید در مناطق مختلفه کشور ادامه دارد . در زمینه آموزش و فراگیری مهارتهای لازم جهت بهره برداری از کارخانه ذوب آهن آریامهر و جانشین ساختن کارشناسان خارجی بوسیله مهندسين و کارشناسان ایرانی ۹۶۲ نفر به شوروی و هندوستان اعزام شده اند که از این عده ۲۰۶ نفر مهندس و بقیه تکنسین بوده اند . تاکنون ۸۰۰ نفر از افراد اعزامی به دو کشور مزبور به ایران مراجعت نموده و بکار گمارده شده اند . علاوه بر این در داخل

کشور نیز از طریق آموزشگاه‌های مختلفی که تأسیس شده است ۳۵۰۰ نفر آموزشهای لازم را دیده‌اند. طرح نهائی توسعه کارخانه ذوب آهن آریامهر که از طرف کارشناسان شوروی در اوایل سال ۱۳۵۰ تهیه گردیده بود مورد مطالعه مهندسين مشاور فرانسوی و کارشناسان ایرانی قرار گرفت. براساس طرح مزبور کارخانه ذوب آهن آریامهر در مرحله اول توسعه، ۱/۹ میلیون تن و در مرحله بعدی ۴ میلیون تن فولاد در سال تولید خواهد کرد.

مس

در سال ۱۳۵۰ ضمن توجه خاص به معدن عظیم مس سرچشمه ، در زمینه اکتشاف و تعیین ذخایر و بهره برداری از سایر معادن مس کشور نیز اقداماتی در خور توجه بعمل آمد . در اوایل سال ۱۳۵۰ بعلت عدم امکان تهیه سرمایه‌های لازم بوسیله شرکت سلکشن تراست انگلیسی ، از موافقت‌های اصولی که با شرکت مزبور در مورد مشارکت بعمل آمده بود صرفنظر گردید و دولت توجه خود را به سایر پیشنهاداتی که در این زمینه از طرف بعضی کشورها رسیده بود معطوف داشت . لیکن پیشنهادات خارجی بصلاح و صرفه تشخیص داده نشد و با توجه به اهمیت فوق‌العاده معدن مذکور از نظر میزان ذخایر قطعی آن و عدم توانائی بخش خصوصی در اجرای طرح سنگین بهره برداری از معدن مزبور ، نظر دولت بر آن قرار گرفت که امر بهره‌داری از این معدن را خود بدون مشارکت خارجی بعهده گیرد . بهمین منظور تأسیس شرکت سهامی با سرمایه‌ای بمیزان یک میلیارد ریال که همه سهام آن متعلق بدولت باشد ، مورد توجه قرار گرفت . طبق بر

آورده‌های اولیه ، خرید ماشین آلات لازم جهت بهره‌برداری و تجهیز کارگاهها و سایر وسایل کار حدود ۴۰۰ میلیون دلار هزینه خواهد داشت که دولت مستقیماً آن را از منابع داخلی و خارجی تأمین خواهد کرد . نظر دولت بر آن است که کار بهره‌برداری معدن مس سرچشمه را از استخراج تا فروش فرآورده‌های مسی در بازارهای جهانی دنبال کند . انتظار میرود تا پایان برنامه پنجم بهره‌برداری از معدن مس سرچشمه آغاز شود . بر حسب برآوردهای کارشناسان درده سال اول بهره‌برداری ، حد متوسط درآمد سالیانه از محل معدن مزبور به ۱۵۰ میلیون دلار بالغ خواهد گردید . علاوه بر این اولین قرار داد همکاریهای معدنی ایران و ژاپن در مورد معدن مس قلعه زری پیرجند بین یک شرکت خصوصی و یک مؤسسه ژاپنی بامضاء رسید . بر اساس قرار داد مذکور ، تأمین سرمایه لازم جهت تهیه و نصب ماشین آلات و تجهیزات در محل بعهده شرکای ژاپنی خواهد بود . سنگ مس استخراجی پس از افزایش عیار آن به سی در صد در محل ، به ژاپن صادر خواهد شد . میزان ذخیره معدن مذکور دو میلیون تن با عیار ۰/۵٪ برابر گردیده است . همچنین قرار داد دیگری بمنظور کاش و اکتشاف فلزات رنگین بخصوص مس در ناحیه‌ای بمساحت ۱۵۰۰ کیلومتر مربع در منطقه جنوب شرقی ایران بین سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و یکی از مؤسسات بزرگ معدنی کشور رومانی در تهران بامضاء رسید . در منطقه مذکور علاوه بر قرارداد فوق با مشارکت دو مؤسسه انگلیسی و فرانسوی نیز اقداماتی در زمینه اکتشاف مس بعمل آمده است که نتایج اولیه آن امیدوار کننده میباشد .

نفت

در سال ۱۳۵۰ همانند چند سال اخیر موفقیت و افتخارات درخشانی نصیب صنعت نفت کشور گردید. در این سال اثرات و نتایج مذاکراتی که در سال گذشته تحت رهبری خردمندان شاهنشاه آریامهر بعمل آمده بود، بیش از پیش ظاهر گردیده و درآمد کشور از این منبع طبیعی نزدیک به پنجاه درصد نسبت بسال قبل افزایش یافت. مجموع تولید نفت خام ایران در سال میلادی ۱۹۷۱ به ۲۶۳/۴ میلیون متر مکعب بالغ شد که این رقم نسبت بسال قبل ۱۸/۶٪ افزایش نشان میدهد و صادرات نفت خام ۲۳۰/۹ میلیون متر مکعب رسید که نسبت بسال قبل از افزایشی معادل ۲۰/۳ درصد برخوردار گردید. جمع درآمد دولت از محل نفت نیز به ۱۶۰ میلیارد ریال افزایش پیدا کرد که این رقم ۶۲ درصد بیشتر از رقم سال قبل است. در سال ۱۳۵۰ - ۳۳/۲ میلیون متر مکعب نفت خام در پالایشگاههای کشور تصفیه گردید که سهم پالایشگاه آبادان از این رقم ۲۴/۵ میلیون متر مکعب میباشد. پالایشگاه تهران با تصفیه ۵/۳ میلیون متر

مکعب نفت در سال ۱۹۷۱ در مقام دوم قرار گرفت . توسعه بخش و توزیع مواد نفتی در سراسر کشور با تأسیس ۴۵۸ فروشنده‌گی جدید مواد نفتی و ۲۶ جایگاه فروش ادامه یافت و عده فروشنده‌گیها و جایگاههای فروش به ۱۱۳۲۳ واحد رسید و در نتیجه جمع فروش مواد نفتی در داخل کشور بالغ بر ۱۱/۶ میلیون متر مکعب گردید که حاکی از افزایشی در حدود ۱۲ در صد میباشد .

شرکت ملی نفت ایران با توجه به اوامر مؤکد شاهنشاه آریامهر در زمینه گسترش فعالیتهای نفتی در خارج از کشور و نفوذ مستقیم به بازارهای بین‌المللی مواد نفتی ، اقدامات وسیعی بعمل آورد . از جمله در سال ۱۹۷۱ معادل ۵/۳ میلیون تن نفت خام میدان داریوش را که محصول شرکت نفت ایران و پان امریکن بود ، در پالایشگاه مدرس تصفیه نمود . علاوه بر این قرار است ۲/۵ میلیون تن نفت خام مورد نیاز پالایشگاه آفریقای جنوبی را از محصول نفتی میدان ساسان که شرکت نفت لاوان در آن فعالیت مینماید تأمین نماید . این مقدار نفت خام ۷۰ در صد کل نیاز مندیهای نفتی تصفیه‌خانه مزبور را در سال تشکیل میدهد . همچنین در سال ۱۳۵۰ چهل و یک میلیون بشکه نفت مستقیماً بوسیله شرکت ملی نفت ایران به نقاط مختلف گیتی صادر گردید . در زمینه نفوذ شرکت ملی نفت ایران به بازارهای خارجی نفت باید از صدور ۴۴ هزار متر مکعب فرآورده‌های نفتی به افغانستان و ۲۶۳۰ متر مکعب به کشور پاکستان یاد کرد . همچنین در مقابل احداث دستگاه تقطیر لاوان بوسیله شرکت یوگسلاوی (اینگرا) فروش مستقیم نفت به آن کشور آغاز گردید . بمنظور مشارکت در تأسیس پالایشگاه و تأسیسات توزیع نفت در کشور های اروپای غربی که یکی از مراکز عمده مصرف مواد نفتی بشمار میرود ، کوششهای پی‌گیری از طریق مذاکرات هیئتهای مختلف در ایران و اروپا بعمل آمد که

منجر به توافقهای اصولی در این زمینه گردید. در طول سال ۱۳۵۰ چندین طرح بزرگ تأسیسات جدید نفت و گاز آماده و بهره‌برداری گردید، از جمله باید از پالایشگاه عظیم گاز بید بلند که جزئی از طرح شاه‌لوله گاز را تشکیل میدهد نام برد که در روز ۲۵ آذر ماه ۱۳۵۰ در پیشگاه شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو افتتاح گردید. علاوه بر این، پالایشگاه جدید کرمانشاه با ظرفیت ۱۵ هزار بشکه در روز آغاز بکار کرد. همچنین باید تکمیل دستگاه تولید گاز مایع مارون، ایجاد دوم‌خزن نفت خام با گنجایش دو میلیون مترمکعب در جزیره خارک، بهره‌برداری از چند میدان جدید نفتی را جزء موفقیت‌های شرکت ملی نفت در سال ۱۹۷۱ بشمار آورد.

یکی دیگر از طرح‌های بزرگی که در سال مورد بحث به مرحله اجرا درآمد، پالایشگاه شیراز با ظرفیت ۲ میلیون تن در سال بود که در ۳۰ فروردین ۱۳۵۰ ساختمان آن بنام شاهنشاه آریامهر آغاز گردید. اجرای طرح پالایشگاه مزبور از طریق مناقصه بین‌المللی، شرکت ایتالیائی «اسنام پروجنتی» واگذار گردید و امید می‌رود که تا پایان فروردین ماه ۱۳۵۲ ساختمان پالایشگاه شیراز پایان پذیرد و بهره‌برداری از آن آغاز گردد.

سال ۱۹۷۱ از نظر قراردادهای نفتی نیز شایان اهمیت بود. در این سال سه قرارداد نفتی با شرایطی بهتر و امتیازات بیشتری از قراردادهای قبلی در مورد بهره‌برداری از منطقه‌های نفتی شماره ۱ و ۲ و قسمتی از لرستان با شرکت‌های ژاپنی و امریکائی بامضاء رسید. بالاخره در جهت گسترش فعالیت‌های بین‌المللی، شرکت ملی نفت ایران با مشارکت شرکت بریتیش پترولیوم امتیاز عملیات اکتشاف و تولید نفت گاز در دریای شمال را بدست آورد. در زمینه پژوهش‌های علمی، شرکت ملی نفت ایران، با ایجاد آزمایشگاه مجهزی درری بمنظور تحقیقات و بررسی‌های علمی در این زمینه هم موفقیت‌هایی بدست آورد.

پتروشیمی

در سال گذشته شرکت ملی پتروشیمی هم خود را بیشتر مصرف تکمیل و بهره‌برداری بهتر واحدهای پتروشیمی موجود کرد و با صدور قسمت اعظمی از محصولات پتروشیمی به خارج از کشور در تأمین و تحکیم منابع ارزی کشور نقشی قابل ملاحظه ایفا نمود .

اجرای طرح کارخانه تولید کربنات و بی کربنات دوسود که در مجاورت کارخانه کود شیمیائی شیراز آغاز شده بود ، ادامه یافت و انتظار می‌رود که بهره‌برداری از این واحد جدید در اواسط سال ۱۳۵۱ شروع گردد .

مطالعاتی نیز در زمینه ایجاد کارخانه تریپلی فسفات دوسود در طی سال گذشته انجام شد . مهمتر از این اقدامات باید از قراردادی که بین شرکت میتسوئی ژاپنی و شرکت ملی پتروشیمی در مورد ایجاد بزرگترین مجتمع پتروشیمی جهان ، انعقاد یافت ، یاد کرد . این مجتمع سالانه ۵۰۰ هزار تن مواد اولفین، ۴۵۰ هزار

ن. مواد اروماتيك ، ۲۵۰ هزار تن سود محرق و مقدار معتنا بهی ساير محصولات
پتروشیمی تولید خواهد نمود . مجموع سرمایه لازم جهت مجتمع مزبور ۳۰۰
میلیون دلار برآورد گردیده است .

علاوه بر این ، شرکت ملی پتروشیمی در سال ۱۳۵۰ قراردادی نیز بمنظور
تولید ۱۵ هزار تن کاربن بلاک در سال با بخش خصوصی داخلی و خارجی
منعقد نمود و موافقت نامه هائی نیز در مورد تهیه انواع پلاستیزر با دو شرکت
ژاپنی امضاء کرد .

گاز

فعالیت‌های شرکت ملی گاز ایران در زمینه صدور گاز طبیعی و توسعه شبکه مصرف داخلی گاز، باموفقیت‌هایی توأم بوده است .

در سال ۱۹۷۱ مجموعاً قریب ۵٫۶ میلیارد متر مکعب گاز از طریق شاه‌لوله گاز سراسری به اتحاد جماهیر شوروی صادر شد و نزدیک به ۳۷۳ میلیون متر مکعب گاز نیز در داخل کشور توزیع و مصرف گردید . از طرف دیگر شبکه گاز رسانی در شهرهای اهواز ، شیراز ، تهران جهت مصارف صنعتی تکمیل گردید و علاوه بر این ، امکان مصرف گاز در کارخانه ذوب آهن آریامهر فراهم آمد . از ۳۶٫۸ میلیارد متر مکعب گاز تولیدی ۱٫۴ میلیارد متر مکعب در مجتمع پتروشیمی خارك ، ۱۰٫۶ میلیارد متر مکعب در دستگاه‌های تولیدی گاز مایع در آغا جاری و مارون و تغذیه شاه‌لوله گاز بمصرف رسید . سیستم جمع‌آوری و

پالایشگاه گاز بید بلند ، خطوط اصلی و فرعی گاز تهران ، کاشان ، شیراز و اصفهان در غالب اجرای مرحله اول و طرح شاه لوله تکمیل گردید .
در جهت توسعه صدور گاز بخارج ، مقاله نامه ای بین شرکت فرانسوی اراپ و شرکت ژاپنی سی ایتوو شرکت ملی گاز در مورد فروش ۳ میلیون تن گاز مایع در سال بمدت ۲۰ سال بامضاء رسید و با دو شرکت ژاپنی دیگر نیز موافقت نامه هائی نسبت بفروش گاز مایع طبیعی جزیره قشم امضاء شد .

صنایع سنگین

شرکت سهامی ماشین سازی تبریز

در سال ۱۳۵۰ سرمایه‌گذاری در این کارخانه مبلغ ۳۸۲ میلیون ریال بوده است که با ۲۷۵۴ میلیون ریال سرمایه‌گذاری در سالهای قبل، کل سرمایه‌گذاری در پایان سال ۱۳۵۰ به مبلغ ۳۱۳۶ میلیون ریال بالغ گردید .

(سرمایه‌گذاری فوق از طرف سازمان برنامه ۲۳۰۶ میلیون ریال بصورت نقد و ۸۳۰ میلیون ریال از محل اعتبارات خارجی تأمین و پرداخت شده است.)

سرمایه نهائی شرکت ۵۶ میلیارد ریال میباشد که پس از تکمیل قادر خواهد بود سالانه ۸۰۰۰ تن ماشینهای مختلف ابزار تولید نماید .

عملیات ساختمانی و تأسیساتی ، که قراردادهای آن با پیمانکاران به امضاء رسیده بود در سال فوق‌الذکر ادامه داشت و کارگاههای اصلی کارخانه و واحدهای سرویس دهنده تحویل گردید .

طبق برنامه‌ی پیش‌بینی شده و منظم ماشین آلات و تجهیزات خریداری شده از چکسلواکی و سایر کشورها کلاً نصب و در اختیار مهندسین و تکنسینهای کارآموده قرار گرفت عملیات مربوط به امور ریخته‌گری و ماشین کاری و مونتاژ و ساخت تعدادی قطعات و ابزار مورد لزوم در سال ۱۳۵۰ ادامه داشت . در ضمن ساخت و مونتاژ در حدود ۲۰۰ دستگاه ماشین تراش ، ۲۲۵ دستگاه پمپ و ۲۴۸ دستگاه ماشین مته ده میلیمتری به اتمام رسید و جهت فروش تحویل انبار گردید .

پرای اخذ لیسانس از سازندگان مشهور خارجی بمنظور ساخت انواع پمپهای آب موتور دیزل کوچک ، انواع موتور الکتریکی ، کمپرسور هوا و کمپرسور تبرید فعالیت دامنه‌داری انجام گرفته است و موافقتنامه مقدماتی پمپ آب با شرکت کا.اس.ب آلمان و موتور دیزل کوچک با شرکت دویتس آلمان به امضاء رسیده است .

ضمناً مطالعات و مذاکرات کافی در مورد موتورهای الکتریکی بعمل آمده و بزودی قرار داد مربوط به امضاء خواهد رسید . برای توسعه تولیدات کارخانه نیز مطالعاتی صورت گرفته است .

در سال ۱۳۵۰ تعداد ۱۰۰۶ نفر کارگر و کارمند در کارخانه اشتغال داشتند علاوه بر آن ، تعداد ۱۷۲ نفر در آموزشگاه حرفه‌ای کارخانه ماشین سازی تبریز مشغول کار آموزشی بودند و کار آموزان قبلی برای اشتغال بکار به واحدهای مختلف کارخانه معرفی گردیدند ، ۹۴ نفر مهندس ، تکنیسین و کار آموز اعزامی به چکسلواکی و آلمان پس از طی دوره‌های مختلف فنی به ایران مراجعت و در واحدهای مربوطه مشغول بکار شدند .

در چهار چوب همکاریهای فنی و آموزشی ماشین سازی تبریز و دانشگاه

تبریز ، دوره لیسانس فنی در محل آموزشگاه اختصاصی کارخانه با همکاری وزیر نظر مسئولان دانشگاه تبریز دایر گردید . ضمناً ۲۰۰ نفر از دانشجویان دوره روزانه دانشکده فنی در کارگاههای آموزشگاه مطابق برنامه ، آموزش عملی دیده اند .

سرانجام در روز بیستم شهریور ماه ۱۳۵۱ مراسم افتتاح کارخانه ماشین سازی تبریز بوسیله شخص شخیص شاهنشاه آریامهر با حضور نایب نخست - وزیر دولت چکسلواکی انجام شد .

شرکت سهامی ماشین سازی اراک

کل سرمایه پیش بینی شده شرکت در طرح اولیه مبلغ ۵/۴ میلیارد ریال بود که تا آخر سال ۱۳۵۰ جمعاً ۳/۷۸۶ میلیون ریال سرمایه گذاری شده است و از این مبلغ ۹۸۱ میلیون ریال مربوط به سال ۱۳۵۰ میباشد .

نظر به کمبود تعداد افراد کار آزموده فنی در کشور در سطح تکنیسین و کار گرماهر و همچنین در سطح مهندس که یکی از مشکلات اساسی صنایع بزرگ میباشد ، شرکت ماشین سازی اراک کوشش زیادی برای تأمین کادر مورد احتیاج خود از طریق تعلیم و کار آموزی در داخل و در حوزه آموزشگاه حرفه ای کارخانه و همچنین اعزام افراد واجد صلاحیت به خارج از کشور بعمل آورده است .

در پایان سال ۱۳۵۰ تعداد ۴۷۴ نفر کار آموز در ۱۸ رشته مختلف در مراکز آموزش کارخانه بفرآ گرفتن فنون مورد نیاز مشغول بوده اند و تعداد ۲۸۲ نفر از کار آموزان پس از گذراندن دوره آموزشی به استخدام دائمی

کارخانه در آمده‌اند و تعداد ۲۵ نفر از مهندسان و تکنیسین‌های شرکت نیز به کشور اتحاد جماهیر شوروی اعزام گردیدند که در کارخانه‌های مختلف آن کشور در رشته‌های مختلف مشغول کار آموزشی شوند .

رو بهمرفته در پایان سال ۱۳۵۰ تعداد کارکنان و کارآموزان شرکت ۱/۶۳۷ نفر بوده است . تعداد ۱۰۶ نفر کارشناس و مترجم تبعه شوروی در پایان سال ۱۳۵۰ بر اساس قرار دادهای منعقد در اراک مستقر بوده‌اند و از این عده ۷۸ نفر برای نظارت در امور ساختمانی و تأسیساتی و نصب و شروع کار ماشین آلات کارخانه و ۲۸ نفر برای تعلیم کارآموزان در مراکز آموزش کارخانه اشتغال داشته‌اند . در آخر سال ۱۳۵۰ کلیه عملیات ساختمانی و تأسیساتی و نصب ماشین آلات بجز قسمتی از کارهای فرعی و جزئی به پایان رسید و کارخانه در نیمه دوم سال ۱۳۵۰ به منظور تعلیم کارکنان شروع به تولید آزمایشی نمود . از جمله کارهای انجام شده عبارتند از ساخت قسمتی از تجهیزات کارخانه آلومینیوم ایران ، ساخت دیگهای بخار ، واگن‌های معدن ، منابع و مخازن تحت فشار ، نوارهای ناقل و ظروف بالا بر . در ضمن تهیه مقداری از تجهیزات مورد نیاز خود کارخانه هم انجام گردید . اجرای سیستمهای سازمانی و اداری کارخانه در سال ۱۳۵۰ بخوبی پیشرفت کرد . مرکز بهداشتی و درمانی برای کارگران و کارمندان و خانواده آنان ، سالن غذا خوری و باشگاه ورزشی و تفریحی و همچنین کودکانستان و دبستان در شهر صنعتی اراک جهت رفاه حال کارکنان ایجاد گردید .

شرکت سهامی تراکتورسازی ایران

سرمایه این شرکت که تماماً متعلق به سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران میباشد بالغ بر ۲۵۰/ میلیون ریال است که به ۲۵/۰۰۰ سهم ده هزار ریالی تقسیم شده است جهت تأسیس کارخانه تراکتور سازی ایران کل سرمایه گذاری

بالغ بر ۶/۲۰۰ میلیون ریال خواهد شد. در پایان سال ۱۳۵۰ قسمت اول سرمایه-گذاری بالغ بر ۲/۱۶۲ میلیون ریال بوده است، طی سال ۱۳۵۰ علاوه بر ادامه بهره‌برداری از تأسیسات مرحله اول (مونتاز تراکتور) پیشرفت عملیات اجرایی طرح کارخانه برای دو مرحله بعدی (ساخت) ادامه داشت بطوریکه صددرصد ساختمانها و تأسیسات مرحله اول به اتمام رسیده و قسمت اعظم ماشین آلات و تجهیزات مرحله اول که به کارخانه رسیده و نصب گردیده بود مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

طی سال ۱۳۵۰ قطعات منفصله تعداد ۳/۰۰۰ دستگاه تراکتور ۶۵ اسب در دو مدل یک دیفرانسیل و دو دیفرانسیل که با استفاده از اعتبارات وام دولت رومانی خریداری گردیده بود به کارخانه وارد شد به این ترتیب تعداد کل تراکتورها در آخر سال ۱۳۵۰ به رقم ۶/۱۸۰ دستگاه رسید.

کارخانه با استفاده از قطعات فوق در سال ۱۳۵۰ جمعاً ۲/۸۲۴ دستگاه تراکتور مونتاز نمود و با باقیمانده تراکتورهای تکمیل شده تا پایان سال ۱۳۴۹ جمعاً ۳/۳۰۷ دستگاه تراکتور بفروش رسانید.

در سال ۱۳۵۰ میزان فروش این شرکت به حدود ۸۰۰ میلیون ریال بالغ گردید که نسبت به سال ۱۳۴۹ در حدود ۷۴ درصد افزایش داشت، تعداد فروش تراکتورهای ۶۵ اسب از طرف بنگاه توسعه ماشینهای کشاورزی نیز در سال ۱۳۵۰ افزایش محسوسی پیدا کرد و نسبت به سال ۱۳۴۹ در حدود ۲۸ درصد افزایش یافت.

ساختمانهای مرحله دوم سالن ساخت تراکتور با ۳۰/۰۰۰ مترمربع زیر بنا و دنده سازی با ۱۲۰۰۰ متر مربع زیر بنا و انبار قطعات ریخته شده با ۲/۰۰۰ متر مربع زیر بنا ادامه داشت و تا پایان سال ۱۳۵۰ در حدود ۶۰ درصد آن با اتمام رسیده است. تعداد کارکنان شرکت در پایان سال ۱۳۵۰ به ۵۵۰ نفر افزایش یافت ولی تعداد کارکنان خارجی از ۲۰ نفر به ۱۷ نفر تقلیل یافت و

طبق برنامه‌ای که تدوین گردیده است امکان دارد با کار آبی مهندسان و تکنیسی‌های ایرانی تعداد کارکنان خارجی از این میزان هم کمتر گردد .

شرکت سهامی آلومینیوم ایران (ایرالکو)

تأسیس و بهره برداری از کارخانه ذوب آلومینیوم با شرکت این سازمان و دولت پاکستان و شرکت سهامی رینولدز آمریکا که تولید کننده عمده آلومینیوم میباشد در چهار چوب همکاری عمران منطقه ای به شرکت سهامی آلومینیوم ایران محول گردید سهام سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در این شرکت ۷/۷۷ در صد میباشد ظرفیت این کارخانه که در پنج کیلومتری اراک احداث گردیده سالانه ۴۵/۰۰۰ تن آلومینیوم خواهد بود .

در سال ۱۳۵۰ در حدود ۹۰ درصد ماشین آلات و تجهیزات در محل تحویل داده شد و ۷۵ در صد آن نصب و ۹۵ در صد ساختمانها تکمیل گردید و اکنون مورد بهره برداری است .

برای تقلیل تعداد کارشناسان خارجی و متخصصان امور ساختمانی که از آمریکا و آلمان غربی آمده بودند اقدامات مؤثری بعمل آورد ، برای تأمین کادر ورزیده برای بکار انداختن کارخانه برنامه وسیعی تهیه شده که فعلا ۲۰ نفر متخصص آمریکائی از شرکت رینولدز ، ۲۲ نفر ایرانی که از شش ماه تا یکسال آموزشهای لازم را در واحدهای مشابه عملیات رینولدز در آمریکا دیده بودند بکارهای اساسی گمارده شدند و بتدریج کادر ورزیده ایرانی جانشین متخصصین آمریکائی خواهد شد .

برای تأمین سرمایه شرکت ، ترتیب اخذ يك وام ده ساله از کنسرسیوم آلمانی توسط سازمان برنامه داده شده است ، يك وام دیگر در حدود ۷۵۰ میلیون ریال با بانکرزتر است آمریکا منعقد کرده که باز پرداخت آن از طرف بانک مرکزی تضمین گردیده است .

شرکت سهامی ایران جان دیر

در سال ۱۳۴۸ این سازمان با مشارکت چند نفر از بخش خصوصی ایران و شرکت جان دیر آمریکا بمنظور ساخت وسایل و ماشین آلات کشاورزی اقدام به تأسیس شرکتی بنام شرکت سهامی ایران جان دیر نموده ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در این شرکت پنج در صد سهم دارد ، کارخانه این شرکت در اراک و در مجاور کارخانجات ماشین سازی در محوطه ای به مساحت ۱۴ هزار متر مربع احداث گردیده است قطعات مورد لزوم برای ساخت تولیدات این کارخانه از کارخانه ماشین سازی اراک و تبریز تأمین و خریداری خواهد شد ، لاستیکهای تراکتورها و کمباین های ساخته شده و همچنین باطری مورد لزوم از سازندگان ایرانی خریداری گردیده است سایر وسایل و دستگاههای ساخت کارخانه به ارزش تقریبی یک میلیون دلار سفارش داده شده و بهره برداری از این کارخانه در حال جریان است .

برای تأمین کادر فنی کارخانه و مهندسان و تکنیسین ها و طراحان ایرانی

استفاده شده است .

اصلاح نظام آموزش و بهبود سازمان و روشها

در دنیای امروز تعلیم و تربیت بعنوان يك نیاز اجتماعی و يك ضرورت لاینفک زندگی هر انسان شناخته شده است از نظر موازین و ضابطه های انسانی و از جهت تعهدات بین المللی و اجتماعی ، دولتها و والدین هر فرد موظف شناخته میشوند که هر کودکی را که با بعرضه حیات میگذارد لااقل بمیزان معین و در حداقل مشخصی از نظر تعلیم و تربیت برای زندگی زمان او آماده نمایند بطریقی که هر فرد در هر دوره از حیات خویش به تناسب احتیاجات زندگی فردی و اجتماعی از نظر اخلاق و مذهبی و ملی و تربیت بدنی و روحی ، از حیث وقوف بمسائل و مقتضیات زمان و اطلاعات عمومی برای اداره زندگی خویش آمادگی داشته باشد . از طرفی در جامعه متحول و در حال رشد ام-روز نیازمندیهای فردی و اجتماعی زندگی دائماً در حال تغییر و تکاملند و به تبعیت از این تغییر ، هدفهای تعلیم و تربیت نیز باید تغییر کند و روشها و وسایل و نظامهای آموزش و پرورش بانحولات زمان هماهنگ باشد . تنها توسعه کمی در امر

آموزش و پرورش کافی نیست ، بلکه کیفیت کار ساختن انسان‌ها را باید چنان بنیانگذاری نمود که متضمن سعادت و رفاه فرد و جامعه باشد .

در پنج سال اخیر انقلاب سفید و تحولات ناشی از آن چهره زندگی مردم بخصوص وضع زندگی کارگران و روستائیان را دگرگون ساخت ، توجه و استقبال مردم از تحصیل در دوره‌های ابتدائی و متوسطه سازمان‌های آموزش و پرورش را با مسائل تازه‌ای مواجه ساخت و تعلیم باید بترتیبی پایه‌گذاری میشد که جوابگوی احتیاجات ناشی از ترقیات اخیر باشد . بفرمان شاهنشاه آریامهر که در همه حال جوانب مختلف انقلاب سفید را با بینش خاصی هدایت فرموده‌اند در سال ۱۳۴۴ شورائی مرکب از کارشناسان امر آموزش و پرورش مأمور شدند که نظام آموزش و پرورش ایران و برنامه‌های درسی مدارس را بررسی و نظام جدیدی بر قرار کنند که در مساله تعلیم و تربیت کشور نیز هماهنگ با سایر پیشرفتهای اجتماعی و اقتصادی اخیر دگرگونی و تحول مطلوب ایجاد شود .

این شورا با همکاری سایر مسئولان و متخصصان امر طی دو سال با بررسی مقتضیات و نیازمندیهای زمان نظام نوینی را برای تعلیم و تربیت ایران پیشنهاد نمود که موجب آن تحصیلات رسمی در سطوح تعلیمات ابتدائی و متوسطه بجای دو دوره شش ساله به سه دوره شامل پنج سال ابتدائی و سه سال راهنمائی تحصیلی و چهار سال تحصیلات متوسطه تقسیم میشود . تحصیلات دوره ابتدائی و راهنمائی تحصیلی بمدت هشت سال تدریجاً عمومی و اجباری اعلام خواهد شد و در دوره راهنمائی تحصیلی که در حقیقت مرحله دوم تعلیمات عمومی است در مدرسه مطالعات و بررسیهای علمی در زمینه کشف استعدادها و علائق و خصوصیات فردی کودکان انجام میشود و در آخر این دوره هر يك از اطفال را بر اساس نتایج این بررسیها برای تحصیل در رشته‌های نظری یا فنی و حرفه‌ای دوره متوسطه هدایت و راهنمائی خواهند نمود و با اجرای این برنامه جوانان از این بی‌بعد بر اساس استعدادها و علائق شخصی برای ادامه تحصیل

دردوره متوسطه نظری و حرفه‌ای هدایت خواهند شد و این موضوع متضمن پیشرفت آنان در امر تحصیل و موجب بسالارفتن بازده تحصیلات رسمی و تربیت کادرورزیده‌تر در زمینه تخصص‌ها و حرفه‌ها خواهد بود.

بموازات تغییر نظام آموزش و پرورش کشور، برنامه‌های درسی مورد تجزیه و تحلیل علمی قرار گرفته هم از نظر تدریس مواد جدید و هم از حیث اصلاح برنامه‌های تفصیلی تربیتی اتخاذ شده است که تحصیل در مدارس برای کودکان و جوانان جالب‌تر باشد و در عین حال مدرسه احتیاجات جامعه در حال رشد را هر چه بیشتر تأمین نماید. برای تهیه کتابهای درسی جدید اقدام شده و کتابهایی که در سالهای اخیر برای تدریس در سالهای اول تا چهارم ابتدائی تهیه شده است، از حیث چاپ و محتوی با بهترین کتابهای درسی کشورهای پیشرفته برابری دارد و از نظر یادگیری، سهولت تدریس و رفاه بیشتر معلم و دانش‌آموز را متضمن است.

از نظر تأمین رفاه اجتماعی دانش‌آموزان و معلمان، مقررات بیمه‌درباره سپاهیان دانش و آموزگاران مناطق روستائی اجرا شد و اقداماتی در جریان است که در آینده از این مزایا همه دانش‌آموزان و معلمان کشور استفاده نمایند.

مسأله اساسی این است که اصول مختلف انقلاب سفید ایران شامل اصلاحات ارضی، ملی‌شدن جنگلها، فروش سهام کارخانجات دولتی بمردم بعنوان پشتوانه انجام اصلاحات ارضی، سهم‌شدن کارگران در سود کارگاهها و کارخانه‌ها، اصلاح قانون انتخابات، ایجاد سپاه‌های دانش و بهداشت و آبادانی و ترویج، تشکیل خانه‌های انصاف در مناطق روستائی، ملی‌شدن منابع آبهای زیرزمینی، نوسازی کشور و انقلاب اداری و آموزشی عموماً

در جهت بهبود وضع زندگی فردی و اجتماعی مردم و رفاه حال طبقات جامعه بوده و با اینکه در دو اصل اساسی از این اصول ، آموزش و پرورش و بهبود آن جای خاص و قابل ملاحظه داشته است ، تحولات ناشی از اجرای سایر اصول انقلاب ایجاد کرده است که در نظام آموزش و پرورش کشور و روشهای معمول نیز اصلاحاتی صورت گیرد و فعالیتهای تعلیم و تربیتی جوایبگویی نیازمندیهای کنونی باشد . این اصلاحات عموماً در جهت بهبود کیفی و تأمین رفاه حال معلمان و دانش آموزان و فراهم ساختن تسهیلات بیشتر در امر اشاعهٔ تعلیم عمومی بوده و حقوق انسانی را تأمین مینماید .

تعداد دانشی آموزان دوره‌های مختلف تعلیماتی کشور از سال
تحصیلی ۱۳۴۱ - ۱۳۴۰ تا سال تحصیلی ۵۱ - ۵۰

سال تحصیلی	کودکستانها	دبستانهای عادی	دبستانهای سپاه دانش	دبیرستانهای عمومی	مدارس فنی و حرفه‌ای	دانشسراها و تربیت معلم
۴۰-۴۱	۱۳۱۴۲	۱۵۵۴۵۵۴	-	۳۰۰۸۵۵	۹۱۱۷	۷۵۸۵
۴۱-۴۲	۱۲۹۴۹	۱۷۱۹۳۵۳	۸۲۷۹۱	۳۲۶۸۵۶	۹۱۹۸	۵۷۷۹
۴۲-۴۳	۱۳۲۹۶	۱۸۴۱۲۰۱	۱۰۵۹۹۵	۳۶۹۰۶۹	۱۰۴۶۷	۳۷۷۳
۴۳-۴۴	۱۳۶۲۰	۲۰۳۰۷۳۳	۲۲۸۴۹۷	۴۲۶۴۰۲	۱۲۸۹۴	۲۴۵۵
۴۴-۴۵	۱۳۷۱۴	۲۱۸۱۶۳۳	۳۶۵۸۱۳	۴۹۳۷۳۵	۱۵۲۲۴	۴۷۳۷
۴۵-۴۶	۱۴۶۸۵	۲۳۷۸۰۸۲	۲۵۲۶۳۸	۵۷۹۷۱۶	۱۵۹۵۶	۵۶۹۲
۴۶-۴۷	۱۵۲۰۸	۲۵۷۵۶۶۷	۲۶۹۴۳۷	۶۷۴۰۵۸	۱۶۲۷۳	۶۶۹۳
۴۷-۴۸	۱۹۴۶۲	۲۷۵۳۱۳۲	۲۹۲۹۷۰	۷۸۱۵۰۷	۱۹۰۵۹	۶۰۵۹
۴۸-۴۹	۲۰۲۱۴	۲۹۱۶۲۶۶	۳۲۱۲۳۹	۸۹۷۴۴۳	۲۳۳۳۵	۹۲۷۵
۴۹-۵۰	۱۹۳۰۸	۳۰۰۲۸۵۸	۴۱۲۷۹۲	۱۰۱۲۹۲۰	۳۰۵۷۹	۱۳۲۸۸
۵۰-۵۱	۲۱۲۳۷	۲۸۰۳۵۳۷	۴۲۳۸۷۶	۱۱۴۰۹۹۵	۴۷۴۵۱	۲۰۶۷۶

در سال تحصیلی ۵۰-۵۱ تعداد ۲۵۹۲۱۸ نفر دانش آموز در مدارس دوره
راهنمایی تحصیلی مشغول تحصیل بوده‌اند.

تعداد آموزشگاهها از سال تحصیلی ۱۳۲۱-۱۳۲۰ تا سال تحصیلی

۱۳۵۰-۵۱

سال تحصیلی	کودکستانها			دبستانهای عادی			دبستانهای سپاه دانش	دبیرستان های عمومی	مدارس فنی و حرفه‌ای	دانشسراها تربیت معلم
	دولتی	غیر دولتی	جمع	دولتی	غیر دولتی	جمع				
۴۰-۴۱	۱۱۲	۱۴۲	۲۵۴	۱۰۲۸۲	۵۷۰	۱۰۸۵۲	-	۱۱۸۴	۷۹	۸۶
۴۱-۴۲	۸۷	۱۵۸	۲۴۵	۱۱۸۱۰	۶۴۱	۱۲۴۵۱	۲۳۴۶	۱۲۰۷	۸۶	۸۷
۴۲-۴۳	۸۷	۱۷۵	۲۶۲	۱۲۶۱۴	۶۸۸	۱۳۳۰۲	۲۹۷۲	۱۲۶۹	۹۶	۵۷
۴۳-۴۴	۸۱	۱۹۹	۲۸۰	۱۴۸۹۹	۷۵۸	۱۵۶۵۷	۶۷۶۹	۱۴۰۲	۱۰۳	۵۰
۴۴-۴۵	۶۳	۱۹۴	۲۵۷	۱۴۳۰۷	۸۲۸	۱۵۱۳۵	۱۱۱۳۳	۱۵۵۴	۱۰۹	۵۲
۴۵-۴۶	۵۸	۲۰۲	۲۶۰	۱۳۸۰۲	۹۳۸	۱۴۷۴۰	۷۰۰۸	۱۶۸۲	۱۱۸	۶۴
۴۶-۴۷	۵۳	۲۱۴	۲۶۷	۱۴۳۹۴	۱۰۳۵	۱۵۴۲۹	۶۹۴۸	۱۸۶۷	۱۳۸	۹۳
۴۷-۴۸	۴۷	۲۹۰	۳۳۷	۱۴۴۲۵	۱۱۳۱	۱۵۵۵۶	۷۵۴۱	۲۰۶۷	۱۵۴	۱۱۱
۴۸-۴۹	۵۷	۳۱۹	۳۷۶	۱۴۶۱۶	۱۱۶۰	۱۵۷۷۶	۸۱۴۷	۲۲۹۸	۱۶۴	۱۲۳
۴۹-۵۰	۵۸	۲۹۱	۳۴۹	۱۳۹۸۰	۱۲۲۰	۱۵۲۰۲	۱۰۵۵۶	۲۵۰۹	۱۸۹	۹۰
۵۰-۵۱	۵۵	۳۷۶	۴۳۱	۱۴۰۴۸	۱۳۰۰	۱۵۳۴۸	۱۰۵۸۸	۲۶۰۶	۲۳۷	۹۴

ضمناً در سال تحصیلی ۵۰-۵۱ تعداد ۲۳۱۲ باب مدرسه راهنمایی تحصیلی در سراسر کشور دایر بوده است.

تعداد کارکنان آموزش و پرورش کشور از سال تحصیلی ۱۳۴۱-۱۳۴۰ تا سال تحصیلی ۵۱-۱۳۵۰

سال تحصیلی	آمار کارمندانی که در استخدام دولت بوده اند			آمار آموزگاران و دبیران و کارمندان روز مزد که در استخدامی دولت بوده اند	سپاهیان دانش	خدمتگزاران در استخدام دولت
	کارمندان آموزش ابتدائی	کارمندان آموزش متوسطه	کارمندان اداری (رسمی) و (پیمانی)			
۴۰-۴۱	۴۵۹۹۸	۱۲۹۵۰	۵۸۴۴	۷۷۴	-	۱۰۹۱۱
۴۱-۴۲	۵۲۸۸۸	۱۴۵۳۸	۶۷۲۶	۱۴۶۹	۲۴۶۰	۱۱۲۴۸
۴۲-۴۳	۵۴۲۸۹	۱۵۹۲۵	۷۵۲۶	۶۲۵۱	۳۰۱۶	۱۲۷۸۰
۴۳-۴۴	۵۶۵۸۳	۱۷۲۵۵	۷۴۷۲	۹۹۲۸	۶۹۳۰	۱۳۲۰۵
۴۴-۴۵	۵۵۵۶۳	۱۸۲۸۲	۸۲۵۵	۱۴۳۳۰	۱۱۷۹۵	۱۳۲۱۱
۴۵-۴۶	۷۱۴۱۹	۲۱۲۶۷	۹۰۰۷	۱۵۰۹۸	۷۹۷۴	۱۴۱۰۸
۴۶-۴۷	۷۶۷۱۸	۲۳۴۰۴	۹۴۴۴	۱۹۲۳۱	۷۹۰۱	۱۴۵۵۸
۴۷-۴۸	۸۱۲۲۴	۲۵۱۵۷	۹۴۲۶	۹۸۱۱	۸۸۷۳	۱۵۰۵۴
۴۸-۴۹	۸۵۳۸۲	۲۷۳۴۹	۱۰۶۶۰	۶۶۵۶	۱۱۹۴۲	۱۵۴۷۱
۴۹-۵۰	۸۶۹۴۷	۲۹۶۵۰	۱۲۸۰۸	۴۱۵۱	۱۶۰۹۹	۱۵۱۴۶
۵۰-۵۱	۷۹۱۸۴	۳۱۹۹۸	۱۲۸۹۳	۵۱۰۰	۱۶۳۰۲	۱۴۸۴۵

در سال تحصیلی ۵۱ - ۵۰ علاوه بر تعداد فوق ۱۰۶۴۵ نفر کارمند در مدارس دوره راهنمایی تحصیلی مشغول خدمت بوده اند.

آثار انقلاب آموزشی ایران در آموزش عالی

تحرك و پیشرفت‌های چشمگیری که برهبری اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر هم اکنون در امور آموزشی و علمی کشور روی داده است ، بی شك برای ملت ایران مایه سر بلندی و مباهات است .

وظایفی که در اجرای انقلاب آموزشی بعهدۀ وزارت علوم و آموزش عالی گذاشته شده عبارتست از برنامه ریزی آموزشی و علمی و تحقیقی در کلیۀ سطوح . نظارت بر مؤسسات آموزش عالی و هماهنگ ساختن فعالیت‌ها و برنامه‌های آنها . امور دانشجویان و ترویج علوم .

در مسائل دانشگاه و امور مربوط به مؤسسات آموزش عالی وزارت علوم از بد و امر این خط مشی رادریبش گرفت که تقویت نقش اساسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ایران در حفظ میراث ملی و غنی ساختن و انطباق آن با نیازمندیهای خاص عصر ما در درجه اول مستلزم آنستکه بنیۀ این مؤسسات قبل از هر چیز از داخل تقویت شود و خاصیت تحرك و نیروی تجدیدحیات علمی

که ماده بیستم منشور بدان اشاره کرده است به بهترین نحوی در آنها رشد کنند و این اصول انکار ناپذیر است که افزایش مداوم اعتبارات آموزشی تنها در شرایطی میتواند در اجرای هدفهای اصلی انقلاب آموزشی مؤثر واقع شود که قدرت تحرك و پیشرفت و امکان ایجاد يك اقتصاد بارور دانشگاهها از درون این مؤسسات بوجود آمده باشد و اصول اساسی از قبیل وضع مدیریت و امور سازمانی ، افزایش کارآیی واحدها ، صرفه جوئی و پرهیز از مخارج زائد ، استقرار روشهای مالی و حسابرسی صحیح و بهبود روشهای آموزشی و حصول دانشگاهها و محتوی برنامه ها و انطباق مداوم فعالیتهای دانشگاهی با پیشرفت های سریع علمی و فنی زمان ما همه از تغییرات اساسی بدست آید که از داخل در طرز کار و فعالیت گوناگون هر يك از این مؤسسات روی داده باشد .

شورای هماهنگی دانشگاهها نقشی بسی نهایت مفید و ارزنده در اجرای سریع هدفهای انقلاب آموزشی داشته است و بخصوص در آشنا ساختن دانشگاهها با مسائل مشترك دانشگاهی و در هماهنگك ساختن فعالیتهای آنها با توجه به هدفهای مملکتی در حل مسائل مهم تأثیر واقعی داشته است .

خانواده دانشگاهی ایران امروز بیش از هر وقت دیگر بیکدیگر نزدیک شده و خود را مشترکاً و مستقیماً در برابر منشور انقلاب آموزشی مسئول میدانند .

در مورد تقویت کادر آموزشی همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کوشش شایسته ای نموده اند. در مورد امور دانشجویی با تشکیل انجمنهای دانشجویی و شرکتهای تعاونی قدمهای مؤثری برداشته شده است. در حال حاضر دانشگاههای تهران ، صنعتی آریامهر ، دانشگاه ملی ایران ، مشهد ، پهلوی شیراز ، اصفهان ، تبریز ، جندی شاپور اهواز با چهل و هفت دانشکده در رشته های مختلف بیست آموزشگاه عالی چهارده انستیتو تکنولوژی ، پنج دانشسرای عالی دوازده مؤسسه عالی و شش هنرستان و هنرسرادر امر آموزش عالی در ایران فعالیت دارند .

تحولات اخیر دانشگاه تهران

در سال تحصیلی ۱۳۴۱ - ۴۲ دانشگاه تهران قدمهای جدیدی در راه اجرای اصول انقلاب آموزشی بر داشته است .

اقدامات مزبور بیشتر در جهت بهبود کیفیت و بازده کادر آموزشی و همچنین دستگاه سرویس دهنده اداری بوده است . در اجرای این هدفها در ابتدا سعی شده است که تا حدود امکان مسائل و سنتهای دست و پاگیر و غیر منطقی شناخته شده و راه حلهای اصولی برای اصلاح آنها پیدا شود تا دانشگاه تهران بتواند بموفقیتهای علمی و آموزشی در سطح جهانی نائل گردد. از اینرو سیاست دانشگاه تهران بر این اصل استوار بوده است که از یکطرف کیفیت کار فدای کمیت یعنی افزایش دانشجو نشود و از طرف دیگر توسعه دانشکدهها بر اساس اولویتهای اقتصادی و اجتماعی و علمی شود .

از اردیبهشت ماه ۱۳۴۸ تا بحال تعداد ۱۱۹ نفر عضویت هیئت علمی

دانشگاه در آمده که تماماً بصورت تمام وقت میباشند ، ضمناً تعداد ۴۷ نفر از اعضای آموزشی دانشگاه از حالت غیر تمام وقت تغییر یافته اند .

در زمینه مدیریت دانشگاه اقداماتی صورت گرفته که تفویض امور گروههای آموزشی و سرپرستی دانشکدهها به اعضاء تمام وقت استفاده از وسائل ماشینی و تشکیلاتی برای بهبود وضع مدیریت و آموزش ، تفویض اختیارات مالی و اداری و آموزشی به گروههای آموزشی، ایجاد و تقویت واحدهای طرح و برنامه ریزی و پی گیری و نظارت در امور آموزشی، خطوط اصلی آنرا تشکیل میدهد .

در زمینه اقتصاد دانشگاهی با مطالعات همه جانبه ای که صورت گرفته اقداماتی شده است که از آن جمله میتوان استفاده بیشتر از اعضاء هیأت آموزشی و تحقیقاتی بخصوص در دانشکده علوم تربیتی ، موسسه آموزش و تحقیقات تعاونی دانشکدههای دامپزشکی ، علوم ، کشاورزی ، الهیات و معارف اسلامی و بهداشت و همچنین حداکثر استفاده از فضا و تجهیزات ، صرف جویی و پرهیز از مخارج زائد، تغییرات در تهیه و تنظیم بودجه در جهت تأمین اقتصاد دانشگاهی ، تقلیل یا حذف بودجه های تبلیغاتی و تشریفات ، جلوگیری تورم کادر اداری و حل مسائل مربوط به آن ، استفاده از وجود دانشجویان در امور دانشگاه ، افزایش کار آیی واحدها ، ایجاد سیستم حسابرسی ، تغییر در جهت بهبود روشهای مالی و حسابرسی و توسعه کلاسهای شبانه و دوره تابستانی را نام برد .

بخاطر تأمین هدفهای انقلاب آموزشی و چگونگی استفاده از اعتباراتی که از این راه صرفه جویی شده است ، تأمین رفاه استادان و بهبود وضع مالی و زندگی آنان ، تنظیم برنامه های مربوط به بالا بردن سطح معلومات اعضاء آموزشی و مسائل مربوط به مأموریت های علمی افراد کادر تعلیماتی . همکاری

با موسسات آموزش عالی دیگر از جمله تبادل استاد و محقق و استفاده از
معلومات و تجربیات استادان خارجی ، تبادل دانشجو با کشورهای مختلف و
استفاده از امکانات مشترك در سطح مملکتی .

همکاری در سطح بین‌المللی از جمله قرار داد همکاری و تحقیقی با ۱۷
دانشگاه جهان ، همکاری با آژانس بین‌المللی ، انرژی اتمی ، ایجاد شبکه
ردیابی ماهواره‌ها، تحقیقات زلزله شناسی و بررسی لکه‌های خورشید .

دانشگاه پهلوی شیراز

تأسیس دانشگاه پهلوی شیراز یکی از اقدامات جدیدی است که بمنظور پیشرفت و توسعه تحصیلات عالیه ایران در شیراز بعمل آمده است .
از نظر سابقه این اقدامات با تأسیس آموزشگاه عالی بهداری در زمینه علوم پزشکی در سال ۱۳۲۵ شروع شد .

تقریباً « سه سال بعد از این تاریخ در سال ۱۳۲۷ دانشکده پزشکی در شیراز رسماً گشایش یافت در سال ۱۳۳۴ دانشکده‌های کشاورزی و ادبیات در شیراز تأسیس شد و در سال ۱۳۳۶ این دانشکده‌ها در شیراز بوجود آمد و در سال ۱۳۳۷ دانشکده علوم ایجاد شد ، در سی ام تیر ماه ۱۳۴۱ بنا بفرمان اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر دانشگاه پهلوی تأسیس گردیده و طبق مفاد اساسنامه-
ایکه در ششم خرداد ماه ۱۳۴۳ از تصویب کمیسیون مشترك مجلس گذشت

تمام ساختمانها، وسائل دانشجویان و کاردآموزشی دانشگاه شیراز به دانشگاه پهلوی منتقل شد. و اکنون دارای دانشکده‌های ادبیات و علوم، پزشکی، مهندسی، کشاورزی، دامپزشکی، دندانپزشکی است که ۱۲ بیمارستان و دو مؤسسه آسیائی و ژئوتکنیک و دو آموزشگاه عالی پرستاری و بهیاری و دبیرستان دانشگاه پهلوی وابسته بدان است که در حد ذات خود امتیازات و افتخارات بزرگی را نصیب ملت ایران نموده است.

فعالیت‌های دانشگاه صنعتی آریامهر

تاریخچه دانشگاه صنعتی آریامهر با پیام شاهنشاه آریامهر که ذیلانقل میشود از اول مهرماه ۱۳۴۵ آغاز بکار کرد :

«پیشرفت برنامه‌های توسعه اقتصادی و صنعتی کردن کشور ایجاب میکند که نیروی انسانی متناسب با احتیاجات جامعه صنعتی آینده ایران تجهیز گردد . اجرای این برنامه‌ها در مراحل تکاملی خود به ایجاد صنایع سنگین منجر خواهد شد که جهت اداره آنها احتیاج بعدة کافی واجد صلاحیت احساس میشود .

برای نیل باین هدف مقرر فرمودیم علاوه از دانشگاه پهلوی شیراز که خود ما احداث نمودیم دانشگاه صنعتی مجهزی تأسیس گردد که قادر باشد از يك طرف متخصصینی با وسعت نظر علمی و مهارت فنی تربیت نماید و از طرف دیگر با انجام تحقیقات علمی و فنی خود را در طراز مؤسسات مشابه کشورهای مشابه کشورهای پیشرفته نگاهدارد ، برای انتخاب استادان این دانشگاه علاوه بر افراد شایسته‌ای که در ایران وجود دارند از برجسته‌ترین دانشجویان ایرانی خارج از کشور که از دانشگاه‌های معتبر با درجات ممتاز ، فارغ‌التحصیل گردیده یا میشوند استفاده خواهد شد . در اجرای این مقصود ، تولید این مؤسسه تعلیماتی را شخصاً زیر

نظر گرفته و مقرر فرمودیم که دانشگاهی بنام «دانشگاه صنعتی آریامهر»
با انجام مقدمات امر از اول مهرماه ۱۳۴۵ آغاز بکار نماید.....»

با توجه باینکه تأسیس دانشگاه صنعتی آریامهر یکی از پدیده‌های انقلاب
مسالمت آمیز جامعه ایران بوده است مسئولین امور همواره با درک رسالتی که
شاهنشاه آریامهر بعهده آنان محول داشته‌اند نهایت سعی و کوشش خود را
در سازندگی دانشگاه و پیشبرد هدفی که منتج به تأمین نیروی انسانی مورد
نیاز صنایع در حال توسعه مملکت است مبذول داشته‌اند در پایان سال ۴۸-۴۹
اولین دوره چهارساله این دانشگاه پایان یافت و دانشگاه صنعتی آریامهر
نخستین گروه فارغ‌التحصیلان خود را برای خدمت بکشور آماده کرد. امید
است این گروه که ثمره انقلاب آموزشی میباشند بتوانند در اجتماع ایران
بنحو شایسته‌ای خدمت نموده و در پیشرفت صنایع و علوم کشور سهم قابل توجهی
دارا باشند.

در حال حاضر هشت دانشکده بنامهای ۱- دانشکده ریاضی ۲- دانشکده
شیمی ۳- دانشکده فیزیک ۴- دانشکده مهندسی برق ۵- دانشکده مهندسی شیمی
۶- دانشکده مهندسی متالورژی ۷- دانشکده مهندسی مکانیک ۸- دانشکده مهندسی
صنایع است که با کادر آموزشی مجهزی بدین قرار: دکتر ۶۱ نفر (۵۶ نفر
ایرانی و ۵ نفر خارجی) فوق لیسانس ۸۰ نفر، لیسانس ۱۷ نفر، مشغول بکار
است.

دانشگاه ملی ایران

دانشگاه ملی ایران بفرمان اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر در شهریورماه ۱۳۳۹ با دو دانشکده (علوم اقتصادی و سیاسی و بسانکداری) و (معماری) آغاز بکار کرد.

روز ۲۵ بهمن سال ۱۳۳۹ شاهنشاه آریامهر و علیا حضرت شهبانو دانشگاه ملی ایران را رسماً افتتاح فرمودند.

در مهر ماه سال ۱۳۴۰ دانشکده پزشکی و در مهرماه سال ۱۳۴۱ دانشکده ادبیات و علوم انسانی تأسیس شد و در سال ۱۳۴۲ دانشکده علوم و در مهرماه ۱۳۴۴ دانشکده دندانپزشکی و در مهرماه ۱۳۴۵ دانشکده حقوق در آن گشایش یافت.

در سال ۱۳۴۵ دوره (فوق لیسانس حقوق جزا) و دوره فوق لیسانس مشاوران اداری تأسیس شد در سال ۱۳۴۶ اداره فوق لیسانس اقتصاد اضافه شد دانشگاه ملی ایران در حال حاضر با هفت دانشکده و سه دوره کلاسهای فوق-لیسانس و آموزشگاه عالی پرستاری و آموزشگاه بهیاری و آموزشگاه بهداشت و دهان فعالیتهای خود را دنبال میکند.

دانشگاه ملی ایران با آنکه بیش از چند سال از تاریخ تأسیس آن نمی گذرد معذالك جای خود را در بین مؤسسات دانشگاهی کاملاً باز کرده و در ردیف بهترین دانشگاههای ایران در آمده است.

دانشگاه اصفهان

از آغاز سال تحصیلی ۱۳۳۸ - ۳۹ دانشگاه دولتی اصفهان بامر مطاع شاهنشاه آریامهر در زمینی بمسعت ۳/۰۲۳۰۰۰ متر مربع تأسیس شد. این دانشگاه شامل رشته‌های : ادبیات - پزشکی - دارو سازی - دانشسرایعالی، علوم - آموزشگاه پرستاری - انستیتوتکنولوژی است

بر اثر توجهات شاهنشاه آریامهر و کوشش مداوم استادان و کارکنان مربوطه دانشگاه اصفهان اکنون در ردیف دانشگاههای تهران قرار گرفته است.

دانشگاه گندی شاپور

اردشیر بابکان در هزار و هفتصد سال پیش در زمینه توسعه دانش و فرهنگ و مبارزه با دیوبلید نخوت و خرافات ، مقدمات تأسیس دانشگاه بزرگی را که بعدها پسرش شاپور بافتتاح و تکمیل آن پرداخت فراهم آورد ، شاپور در نخستین روز افتتاح دانشگاه گفته بود : شمشیرهای ما مرزها را می گشاید و دانش و فرهنگ ما قلب ها و مغزها را تسخیر میکند . این دانشگاه عظیم در تاریخ تمدن و مفاخر علمی ایران بنام دانشگاه « گندی شاپور » ثبت شده است . از شگفتیهای زمانه است که خدای بزرگ میان ویژگیهای شاهپور فرزند برومند اردشیر بابکان بنیان گذار دودمان بزرگ ساسانی و شهر یار بزرگ و پراج ما شاهنشاه آریامهر مانند گیهای ویژه ای پدید آورد که همگی در خورشگرف نگری است .

همانگونه که شاپور کشورش را بعد از پدر که در سر اشیب پاره پاره شدن بود یگانگی بخشید و دودمان شاهنشاهی نوینی برای راه بردن این کشور بنیاد نهاد تا با دستی نیرومند کشورش را از گزند دشمنان برهاند ، همانگونه شاهنشاه آریامهر نیز میهن ما را از خط پاره پاره شدن و آفت خان خانانیهائی

بخشیده و با ابتکارات بکروبی نظیرشان در ایجاد اصول انقلاب دوازده‌گانه که هر يك شاخه‌ها و تفرعاتی وسیع دارد کشور ایران را بسمت آینده‌ای درخشان و کاملاً نوین راهبری می‌فرمایند.

تاریخ بوجود آمدن شهر دانشگاهی گندی‌شاپور را محققین بعد از سال ۲۶۰ میلادی که مصادف با خاتمه مبارزات و لشکر کشیهای دو کشور مقتدر آن عصر (ایران و روم) میباشد. تعیین کرده‌اند. در آن زمان بفرمان شاپور شاهنشاه ایران طرحهای عظیم عمرانی آن روز (سدسازی، آبیاری، پل‌سازی، کشت و زرع، ایجاد باغهای بزرگ) در این منطقه اجرا شد. در این شهر با رفاه و آسایش کاملی که فراهم شده بود دانشمندان و استادان و پیشوایان مذهبی و فلاسفه و پزشکان که با رغبت و طیب خاطر از بلاد روم شرقی و کشورهای همجوار بایران پناه آورده و از نعمت آسایش و امنیت بر خوردار بودند تحقیقات و تفحصات خود را دنبال کردند. خسرو انوشیروان نیز در زمان سلطنت خود بتوسعه و تکمیل این دانشگاه همت گماشت.

پس از ساسانیان و تسلط سیاسی و مذهبی مسلمانان در ایران و شکوه بغداد پایتخت خلفای اسلامی اندک اندک رونق و جلال دانشگاه گندی‌شاپور کاسته و بعدها از اعتبار افتاد.

در عصر خجسته شاهنشاهی دودمان پهلوی همراه با پیشرفتهای همه‌جانبه که در کلیه شئون مملکت بوجود آمد. بفرمان مطاع اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر از سال ۱۳۲۸ پس از تصویب قانون تشکیل دانشگاهها در مراکز استانها مطالعه برای ایجاد و احیاء مرکز علمی باستانی در استان زرخیز خوزستان آغاز گردید. و شهر اهواز مرکز استان برای ایجاد دانشگاه در نظر گرفته شد و بفرمان مبارك شاهنشاه آریامهر تأسیس و دانشگاه بزرگ و باستانی گندی‌شاپور احیاء گردید.

دانشگاه مشهد

نخستین دانشکده‌ای که در مشهد تأسیس شد دانشکده پزشکی است . پیشنهاد و فکر تأسیس این دانشکده از سال ۱۳۱۳ شمسی همزمان با تأسیس دانشگاه تهران پدید آمد . در سال ۱۳۱۸ نتیجه اقدامات منجر به تأسیس آموزشگاه عالی بهداری گشت در سال ۱۳۲۶ اساسنامه این دانشگاه مشتمل بر دانشکده‌های پزشکی و ادبیات و علوم معقول و منقول تصویب گردید و در سال ۱۳۲۸ دانشکده پزشکی رسماً افتتاح شد . فرمان مبارک شاهنشاه آریامهر بر این قرار گرفت که دانشگاه مشهد از هر لحاظ کامل و مجهز گردد ، لذا دانشکده ادبیات نیز در سال ۱۳۳۴ و در سال ۱۳۳۷ دانشکده معقول و منقول تأسیس گردید . در ۱۳۴۰ دانشکده کشاورزی و در سال ۱۳۴۱ دانشکده علوم و در سال ۱۳۴۴ دانشکده دندانپزشکی نیز افتتاح گردید و آرزوی دیرینه مردم خراسان تحقق یافت .

دانشگاه تبریز

دانشگاه تبریز در آبانماه سال ۱۳۲۶ بفرمان مبارک شاهنشاه آریامهر تأسیس و فعالیت اولیه آن با دو دانشکده ادبیات و پزشکی آغاز گردید و بتدریج بر اساس برنامه توسعه دانشگاهها ، دانشکده‌ها و آموزشگاههای عالی زیر ، بر آن علاوه گردید . دارو سازی ، کشاورزی ، فنی ، آموزشگاه عالی پرستاری ، کلاس تخصصی مامائی ، دانشکده علوم ، دوره تربیت دبیر برای سیکل اول . بطوریکه سالانه حدود پنجهزار نفر را در رشته‌های مختلف تحصیلی ثبت نام میکنند .

پیشرفتهای دادگستری در دوران انقلاب شاه و مردم

بعد از انقلاب شاه و مردم . وزارت دادگستری در تحولی بطرف پیشرفت قدم گذاشته است . تحول قضائی مذکور در درجه اول اصلاح قوانین و تطبیق آنها با احتیاجات جامعه امروز و سپس تطبیق استنباطات قضائی با ضرورت‌های اجتماعی میباشد . ضمناً متذکر میشود که تحولانی دیگر از قبیل ، توسعه تشکیلات ، اصلاح دستگاه و افزایش موجبات رفاه مادی و معنوی قضات و کارکنان دادگستری است ایجاد شده .

هر پرونده در دادگستری نمودار يك اختلاف مادی یا معنوی بین حداقل دو نفر از افراد جامعه میباشد ، بنا بر این تعداد پرونده‌ها در دادگستری مفهوم انسانی و اجتماعی خاص پیدامیکند و از صورت خشک ریاضی خارج میشود . افزایش این اعداد نشانه طغیان و اختلاف وجود عقده‌های ناشکفته و حاکی از تضاد منافع گروه‌های مختلف مردم است . وقتی ارقام مربوط بجرائم بالا میرود اعلام خطری است به مسئولین جامعه که دست با اقدامات صحیح اصلاحی بزنند تا عدالت اجتماعی مستقر شود و مبانی اختلاف و خصومت اگر هم بطور کلی از میان نمیرد رو بکاهش گذارد . این طبیعت انسان است که برای خود وسایل راحت بیشتر و زندگی مرفه‌تر فراهم نماید . طبیعت انسان او را وادار مینماید

که برای افراد خانواده خود نیز وسیله ادامه حیات و زندگی راحت تر جستجو کند در این جستجو و کشاکش طبعاً بین افراد برخورد و تصادم بوجود میآید و حقی مورد تجاوز واقع میشود. این حقوق را تنها یک مرجع سالم و عادل میتواند حفظ کند و دادگستری امروز این تکلیف مهم را بعهدہ دارد، چه بسا قضاتی که در شهرستانهای دور افتاده بی ریب و ریا و با تمام وجود خود مملو از عشق بخدمت، شبها و روزها در سنگر عدالت مانده اند تا شکایات را بهتر بررسی کنند و از لابلای نوشته هاقق را بیابند و به حقدار بدهند.

قضات کشور ما امروز با سربلندی نتیجه زحمات جانفرومای خود را به پیشگاه رهبر انقلاب و ملت عزیز ایران تقدیم میدارند تا همگان بدانند که دستگاه عدالت پاسدار حقوق آنان است. در برابر این خدمت بی ریب و ریا، وزارت دادگستری کوشیده است تا در حدود امکان وسائل رفاه بیشتری را برای کارکنان دستگاه قضائی فراهم نماید. در تحصیل اعتبارات بیشتر سعی فراوان شد و با موفقیت بدست آمد و بیشتر آن بمصرف سختی معیشت و فوق العاده بدی آب و هوا و یا اضافه کار به قضات و کارمندی رسید که در شهرها و بخشهای دور افتاده خدمت میکنند.

دادگستری همواره سعی و کوشش داشته است که تحت توجهات شاهنشاه آریامهر در راه بهبود وضع قضائی پیش قدم باشد و در سالهای اخیر نیز با توجه بآنچه که گفته شد اقداماتی در راه توسعه تشکیلات و بهبود وضع قضات و کارمندان این وزارتخانه صورت گرفته است.

پیشرفت‌های وزارت پست و تلگراف

و تلفن در ده سال انقلاب

توسعه امور مخابراتی در ده سال اخیر

وزارت پست و تلگراف و تلفن که یکی از کهن‌سالترین سازمانهای اداری ایران است پیوسته جهد میکند تا با گسترش واحدهای ارتباطی در سراسر کشور و استفاده از تازه‌ترین دستگاهها و سیستمهای مخابراتی جهان امروز خود را با ممالک پیشرفته در امر ارتباطات هم‌آهنگ سازد.

در کنار این کوشش مداوم فعالیت همه جانبه‌ای نیز در کار فراهم آوردن امکانات و تسهیلات بیشتر برای رفاه مردم و ایجاد سرویسهای مختلف انجام گرفته و خدمات پستی و تلگرافی و تلفنی را در شهرهای کوچک و دهات دور افتاده توسعه داده است.

توسعه امور پستی

۱۰۶۵ دفتر پست رسمی که بیش از نیمی از آن دارای تلگراف و تلفن نیز میباشد.

قسمتی از خدمات ارتباطی را در کشور پهناور ایران بعهده دارند.

باین رقم باید ۲۲۵ شعبه پست کار مزد بگیری را اضافه کرد. این شعب در بخشهای کشور ارتباط پستی مردم را فراهم میاورند. در سالهای اخیر چهار هزار صندوق پستی در روستاهای دور افتاده نصب گردیده که هر يك بصورت يك حوزه پستی احتیاجات روستاهای اطراف را نیز رفع مینماید. برنامه‌هایی در دست انجام است که هر روز واحدهای جدید پستی در روستاهائی که ارتباط ندارند دایر گردد. مقدمات تأسیس آموزشگاه عالی پست و تأمین نیروی انسانی و آماده برای گسترش ارتباط پستی فراهم شده است.

توسعه امور تلگرافی

تبدیل سیستمهای قدیمی مورس به تله تایپ در ردیف اولین اقداماتی بود که طی چند سال اخیر برای بهبود وضع ارتباطات تلگرافی داخل کشور انجام شده است.

تعداد شهرهائی که در حال حاضر از سیستم تله تایپ استفاده میکنند به ۱۴۶ شهر رسیده است و تبدیل سیستم نقاط انگشت شماری که باقی مانده است در دست اقدام میباشد. همزمان با کوششی که برای بهبود وضع تلگراف داخل کشور صورت گرفته بکار افتادن مرکز ششصد شماره‌ای تلکس در تهران که بسیاری از موسسات دولتی و ملی را بطور خود کار به تلکس بین‌المللی مربوط میسازد نیز یکی از اقدامات قابل ملاحظه است که در جهت تأمین ارتباطات کشور انجام شده است.

در حال حاضر خرّمشهر و چند شهر در شمال کشور از طریق تلکس با مراکز تلکس بین‌المللی ارتباط دارند.

جمع آوری خطوط فرسوده سابق و احداث خطوط تازه و سیمکشی‌های جدید با رعایت کامل اصول فنی اقدام مؤثری است که بدون وقفه برای بهبود

وضع ارتباطی کشور صورت میگیرد .

تلفن کاری

ایجاد رابطه تلفنی کاریرین شهرها و بخشهای کشور و افزایش مدارهای ارتباطی و فراهم آوردن امکانات لازم برای رفع نیازهای ارتباطی مردم همواره وجهه همت و کوشش وزارت پست و تلگراف و تلفن بوده و میباشد .

از آغاز تأسیس تلفن کاریر در ایران که (۲۳ سال از آنموقع میگذرد) بین ۴۲۵ نقطه از نقاط کشور با تهران ارتباط تلفنی برقرار گردیده است .

هرگاه در ارتباط تلفنی بین این نقاط بیکدیگر نیز بیندیشیم به اثرات عمیق اقتصادی و اجتماعی که تلفن کاریر ، در زندگی مردم داشته و دارد بیشتر پی خواهیم برد . مقدمات برقراری ارتباط تلفنی خودکار بین شهرها نیز از هر جهت فراهم شده و هم اکنون چندین شهر با بیکدیگر ارتباط تلفنی مستقیم و خودکار دارند و طبق برنامه های تنظیم شده ، شهرهای ایران یکی پس از دیگری از این سیستم استفاده خواهند کرد .

بی سیم

در قسمت بیسیم پیشرفتهائی قابل ملاحظه و جالب توجه حاصل گردیده است تأسیس مراکز بخش صدا (رادیو) در بسیاری از استانها و بکار افتادن فرستنده های صد کیلواتی در چند مرکز استان نمودار کوششی است که جهت توسعه بخش صدا بعمل آمده در حال حاضر ۴۱ شهر مجهز به دستگاه رادیو تلفنی و رادیو تلگرافی است و در ۱۰۹ نقطه نیز فرستنده ها و گیرنده های رادیوئی مورد استفاده است . لیکن وزارت پست و تلگراف هرگز باین کوشش ها قانع نشده و با تأسیس مراکز فرستنده ۲۵۰ کیلواتی موج کوتاه در کمال آباد کرج و فرستنده دوهزار کیلواتی موج متوسط در دشت قزوین روز بروز برای افزایش قدرت بخش صدای کشور فعالیت کرده و میکند .

ایستگاه زمینی استفاده از ماهواره مخابراتی

ایجاد ایستگاه زمینی استفاده از ماهواره‌های مخابراتی در اسد آباد همدان و پیوستن ایران به کنسرسیوم استفاده از ماهواره‌های مخابراتی جهش بی‌سابقه‌ای است که در کادر مخابرات دور در ایران صورت پذیرفته است و علاوه بر کانالهای تلفنی و تلگرافی که از طریق ماهواره مخابراتی با کشورهای آلمان غربی، انگلستان، فرانسه، ایتالیا، سوئیس و آمریکا مورد استفاده قرار گرفته ارتباط رادیو تلگرافی و تلکس بطور مستقیم نیز بین ایران و کشورهای آمریکا، انگلستان، فرانسه، آلمان، سوئیس، ایتالیا، ژاپن، لبنان کویت دایر می‌باشد.

خطوط مایکروویو

نتایج سودمندی که از ایجاد خط ارتباطی مایکروویو سنتو (پیمان مرکزی) آنکارا، کراچی، تهران بدست آمد، وزارت پست و تلگراف و تلفن را بر آن داشت که برای ارتباط بین سایر نقاط کشور نیز از این سیستم جدید ارتباطی استفاده نماید. بهمین منظور دو طرح کوتاه مدت و دراز مدت که بهر حال از ۳۶ ماه تجاوز نخواهد کرد برای احداث شبکه مایکروویو یکپارچه کشور تنظیم گردید.

بطوریکه پیش بینی شده است کمی قبل از پایان برنامه چهارم عملیات نصب شبکه مایکروویو یکپارچه کشور به پایان خواهد رسید و بهره برداری از آن آغاز خواهد شد.

هم اکنون قسمتی از کارهای این طرح عظیم انجام شده و قسمتی در دست انجام است و بی هیچ تردید بهره برداری از این شبکه چهره ارتباطات داخلی ایران را بکلی تغییر خواهد داد و بسیاری از شهرها که در حال حاضر از مدارهای ارتباطی استفاده مینمایند از صدها مدار در آن واحد استفاده خواهند کرد.

تلفن خودکار

هم اکنون (اردیبهشت ۱۳۴۹) هفده مرکز تلفن خودکار در شهر تهران با ظرفیت ۱۴۶۲۰۰ شماره تلفن مشغول کار است . و سه مرکز دیگر نیز با ظرفیت ۲۵ هزار شماره عملیات نصب آن پایان یافته و در ماههای آینده شروع بکار خواهد کرد .

در ۲۶ شهرستان نیز مراکز تلفنی خود کار بسا مجموع ظرفیت ۸۸۰۴۰ شماره در خدمت مردم قرار گرفته و چهار شهرستان نیز بزودی از تلفن خودکار استفاده خواهند کرد .

با احداث کارخانه تلفن سازی در شیراز و استفاده از محصولات این کارخانه در مراکز تلفن فعلی و مراکزی که در طرحهای دیگر پیش بینی شده است امید است که طی برنامه چهارم عمرانی کشور رفع مضیقه تلفنی بشود .

اثرات انقلاب در وزارت دارائی

وزارت دارائی طی مدت ده سالی که از آغاز انقلاب سفید ایران میگذرد با تجدید نظر در قوانین و مقررات مالی و برقراری عدالت مالیاتی و تأمین هزینه‌های ضروری سازمانهای مملکتی، سهم خود در پیش برد هدفهای مقدس انقلاب شاه و مردم گامهای مؤثری برداشته است.

مهمترین وظیفه‌ای که بر عهده وزارت دارائی است تأمین مخارج مملکتی از طریق وصول مالیاتهای مستقیم و غیرمستقیم و حقوق و عوارض گمرکی و همچنین نظارت بر خرج آن در سازمانهای دولتی است. در اجرای این وظیفه اساسی و تأمین هزینه‌های سنگینی که اجرای برنامه‌های انقلابی و پیشرفت‌های مورد نظر در شئون مختلف ایجاب میکند وزارت دارائی از آغاز سال ۱۳۴۲ باینطرف صحنه فعالیت پر دامنه و بیسابقه‌ای بوده است که نتایج آنرا در بررسی آمارهای مربوط به در آمد کشور و از زبان اعداد و ارقام بهتر میتوان بیان کرد.

طی ده سال گذشته، با وجود تقلیل نرخ مالیاتها و افزایش انواع معافیت‌های مالیاتی که در قانون مترقی جدید مالیات پیش بینی شده وزارت دارائی تنها از محل مالیاتهای مستقیم در آمد دولت را برقی نزدیک به چهار

برابر میزان وصولی سالهای ۴۰ و ۴۱ افزایش داده و درآمدهای وصولی از محل مالیاتهای غیرمستقیم نیز بهمین نسبت افزایش داشته است .

میزان وصولی مالیاتهای مستقیم در سال ۱۳۴۰ در حدود چهار میلیارد و چهارصد و شصت و هفت میلیون ریال و در سال ۱۳۴۱ چهار میلیارد و هشتصد و دوازده میلیون ریال بوده است . در حالیکه طی سال ۱۳۵۰ در آمد دولت از محل وصول مالیاتهای مستقیم از نوزده میلیارد ریال تجاوز کرده و در مقایسه ۱۳۴۱ به چهار برابر رسیده است افزایش بیسابقه میزان وصولی مالیاتهای مستقیم علاوه بر رشد اقتصادی کشور و افزایش در آمد ملی که از ثمرات انقلاب سفید شاه و مردم است به تجدید سازمان وزارت دارائی در سالهای بعد از انقلاب و اجرای قانون جدید مالیاتهای مستقیم بستگی دارد و توفیق وزارت دارائی در افزایش وصولی مالیاتها بیشتر از این نظر حائز اهمیت است که این موفقیت با اجرای اصل عدالت مالیاتی و کاهش نرخها انواع معافیتهای مالیاتی بدست آمده است .

در قانون جدید مالیاتهای مستقیم که از آغاز سال ۱۳۴۶ بموقع اجراء آمده با تمام نیازی که برای افزایش در آمد دولت از طریق وصول مالیاتها وجود دارد بمنظور افزایش تولید و کمک به صنعتی کردن کشور معافیتهای پنجساله و دهساله ای برای احداث کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی از طرف بخش خصوصی پیش بینی شده است در این قانون باتوجه به این مطلب که همه ساله باید بین سیصد تا چهارصد هزار شغل جدید بوجود بیاید علاوه بر معافیتهای مربوط به امروز صنعتی و تولیدی برای فعالیتهای ساختمانی و کشاورزی و همچنین فعالیتهای مربوط به امور بهداشتی و آموزشی معافیتهای مالیاتی طویل المدتی در نظر گرفته شده است .

گمرکات و بنادر

طی سالهای بین ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۰ در وضع گمرکات و بنادر کشور نیز

تحولات اساسی روی داده و وزارت دارائی با نظارت و سرپرستی بر این دو سازمان مهم دولتی ضمن افزایش در آمد دولت بطور بیسابقه در دستگاههای اداری این سازمانها هم تغییرات مهمی داده است .

مجموع درآمدهای گمرگی کشور در سال ۱۳۴۱ قریب هشت میلیارد- و شصت و شصت میلیون ریال بود که در سال ۱۳۴۲ به نزدیک ده میلیارد ریال رسید و در فاصله سالهای بین ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۸ مرتباً مسیر صعودی داشته است ، درآمدهای گمرگی در سال ۱۳۵۰ از رقم بیست و پنج میلیارد ریال تجاوز کرده که حدود سه برابر درآمدهای سالهای ۱۳۴۱ و ۱۳۴۰ میباشد .

در سازمان بنادر و کشتیرانی نیز طی سالهایی که وزارت دارائی بر این سازمان سرپرستی داشته تغییرات مهمی صورت گرفته و از آغاز سال ۱۳۴۹ این سازمان بصورت واحد مستقلی درآمده است که زیر نظر يك هیئت عامل فعالیت مینماید و مدیر عامل آن ضمناً سمت معاونت وزارت دارائی را نیز عهده دار است . این سازمان برای توسعه و تجهیز بنادر کشور برنامه‌های وسیعی را بموقع اجرا گذاشته که نخستین مراحل آن با ساختمان اسکله‌های جدید بندر-عباس و بندر بوشهر و توسعه تأسیسات بندری شمال بانجام رسیده و با تکمیل این طرحها تا پایان برنامه عمرانی چهارم ظرفیت تخلیه و بارگیری بنادر کشور به دو برابر خواهد رسید .

خزانه و پرداختها

وزارت دارائی در اجرای يك وظیفه مهم دیگر خود، یعنی تأمین هزینه‌های سازمانهای مملکتی و کنترل و نظارت بر چگونگی صرف این هزینه‌ها نیز طی سالهای بعد از انقلاب سفید ایران گامهای بلندی برداشته و پرداختهای سازمانهای دولتی را بصورت کاملاً منظم و بیسابقه‌ای در آورده است .

در حال حاضر تعهدات خزانه برای سازمانهای مختلف مملکتی بطور مرتب و سه ماه به سه ماه حواله میشود و از آنجائیکه تمام این پرداختها قبلاً صورت

میگیرد سازمانهای دولتی از نظر اجرای برنامه‌های خود با هیچگونه مشکلی از نظر مالی مواجه نیستند، پرداخت حقوق کارکنان دولت نیز طی سالهای اخیر بانکی شده و آخرین موانعی که در راه بانکی شدن پرداختها در بعضی از شهرستانها وجود داشت در سال ۱۳۴۸ بر طرف گردید و اکنون حقوق و مزایای کارکنان دولت در سراسر کشور از بیست و پنجم تا بیست و هفتم هر ماه به حسابهای بانکی آنها ریخته میشود و تمام مشکلات و بی‌ترتیبی‌های گذشته از نظر پرداخت حقوق بوسیله صندوقهای مختلف بر طرف شده است.

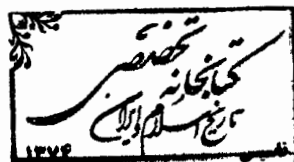
کارکنان سازمانهای دولتی که سابقه خدمات دولتی آنها از ده سال تجاوز میکند بخاطر دارند که در گذشته پرداخت حقوق و مزایای ماهانه کارمندان از چند روز تا یک هفته به تأخیر می‌افتاد و پس از تحویل پول از خزانه به صندوقهای مختلف دولتی هم دریافت پول از صندوق که مستلزم امضای لیستهای متعدد بود خود چند روزی بطول می‌انجامید در حالیکه امروز کارکنان سازمانهای دولتی نه فقط حقوق و مزایای ماهانه خود را چند روز قبل از پایان هر ماه از بانک دریافت مینمایند، بلکه میتوانند از پانزدهم هر ماه ببعد نیز تا پنجاه در صد حقوق همان ماه را بطور علی‌الحساب از حسابهای بانکی خود برداشت کنند.

آموزش

وزارت دارائی طی سالهای بعد از انقلاب سفید ایران در تجدید سازمان این وزارتخانه و اجرای هدفهای انقلاب اداری سعی بلیغی مبذول داشته که استخدام هزاران کارمند جدید در چهار سال گذشته و تشکیل دوره‌های آموزشی قبل از خدمت و ضمن خدمت کارکنان در کلیه سطوح و آشنا ساختن آنها با روش‌های مدیریت و امور مالی و قوانین و مقررات مالیاتی از آنجمله میباشد. جدول زیر نمودار روشنی از پیشرفت برنامه‌های آموزشی وزارت دارائی در چهار سال گذشته میباشد.

سال	آموزش قبل از خدمت	آموزش ضمن خدمت	جمع
۴۵	۴۴۰ نفر	۷۰ نفر	۵۱۰ نفر
۴۶	۳۳۰	۸۵	۴۱۵
۴۷	۵۴۸	۲۲۲	۷۷۰
۴۸	۸۳۹	۴۹۷	۱۳۳۶

در سالهای گذشته در سازمانهای تابعه وزارت دارائی نیز در امر آموزش کارکنان دقت و مراقبت زیادی بکار رفته و ترتیبی اتخاذ شده است که نه فقط کلیه کارمندان جدیدالاستخدام قبل از آغاز خدمت در کلاسهای آموزشی با وظایفی که بر عهده خواهند گرفت با قوانین و مقرراتی که مأمور اجرای آن خواهند بود آشنا شوند بلکه برای کارمندان فعلی و قدیمی هر سازمان هم کلاسهای آموزشی در رشته مربوط به خودشان تشکیل شده و با توسعه این برنامه و فراهم شدن امکان آموزش ضمن خدمت برای همه کارکنان، از این بیعد طی دوره- های آموزشی تخصصی از شرایط اصلی ارتقاء مقام و احراز مقامات بالا تر در وزارت دارائی و سازمانهای تابعه آن خواهد بود.

اقدامات سازمان امور اداری و استخدامی کشور

مقدمه

سازمان امور اداری و استخدامی کشور که با تصویب لایحه قانونی استخدام کشوری مصوب ۳۱/۳/۴۵ تا ۱۳۴۵ جانشین «شورای عالی اداری کشور» گردید دستگاهی است که بمنظور اصلاح و نوسازی نظام اداری و استخدامی مملکت و مراقبت و نظارت در حسن اجرای مقررات قانون استخدام کشوری بوجود آمده است .

سازمان امور اداری و استخدامی کشور دارای دورکن است : الف - شورا ب - دبیرکل ، دبیرکل سازمان که به پیشنهاد نخست وزیر و به فرمان همایونی برای مدت پنجسال منصوب میشود مسئول کلیه امور سازمان است. شورای سازمان مرجع رسیدگی به شکایات استخدامی مستخدمین رسمی است و آرائی که از این شورا به نفع شاکیان صادر میشود برای دولت قطعی و لازم الاجراست و تنها آرائی که در رد شکایت صادر میگردد قابل تجدید نظر در دیوانعالی کشور است .

رئوس فعالیتها و اقدامات سازمان امور اداری و استخدامی کشور از ۳۱/۳/۴۵ تا پایان اسفندماه ۱۳۴۸ .

۱- انتخاب و آموزش مستخدمین رسمی

الف هدف : انتخاب کارکنان دولت از طریق برگزاری امتحانات و مسابقات استخدامی و آموزش دادن آنان در بدو و ضمن خدمت .
ب - فعالیت :

(۱) - انجام ۵۹۷ مورد آزمایش و مسابقه استخدامی غیر ادواری از ۶۷۲۱۵ نفر داوطلب استخدامی در مؤسسات دولتی .

(۲) - برگزاری نخستین امتحانات استخدامی ادواری تا سطح دیپلم متوسطه در تهران و ۱۳ مرکز استان و معرفی ۴۱۰۷ نفر از ۱۷۴۷۳ شرکت کننده در آن بوزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بتفکیک مشاغل .

(۳) - تهیه آئین نامه امتحانات و مسابقات استخدامی مصوب شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور (۱۴۴۶ر۱۱ر۲۴) .

(۴) - موافقت با اجرای ۲۸۳ برنامه آموزشی توجیهی و ضمن خدمت با شرکت ۲۷۹۲۱ نفر کار آموز وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی .

(۵) - تهیه طرح آموزش مشترك مستخدمین دولت و تنظیم برنامه‌های اجرایی آن در زمینه‌های: تشکیلات و روشها - طبقه بندی و ارزشیابی مشاغل - کارگزینی - امور مالی و بودجه و برنامه ریزی - آمار - امور دفتری - منشی گری و بایگانی .

(۶) - آموزش توجیهی ۲۶۱ نفر از مستخدمین جدیدالاستخدام و آموزش ضمن خدمت ۲۵۶ نفر از کارشناسان امور اداری رؤسای ادارات وزارت بهداشتی مدیران کل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی - کارشناسان طبقه بندی مشاغل - کارمندان بایگانی و دفتری توسط مرکز آموزش مدیریت .

(۷) - توزیع بورسهای خارج از کشور و نظارت در کلیه امور مربوط به اعزام مستخدمین دولت برای استفاده از دوره‌های تعلیماتی و اقدامات اساسی برای تحصیل بورسهای مورد نیاز دستگاههای دولتی بر اساس ارقام زیر :

تعداد بورسهای واگذاری ۲۴۱۳ - تعداد معرفی شدگان ۲۹۰۲ - تعداد پذیرشهای رسیده ۱۰۶۱ .

(۸) - تهیه و تدوین آئین نامه استفاده از بورسهای آموزشی خارج از کشور (مصوب شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور ۱۳۴۵ر۱۱ر۱۵) پ - نتایج حاصل از اجرای فعالیت :

انتخاب شایسته ترین شخص برای استخدام و بهبود وضع آموزش کارکنان دولت .

سازمان گوشت کشور

در اجرای ماده قانون تشکیل وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی سازمان گوشت کشور در دیماه ۱۳۴۶ بوجود آمد .

هدف این سازمان تنظیم بازار دام و طیور و گوشت آنها و متفرعات قابل تغذیه از دام و طیور در جهت حمایت از تولیدکننده و مصرف کننده و برآورد میزان تولید ، مصرف و پیش بینی احتیاجات گوشت کشور است . برای تحقق این هدف در اجرای سیاست دولت مبنی بر استفاده از کلیه منابع و تشکیلات موجود برای اصلاح وضع تولید دام و توزیع و عرضه ، گوشت ، شورای هماهنگی امور دام و گوشت تشکیل شد تا بتوان بنحوی هماهنگک کلیه نیروهای موجود را برای اصلاح وضع گوشت بسیج کرد .

طی سال گذشته در جلسات شورای هماهنگی امور دام و گوشت از نظرات متخصصان مربوط استفاده بعمل آمد و طرحهایی در مورد ایجاد کشتارگاههای منطقه ای در نقاط دام خیز مملکت تهیه شد. این کشتارگاهها مجهز به میدان دام ، تونل انجماد سردخانه ها ، و سایل بسته بندی گوشت ، تجهیزات لازم برای آرایش و استفاده از خون و استخوان برای تهیه کود شیمیائی و غذای دام خواهند بود . با استفاده از این کشتارگاهها میتوان در فصولی که دام بیشتری برای کشتار

عرضه میشود دام را ذبح و در تونلهای انجماد، منجمد و در سردخانه‌های بزرگ و مجهز نگهداری کرد تا در فصول دیگر سال که عرضه کم است بتوان از ذخیره موجود در سردخانه بتدریج مصرف نمود.

تاکنون سردخانه‌هایی در نقاط مختلف کشور باین شرح احداث شده است.

سردخانه کرمانشاه بظرفیت ۵۰۰ تن و قابل توسعه تا ۱۵۰۰ تن

« اهواز « « « و « « تا ۱۵۰۰ »

« آبادان « ۱۵۰۰ « و « « تا ۳۰۰۰ »

« اصفهان « ۱۵۰۰ « و « « تا ۱۷۰۰ »

« مشهد « ۱۵۰۰ « و « « تا ۱۷۰۰ »

« تبریز « ۲۵۰۰ « و « « تا ۲۷۰۰ »

و سردخانه تهران بظرفیت ۳۰۰۰ تن.

از طرف دیگر بمنظور بهبود بخشیدن به نظام توزیع گوشت، دولت به سازمان گوشت کشور مأموریت داد تا رأساً امر تهیه و توزیع گوشت گوسفند را در شهر تهران بعهده بگیرد. سازمان گوشت کشور روش جدیدی را آغاز کرد که بموجب آن دامدارانی که به تهران می‌آیند میتوانند مستقیماً با مسئولان خرید دام در میدان دام تماس گرفته و مطمئن باشند که دام آنها بنرخ عادلانه خریداری میشود و بهای دام آنها ظرف مدت ۴۸ ساعت پرداخت میشود.

همچنین مراقبت خواهد شد که هنگام سلاخی دامها اجحافی به دامداران نشود ضمناً بمنظور ایجاد نظام توزیع گوشت با همکاری فروشگاه فردوسی در سال گذشته ساختمان بیست سردخانه ۲۰ تنی در ده نقطه شهر تهران شروع شد و بزودی بهره‌برداری از آنها آغاز خواهد گردید.

این سردخانه‌ها در نقاط پرجمعیت با توجه به تعداد قصابیها و میزان گوشت مورد نیاز آنها ایجاد میشود. از این مراکز توزیع گوشت بین قصابیها با وسایل نقلیه مجهز به یخچال توزیع خواهد شد.

با اجرای این طرح گوشت بموقع در دسترش قصابیها و در نتیجه مصرف کنندگان قرار خواهد گرفت و از گرانی بموقع قیمت گوشت در فصول مختلف سال جلوگیری خواهد شد. در مورد وضع قصابیهای گوسفندی بررسی بعمل آمد تا در تنظیم نحوه توزیع آن روش معقول و عادلانه انجام گیرد. در طی این بررسی آمارگیری دقیقی از کلیه قصابیهای گوسفندی انجام شد.

بمنظور تغذیه و تعلیف دامهای وارده، سازمان گوشت کشور در سال ۱۳۴۸ اقدام به ایجاد دو واحد میدان دام در تهران و بندر شاهپور کرد. عملیات ساختمانی میدان دام تهران با ظرفیت ۳۰۰۰ تا ۵۰۰۰ رأس پ پایان رسید و مورد بهره برداری قرار گرفته است.

کارهای ساختمان میدان دام بندر شاهپور با ظرفیت ۱۰۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰ رأس ادامه دارد و تا نیمه اول سال جاری پایان خواهد رسید. با ایجاد کشتارگاههای صنعتی و منطقه‌ای و نیز ایجاد سردخانه‌ها و مراکز توزیع گوشت مرغ و طیور امید می‌رود که بتوان گوشت مورد نیاز مردم را با قیمت مناسبی تهیه و تأمین کرد.

موافقتنامه‌های اقتصادی و بازرگانی

در سال ۱۲۴۹ در زمینه انعقاد قراردادهای اقتصادی و موافقت‌نامه‌های بازرگانی موفقیت‌های تازه‌یی بدست آمد که مهمترین آنها بشرح زیر است :

موافقت‌نامه‌های بازرگانی و اقتصادی و فنی ایران و اتحاد جماهیر شوروی

در این سال بعد از مذاکرات طولانی در تهران و مسکو چندین موافقت‌نامه مهم اقتصادی و بازرگانی و صنعتی پروتکل همکاریهای اقتصادی و صنعتی و علمی بامضاء مقامات اقتصادی دو کشور ایران و شوروی رسید که بدون شك از مهمترین قراردادهای اقتصادی و بازرگانی ایران محسوب میگردد در ۱۵ مهرماه مهمترین پروتکل همکاریهای اقتصادی و فنی بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی بامضاء رسید که بر اثر آن افق‌تازه‌ای در مناسبات اقتصادی و بازرگانی بین دو کشور در ۱۵ سال آینده گشوده میگردد .

در این پروتکل نسبت بافرایش صادرات گاز و احداث لوله دوم گاز و توسعه ظرفیت تولید کارخانه ذوب‌آهن آریامهر تا ۴ میلیون تن واحداث واحدهای جدید پتروشیمی موافقت‌های اصولی شده است ، علاوه بر این اتحاد جماهیر شوروی موافقت نمود که ۴۲ میلیون دلار اعتبار دراز مدت جهت توسعه

و احداث واحدهای صنعتی در بخشهای دولتی و خصوصی در اختیار دولت ایران قرار دهد :

در زمینه مبادلات بازرگانی موافقت نامه‌یی بامضاء رسید که بموجب آن طی پنجسال يك ميليارد دلار کالا بين دو کشور مبادله خواهد گردید . بموجب موافقت نامه مذکور ایران سالانه علاوه بر کالاهای صارتی سنتی از قبیل خشکبار و پنبه و سنگهای معدنی مقادیر قابل توجهی محصولات صنعتی ، از جمله فرآوردهای پتروشیمی ، کفش ، کشباف ، پتو ، کاشی و سرامیک بشوروی صادر خواهد کرد .

موافقت نامه بازرگانی ایران و مجارستان

بموجب قرارداد جدید بازرگانی که بین ایران و مجارستان منعقد گردید کشور مجارستان موافقت نمود ظرف ده سال آینده علاوه بر مبادلات عادی بازرگانی معادل پنجاه میلیون دلار کالای صنعتی از ایران خریداری نماید . این کشور دو فقره اعتبار ۱۰ و ۴۰ میلیون دولاری برای خرید ماشین آلات و تجهیزات صنعتی در اختیار ایران گذارده است . علاوه کشور مجارستان موافقت نمود که وجوه حاصله از فروش ماشین آلات و تجهیزات صنعتی بایران ، ظرف ده سال آینده بمصرف خرید کالایهای صنعتی از قبیل اتومبیل سواری ، یخچال انواع بخاری ، کفش ، گوگرد ، لاستیک و محصولات پتروشیمی از ایران برسد

موافقت نامه اقتصادی و بازرگانی ایران و یوگسلاوی

در مهر ماه سال ۱۳۴۹ پس از يك سلسله مذاکرات که در بلگراد انجام گرفت موافقتنامه بر مراعات اصل بازرگانی پایا قرار دارد . بدین ترتیب یوگسلاوی تنها کشور خارج از بلوک اروپای شرقی است که اصل تها تر رادر روابط بازرگانی خود با ایران پذیرفته است . بموجب موافقتنامه مزبور دولت یوگسلاوی بر خلاف گذشته ملزم است که در حدود صادرات خود بایران کالا از ایران خریداری نماید ، طبق این موافقتنامه ها کالاهای غیر سنتی ایران از قبیل روغن نباتی ، لاستیک ، تریکو ، وسائل خانگی ، اتومبیل وسایر مصنوعات

ایرانی نیز به یوگسلاوی صادر خواهد شد .

موافقت نامه جدید بازرگانی ایران و ژاپن

بموجب موافقت نامه تازه‌یی که برای افزایش صادرات ایران به ژاپن بامضاء رسید صادرات ایران به ژاپن در سال ۱۹۷۱ در حدود ۵۰ درصد افزایش یافته به ۲۰ میلیون دلار خواهد رسید در حالیکه این رقم در سال قبل ۱۳ میلیون دلار بود . موافقت نامه جدید صادرات عمده ایران به ژاپن پنبه و سنگهای معدنی خواهد بود .

پروتکل جدید اقتصادی ایران و بلژیک

در اواسط دیماه ۱۳۴۹ پروتکل جدید اقتصادی بین دو کشور بامضاء رسید طبق مواد این پروتکل دولت بلژیک موافقت نمود یک اعتبار طویل المده ۴۰ میلیون دلاری در اختیار ایران قرار دهد . علاوه بر این کشور مزبور موافقت خود را جهت سرمایه گذاری در واحدهایی که محصولات آنها بیشتر جنبه صادراتی داشته باشد اعلام نمود . ضمناً درباره امکان همکاری وسیع بلژیک در برنامه‌های خانه سازی در مناطق صنعتی اراک و تبریز و اهواز توافقیایی بعمل آمد . در زمینه کمکهای فنی ، کشور بلژیک موافقت نمود که در سال ۱۹۷۱ بیست و شش بورس در اختیار ایران بگذارد .

موافقت نامه ترانزیت ایران و کویت

در دیماه ۱۳۴۹ دو کشور ایران و کویت موافقت نامه‌یی بمدت پنج سال در مورد ترانزیت امضاء کردند .

کنفرانس سرمایه گذاران

در سال ۱۳۴۹ گروهی از سرمایه گذاران آمریکائی از جمله سرمایه گذاران مشهوری مانند دیوید راکفلر ولرد تامپسون بایران آمدند و در کنفرانس تهران شرکت نمودند و این گروه علاقه خود را برای سرمایه گذاری در ایران رسماً ابراز داشتند :

بررسی انقلاب شاه و مردم در ده سال اول و بیان

نتایج شعر بخش آن

خطوط اصلی سیاست مملکت باستانی ما از سال هزار و سیصد و بیست که کشور عزیزمان دستخوش عظیم‌ترین طوفانهای سیاسی بود، بدست‌طراح خردمند و دوراندیش ریخته شد. این سیاست ملی، مبتنی بر مبنای انسان دوستی و بر پایه گسستن زنجیرهایی است که طی قرون و اعصار بر پای دهقانان رنجبر و کارگران زحمتکش ایران نهاده شده بود و در پرتو شهامت و دوراندیشی و شجاعت بی‌نظیر رهبر برگزیده و شخصیت ممتاز جهانی ستمهای ظالمان و ارزشهای غیر انسانی از دست و پای میلیون‌ها ایرانی برداشته شد، و دامنه نبرد با جهل و بیسوادی و فقر و بدبختی از مرزهای ایران گذشت و جنبه جهانی بخود گرفت اصول مقدس انقلاب شاه و مردم، مبتنی بر مبنای مستدل و مستحکم علمی است زیرا يك واقعت عینی میباشد. تاریخ این واقعه عظیم و پرابهت و شگرف را بر تو و عمیق تو و گسترده تو و پرثمر تو و انسانی تو از انقلاب قرون ۱۷-۱۸-۱۹ ممالک غرب ثبت کرده است زیرا تحقق هدفهای اصول انقلاب سفید ایران در کشوری که جهل و فقر و بی‌عدالتی در تار و پود حیات مردم آن رسوخ همه جانبه یافته بود بسیار مشکل‌تر از تحقق انقلاب در جوامعی است که

جان لاکها و او اشنگتنها و و لترها و منتسکیوها و روسوها و رهبری آنرا بعهده داشتند. هنوز زود است که در باره نتایج درخشان انقلاب سفید که در راه اعتلای نام ایران بوقوع پیوست قضاوت کنیم ولی مسلم است که تاریخ جهان، انقلاب شاه و مردم را با خطوط زرین بر صفحات گویای تاریخ ثبت کرده و خواهد نمود.

پیشوای عالیقدر ایران، رهبری خردمندانه سی و یک میلیون ایرانی را موافق با مقتضیات عصر و منطق با خواسته‌های مردم پی ریزی فرمود.

انقلاب ششم بهمن هزار و سیصد و چهل و یک انقلاب منطبق با آداب و رسوم و سنن تاریخی و اقتصادی و اجتماعی و سیاسی ایران بود. این جهش و تحول جنبه عاریتی ندارد بلکه اصالت محض و پدیده فکر و ابداع رهبر خردمند ایران میباشد. از نظر داخلی این انقلاب برای بر انداختن اصول رژیم ظالمانه فئودالیسم و از بین بردن ارزشهای پوسیده قرون و سطائی و تنظیم روابط کار-گر و کار فرما و نجات جامعه زنان ایرانی از محرومیت‌های اجتماعی و سیاسی و ریشه کن ساختن جهل و بیسوادی و تأمین وسایل بهداشت برای همه افراد ایرانی و عمران و آبادانی روستاها و شهرهای ایران و ترویج و اشاعه روشهای نوین کشاورزی و صنعتی و بهره برداری از معادن بزرگ و منابع سرشار طبیعی میباشد. از نظر خارجی انقلاب سفید ایران تجلی بخش یک سیاست مستقل ملی است. پس از مشروطیت ایران، انقلاب ششم بهمن ۱۳۴۱ برای همه مردم ایران زمینه بر خورداری فردی و اجتماعی را فراهم آورد. باید توجه کنیم انقلاب سفید ایران از طرف یک قدرت صالح بطور منطقی و آگاهانه اداره گردید و از افراط و تفریط انقلابات حاد و خلق الساعه بر کنار بوده است. بطور کلی فلسفه انقلابات اجتماعی از بین بردن سنتهای پوسیده است و در عوض ایجاد ارزشهای نو موافق با مقتضیات روز میباشد.

این امر ملازمه اش ایجاد تحول و جهش در تمام شئون اجتماعی است تا یک نظام صالح و مناسب بوجود آورد. شاه بیت انقلاب سفید ایران که در واقع یک شاهکار عظیم اجتماعی است الغای رژیم ارباب و رعیتی است. این

اصل بر اساس حمایت از گوهر انسانیت بنیان گذاشته شده ، زیرا ستهای کهنه و ارزشهای ظالمانه قرون و اعصار گذشته را از بین برد و میلیونها زارع و کشاورز را آزاد ساخت و رفاه آنان را تأمین نمود . این يك قیام آسمانی بود که بدست توانای شاهنشاه آریامهر جامه عمل پوشید .

با اجرای قانون اصلاحات ارضی در مرحله اول ۱۵۸۳۴ قریه و ۸۰۰ مزرعه بین ۸۴ هزار خانوار تقسیم گردید ولی در مرحله دوم اجرای قانون و واگذاری موقوفات عام و خاص و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر يك میلیون و سیصد هزار خانوار صاحب آب و ملك شخصی شدند . بموازات اجرای قانون اصلاحات ارضی نهضت تعاون روستایی در تمام قراء و قصبات گسترش یافت بطوریکه در سال /۱۳۴۷ مجموع معاملات اتحادیه های تعاونی روستائی کشور بالغ بر يك میلیارد و دویست و هشتاد و هشت میلیون ریال بوده است .

بدنبال این اقدامات اساسی رونق اقتصادی پدید آمد و آزادی و شخصیت انسانها تضمین گردید و در عین حال جنب و جوش پر ثمر در طبقه مالک قبلی هم بوجود آمد باین معنی که سرمایه های حاصل از فروش املاک و اراضی خود را در عالم صنعت بکار انداخته و بجای جمود و رکود تلاش و کوشش آغاز کردند . چون با اجرای قانون اصلاحات ارضی ، تعلیم و تربیت کشاورزان و فرزندان آنان ضرورتی تمام داشت ه فرمان به مبتکر انقلاب سفید ایران سپاه دانش تشکیل شد و در پرتو این اقدام بزرگ انسانی برای نخستین بار در تاریخ دنیا از نیروی نظامی در راه توسعه علم و دانش وریشه کن کردن جهل و بیسوادی بهره های عظیم گرفته شد ، سپاهیان دانش همچون سربازان جانباز آثار تحول را در دور افتاده ترین نقاط کشور و روستاها بارمغان بردند .

ابتکار بی نظیر و بدیع شاهنشاه ما، در تشکیل سپاه دانش موجب ستایش کلیه محافل جهان گردید و در نخستین کنگره پیکار بایسوادى که در سال ۱۳۴۴ با شرکت وزیران آموزش و پرورش ممالک مختلف جهان در تهران تشکیل

گردید عمق و اصالت تحول اجتماعی ایران مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت و محافل علمی دنیا نتایج شگرف این اقدام بزرگ شاهنشاه آریامهرزاستودند. از طرفی با تشکیل سپاه دانش دختران گام دیگر در راه مشارکت نیروهای فعال زنان ایران در راه گسترش تعلیم و تربیت در سطح روستاها برداشته شد، در سال تحصیلی ۴۷ - ۴۸ در هجده هزار و هشتصد و هفتاد و دو دبستان روستائی قریب يك میلیون و پانصد هزار دانش آموز تحت تعلیم بوده و چهل هزار آموزگار سپاهی دانش در روستاهای مملکت مبارزه پی گیر خود را در ریشه کن کردن جهل و بیسوادی دنبال میکردند .

در بهمن ماه ۱۳۴۲ بفرمان شاهنشاه آریامهر سپاه بهداشت تشکیل گردید و جوانان تحصیل کرده کشور در لباس مقدس سربازی بنقاط دور افتاده و محروم از خدمات درمانی گسیل شدند تا در کمک به دردمندان روستانشین تلاش شبانه - روزی خود را آغاز نمایند تا کنون دو هزار و هشتصد و سی پزشک و داروساز و دندان پزشک و شش هزار و یکصد و نود و یک کمک پزشک به خدمت سپاه بهداشت در آمدند ، همچنین سپاهیان ترویج و آبادانی بصورت يك نیروی علمی و سازنده بروستاها اعزام شدند تا روش های نوین کشاورزی و عمران و آبادی را به روستائیان بیاموزند. تلاش ۱۰۷۶۲۰ دیپلمه و لیسانسیه در بهبود وضع روستاها و نوسازی قراء و افزایش درآمد خانواده های کشور نتایج بس درخشان داشته است .^{۱۱} تأسیس خانه های انصاف و تشکیل شوراهای داوری روح عدالت خواهی شاهنشاه آریامهر در تمام قراء و قصبات و شهرها تجلی پیدا کرد و کشاورزان آزاد شده از سنتهای قرون وسطایی استقرار عدالت واقعی را در حیات خود بچشم دیدند و امروز زائد بر ۶۴۷۹ خانه انصاف در روستاها تشکیل و صدها شورای داوری در شهرستانها بوجود آمده تا عدالت اجتماعی شاه و مردم را در هر گوشه و کنار تحقق بخشند . با اصلاح قانون انتخابات زنان ایرانی از بسیاری از سنتها و قیود غیر عادلانه رهایی یافته و تساوی کامل با مردان پیدا کردند به فرمان شاهنشاه عدالت گستر بعد از هزاران

سال میلیونها زن ایرانی از حقوق انسانی و طبیعی و اجتماعی برخوردار شدند. امروز يك هشتم جمعیت زنان ایران از نقطه نظر اقتصادی و اجتماعی فعالانه در تلاش می باشند و در ساختن ایرانی متحول نقشی ارزنده ایفا میکنند.

موجب بسی افتخار است که نسل ما می بیند که صدها نفر زن دانشمند ایرانی در کسوت استادی دانشکده ها بکار مقدس تدریس اشتغال دارند. مضافاً زنان ایرانی در مقامات و مناصب وزارت، وکالت مجلسین، معاونت و مدیر کلی ریاست و قضاوت و وکالت دادگستری خلاصه در تمام شئون اجتماعی و اقتصادی و سیاسی در راه ساختن ایرانی نو در پرتو عنایات شاهنشاه آریامهر فعالانه انجام وظیفه میکنند. تأمین رفاه و بهبود طبقه کارگر یکی از بزرگترین هدفهای انقلاب شاه و مردم است با اجرای اصل سهیم شدن کارگران در سود کارخانه ها و کارگاهها در ده سال گذشته نزدیک به یکصد و نود و پنج هزار نفر از هموطنان عزیز کارگر ما در سود کارخانه ها سهیم بوده اند.

با اجرای اصل ملی کردن جنگلها و مراتع، زائد بر بیست میلیون هکتار ثروت ملی از فنا و نیستی و غارت و تجاوزات غیر مجاز رهایی یافت، فرمان شاهنشاه بزرگ این منابع وسیع خداداد به بهترین وجه ممکن برفع تمام ملت ایران مورد بهره برداری قرار گرفت و بصورت جنگل کاری و ایجاد پارکها و تفرج گاههای عمومی درآمد.

از آنجائیکه مساله کمبود آب در کشور مورد توجه بود فرمان پیشوای دور اندیش کشور منابع آب ملی اعلام گردید تا هم افراد مملکت اعم از کشاورز شهرنشین بتناسب احتیاج از این ماده حیاتی بنرخ عادلانه استفاده نمایند بمنظور ایجاد اصول صحیح شهرسازی فرمان شاهنشاه آریامهر اصل نوسازی در تمام کشور چه شهر و چه دهکده اعلام گردید مسلماً با اجرای این اصل چهره شهرها سپس روستاها تغییر خواهد کرد و نیازمندیهای مردم تأمین خواهد گشت.

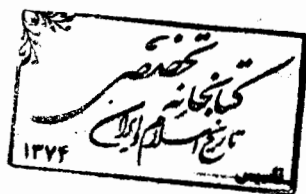
یکی از اصول انقلاب شاه مردم انقلاب اداری و آموزشی است برای اینکه سازمانهای دولتی و مؤسسات عمومی همگام با تحول بخدمت جامعه ایرانی در آیند بفرمان شاهنشاه آریامهر مقرر گردید همه افرادی که در دستگاههای اداری مملکت وظیفه ای بعهدہ دارند خود را خدمتگزار واقعی مردم بدانند و با کمال صداقت به هموطنان خود خدمت کنند باین ترتیب روح اتلاف و مفاصله و کاغذ بازی در ادارات از بین رفته و یک جهش و تحول اساسی در طرز کار چرخهای اداری ما بوجود خواهد آمد از طرفی در امر آموزش نوباوگان و جوانان ایرانی دگرگونیهای مفید و مطلوب بوجود آمد تا استعدادهای جوانان کشور امکان پرورش پیدا کنند و در خدمت جامعه ایرانی در آیند. بدنبال اعلام اصل دوازدهم در مهرماه سال چهل و هفت در پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر کنفرانسی در امر تشکیل گردید و سیاست آموزشی و تحقیقاتی و مسائل دانشگاهی و دانشجویی را پی ریزی کرد.

در روزهاییکه برنامه مرحله اول اصلاحات ارضی با سرعت پیشرفت میکرد اقدامات دامنه داری بمنظور تشکیل شرکتهای تعاون روستائی و اتحادیه های تعاونی روستائی، تشکیل بانک تعاون روستائی آغاز گردید و برای اجرا و سرپرستی این برنامه ها در مهر ماه سال ۱۳۴۶ وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تشکیل شد.

در سال ۱۳۵۰ ده ها هزار کارگر و تکنیسین و مهندس ایرانی مراحل نهایی ساختمان و نصب ماشین آلات و تجهیزات کارخانه ذوب آهن آریامهر با کمک کارشناسان شوروی به پایان رسید و اولین قطعه چدن ساخت ایران در ساعت یک و نیم بعد از ظهر روز پنجشنبه نهم دیماه ۱۳۵۰ از کوره خارج گردید و یکی از آرزوهای دیرینه ملت ایران برآورده شد.

اینک ما و همه کشاورزان آزاد شده از قیود سنتهای ظالمانه گذشته و زنان بهره مند از حقوق انسانی و کلیه کارگران سهمیم شده در سود کارخانه ها و کارگاهها

وتمام ملت ایران در آستانه دهمین سالگرد اجرای اصول مقدس انقلاب بزرگ شاه و مردم در برابر عظمت اندیشه‌های تاینک پیشوای خردمند و روشنفکر خود که دلیرانه با صدور فرمان اجرای اصول انقلاب درخشانترین سر فصل آغاز تکامل و پیشرفت را در تاریخ معاصر گشودند سر تعظیم فرود می‌آوریم و از خداوند بزرگ مسئلت داریم شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی محبوب و الاحضرت ولایتعهد رضا پهلوی و همه افراد خاندان جلیل سلطنت پهلوی را در کنف حمایت خود محفوظ و مصون بدارد.

فهرست منابع و مآخذ

- ۱- نشریات بانک ملی و سپه
- ۲- نامهٔ صنعت نفت
- ۳- گزارش سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
- ۴- کارنامه شرکت ملی ذوب آهن ایران
- ۵- نشریهٔ کارخانجات ماشین سازی اراک و تبریز
- ۶- مجلهٔ تعاون
- ۷- تاریخ هرودوت ترجمهٔ آقای هادی هدایتی جلد دوم-چهارم-پنجم تا هشتم
- ۸- تاریخ فرهنگ ایران - نوشتهٔ عیسی صدیق
- ۹- تاریخ تمدن ایران تالیف جمعی از دانشوران ایران شناس اروپا
- ۱۰- معجم البلدان تالیف یاقوت حموی
- ۱۱- بولتن‌های تهیه شده در مرکز مدارک وزارت اطلاعات از روی گزارش کلیه وزارتخانه‌ها و دانشگاهها و موسسات

بدنبال انتشار این کتاب ، بیوگرافی و خدمات
ارزنده نخست وزیران، وزراء، شخصیت های برجسته
مملکتی و معاونینشان طی ده سال گذشته در کتابی
تحت عنوان « سربازان جبهه دهه اول انقلاب شاه
و مردم » منتشر و در اختیار علاقمندان قرار خواهد
گرفت .